

tre'

phong tỏa đài loan

VŨ HIẾN

đọc tâm thanh, từ một góc riêng

NGUYỄN & BẠN HỮU

“trí lực siêu phàm” và...

DU UYÊN

lest we forget!

ĐOÀN XUÂN THU

bong bóng đất

UYỄN CA

hạnh châu

CỔ NGŨ

Nghĩ về

Mandalay

ĐÀO THỊ THANH TUYẾN

WEEKLY MAGAZINE, INC.

Phát hành Thứ Sáu hàng tuần tại
Dallas-Fort Worth và các vùng phụ cận

ĐỊA CHỈ: 3202 N. Shiloh Rd.,
Garland, TX 75044
Điện thoại: 972-675-4383

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9am - 5pm
Thứ Bảy: 9am - 4pm
Chủ Nhật: 9am - 3pm

THỰC HIỆN

Nguyễn Trang - Nhật Hoàng
Đinh Yên Thảo

BIÊN TẬP

Nguyễn Xuân Thiệp

DỊCH THUẬT

Bảo Sơn - Phạm H Nghị

CỐ VẤN PHÁP LÝ

Luật Sư **Cao Quang Ánh**
2439 Manhattan Blvd., #302
Harvey, LA 70058

LUẬT SƯ ĐẠI DIỆN

Arthurine Kamphaus, MBA, J.D.
(Luật sư **Anh Thư**)
1140 E. Pioneer Parkway; Ste. 300
Arlington, TX 76010
Cell: 623-341-8835 . Fax: 817-394-0505

LAYOUT DIRECTOR

Bảo Huân

LAYOUT & ART DESIGNERS

Đỗ Thọ
Băng Dương - Trần Huyền
Hồ Tú - Nguyễn Hiếu- Lê Mi

PHỤ TRÁCH KỸ THUẬT & WEBSITE

Trần Huyền - Huỳnh Huy - Đỗ Anh

HOA SĨ

Bảo Huân - Hoàng Tường
CAN - Hồ Đắc Vũ

QUẢNG CÁO

Nancy - H. Oanh - Hương Lan
972-675-4383
817-421-1400

Muốn làm đại diện Trẻ?

Trẻ cần đại diện khắp nơi
trong và ngoài nước Mỹ.
Điều kiện dễ dàng, thoải mái.
Xin liên lạc: 972-675-4383
(giờ TX -CT time- xin gặp cô Kim)
email:dallas@trenews.net
website: www.baotreonline.com

Báo Trẻ đã có đại diện và đang phát hành
tại các thành phố, tiểu bang:

TRẺ DALLAS

Tel: 972-675-4383 * Fax: 972-675-3764
Email: dallas@trenews.net * info@trenews.net
Địa chỉ: **3202 N Shiloh Rd, Garland TX 75044**

TRẺ HOUSTON

Tel: 281-978-4735
Email: info@trenews.net
Địa chỉ: **11210 Bellaire Blvd. #143. Houston, TX 77072**

TRẺ FLORIDA

Nguyễn Tinh
Tel: 407-948-2012 * 407-894-5111 * 407-897-1114
Fax: 407-894-6190 * Email: florida@trenews.net
Địa chỉ: **302 S. Graham Ave., Orlando, FL 32803**

TRẺ GEORGIA

Tel: 770-755-5420
Fax: 404-704-0358
Email: georgia@trenews.org
Địa chỉ: **1805 Shackelford Ct, Ste 150. Norcross GA 30093**

Với sự cộng tác

■ Hoàng Đình Nam (TX) ■ Nguyễn Thị Thanh Dương (TX) ■
■ Ngọc Linh (TX) ■ Hải Vân ■ Lê Hùng ■ LS Robert Mullins ■
■ Phạm Thành Châu (VA) ■ Trần Mộng Tú (WA) ■ Du Uyên (VN)
■ Nam Lộc (CA) ■ Tim Nguyễn ■ Như Sao ■ Triều Giang ■
■ TS Bùi Thanh Liêm (FL) ■ Bùi Quang Tuấn ■ Huy Đạo ■ Gia
Bảo ■ Lê Minh Hải (CA) ■ Tưởng Năng Tiến (CA) ■ Trùng
Dương ■ Tạ Phong Tần (CA) ■ Thi Hạnh (Na-Uy) ■ BS Trần
Lý Lê ■ Hoàng Nhất Phương ■ Thanh Dũng ■ Dương Hùng ■
Angie Hồ Quang ■ Thiên Hương ■ Trần Vũ ■ Thiên Hương ■
Hồ Đắc Vũ (MA) ■ Andy Nguyễn ■ Đặng Mỹ Hạnh ■ Hoàng
Nga ■ Lương Thu Trung ■ Trịnh Thanh Thủy (CA) ■ Đoàn
Xuân Thu (Úc) ■ Trangdài Glassey - Tra62nguyen (CA) ■ Lê
Kung Diễm ■ Đào Duy Hòa (Úc) ■ Thanh Tú ■ Thái Bảo (FL)
■ Phạm Ngũ Yên (TX) ■ Chiêu Ấn (Canada) ■ Vũ Thị Thanh
Mai ■ Ban Mai (VN) ■ Trịnh Cung ■ Diệu Cô Nương ■ Trang
Nguyễn ■ Triều Minh ■ Phương Nghi ■ Linh Đỗ ■ Hoàng Nam
Sơn (TX) ■ Hạnh Việt ■ Lưu Vỹ Bửu ■ Hoàng Vũ ■ Phạm
Thị Hoài (Đức) ■ Hương Giang ■ Hoàng Hương ■ Vũ Hiến ■
Ngân Bình ■ Đặng Hiếu Sinh ■ Đào Thị Thanh Tuyền (VN) ■
Mai Hoàng ■ Đinh Tiến Đạo ■ LS Anh Thư (TX) ■ Ian Bùi (TX)
■ Cổ Ngư (Pháp) ■ Cẩm Giang ■ Lê Trung ■ Khánh Trường ■
Lê Hữu ■ Thanh Thư ■ Thạch Thảo (TX) ■ Kim Loan (Canada)
■ Hải Di Nguyen (Anh) ■ Vũ Thành ■ LS Dương Như Nguyễn
■ Vương Mộng Long -K20 ■ BS Phạm Hồng Sơn (Pháp) ■
Lê Chiêu Giang (CA) ■ Ngô Nguyễn Dũng (Đức) ■ Đặng Mai
Lan (Pháp) ■ Hoàng Vũ ■ Tiểu Lục Thần Phong (Georgia) ■
Trần Hoàng Vy (TX) ■ Lưu Huỳnh (VN) ■ Hai Quê (Pháp) ■
Gió Vivu (Canada) ■ Cyndy Thu Hoàng (TX) ■ Mộc Mạc (VN)
■ Trần Thị Nhật Hưng (Thụy Sĩ) ■ Hoàng Quân (CA) ■ Nguyễn
Thanh Bình (VN) ■ Vương Hoài Uyên (CO) ■ Nguyễn Thạch
Giang (CA) ■ Uyên Ca (VN) ■ Hồ Thụy Mỹ Hạnh (VN) ■ Đơn
Phương Thạch Thảo ■ Bảo Sơn

LƯU Ý: Tác giả chịu trách nhiệm về nội dung và hình ảnh trong bài viết gửi cho Trẻ, và nội dung không nhất thiết thể
hiện quan điểm của TRẺ. (Authors are completely responsible for their articles, including content and any photos.
Contents reflect the view of the authors and not necessarily that of Tre Magazine)
Thân chủ quảng cáo chịu trách nhiệm về nội dung và pháp luật trong quảng cáo của mình.
Mọi thay đổi về quảng cáo xin gọi trước 2 tuần. Ngưng quảng cáo xin báo trước 2 tuần.
Tất cả các mẫu layout, design đều thuộc bản quyền của Trẻ.

mục lục

4	NHỮNG BÔNG HOA CUỘC SỐNG	Như Sao	Tháng Tư, hoa loa kèn & bóng mẹ
5		Mộc Mạc	Bàn tay
6	GHI NHẬN TRONG TUẦN	Vũ Hiến	Phong tỏa Đài Loan
9	THẾ GIỚI CỦA DẾ MÈN	Trần Lý Lê	Không nói nhưng vẫn “nói” ngôn ngữ của cơ thể
11	HỘP THU TRẺ	Trẻ	
12	BÊN LỀ THỂ THAO	Trẻ	
14	BÊN TÁCH CÀ PHÊ	Tim Nguyễn	Phạm Quỳnh Anh, chào Việt Nam
18	TRUYỆN NGẮN	Hồ Đắc Vũ	Những con bài
22	NGÀY NÀY TRONG LỊCH SỬ	Trẻ	
23	MIẾNG NHÀ QUAN	Bánh Bèo	
24	DUYÊN SÀI GÒN	Du Uyên	“Trí lực siêu phàm” và...
28	GIAO TIẾP	Minh Hải	Hỏi đáp một lời mời
29	BẠN CÓ BIẾT	Hoàng Vũ	Khử mùi hôi trong nhà
30		Hoàng Mai	Sắc màu bluebonnet
33	Kiến thức phổ thông	Phượng Nghi	Lầm tưởng về trái cây
34		Tạ Phong Tần	Chuyện 50 năm
36	PHÓNG SỰ	Uyển Ca	Bong bóng đất
40	SOMETHING & ANYTHING	Ian Bùi	Bacharach & Todd
43	MẸO VẶT	Hoàng Hương	Làm sạch với muối
44	MỤC THUẾ VỤ	Nguyễn Đài Thi	
46	THỜI TRANG	Điệu Cô Nường	Họa tiết xuân hè
48	TRANG THƠ	Đoàn Xuân Thu	
50	TRUYỆN NGẮN	Cổ Ngư	Hạnh Châu
56	PHIẾM	Đoàn Xuân Thu	Lest we forget!
58	FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ	Du Face	
59	Ơ RÊ KÀ	Trẻ	Phát minh này hao... người
60		Hai Quê	van Manen Anais Ca Dao
64	THẾ GIỚI QUANH TA	Dương Hùng	Cây sồi của phù thủy Pinocchio
65	NHỮNG ĐIỀU CẦN BIẾT	Bảo Sơn	Lửa đảo thuế
66	Y TẾ & ĐỜI SỐNG	Triệu Minh	Giảm đau gót chân
67		Tiểu Lục Thần Phong	Lễ hội hoa anh đào ở Conyers
70	CÁI NHÀ CỦA TA	Thiên Hương	Cây bụi luôn xanh
72	SẢN PHẨM MỚI	Bảo Sơn	
73	CHUYỆN KHÓ TIN NHƯNG CÓ THẬT	Trẻ sáu tám	
74	TÀI LIỆU VĂN HỌC	Nguyễn & Bạn Hữu	Độc Tâm Thanh, từ một góc riêng
76	PHÓNG SỰ	Lê Kung Diễm	“Nhà bảo tàng Thi Đà Lạt”
81	TRONG HẦM RƯỢU	Nguyễn Gia Việt	Thằng lơ xe đạp trong văn hóa Miền Nam
84		Tám Vạn	Chuyến tàu hoàng hôn
86		Đào Thị Thanh Tuyền	Nghĩ về Mandalay
91		Nam Lộc	Tiếp tục nỗ lực vận động cho người tỵ nạn
94	PHÓNG SỰ VIỆT NAM	Nguyễn Sinh	Hát quán nhậu
97	SỐ TAY KHÁCH HÀNG	Hạnh Việt	Máy lọc không khí
100	MỖI TUẦN 1 CON SỐ	Trẻ	
102	ĐỌC BÁO VIỆT NAM	B. Tuyền	
109	CÂU LẠC BỘ TIỂU LÂM	Trẻ cười	

Tháng Tư. hoa loa kèn nở. trong vườn khuya. trắng xanh...

Tháng Tư. Ở quê nhà cũng như ở đây hoa loa kèn nở rộ. Trong cái nắng nhẹ mùa xuân, mỗi sáng mai trên đường phố, người ta thấy những chiếc xe đạp chở từng thùng hoa loa kèn (huệ tây-hoa lys) trắng muốt đi rao bán. Trong các siêu thị ở Mỹ mùa này cũng bày đầy hoa loa kèn gọi là lilies màu sắc rực rỡ. Là hoa tưởng niệm, lys hay lilies mang ý nghĩ và hương thơm cao quý.

Sau đây mời các bạn đọc một bài văn cảm động của một cô gái tưởng nhớ tới mẹ mình trong màu hoa loa kèn thanh khiết. NS

Tháng Tư. hoa loa kèn & bóng mẹ

C hỉ tháng Tư thôi loa kèn mới nở. Mẹ nhẹ nhàng gánh loa kèn xuống phố. Giữa ban mai sương đang còn ngái ngủ. Trên những búp loa kèn mỏng manh. Nắng tháng Tư càng thêm thêm cội lá xanh. Vẽ tô lên một loa kèn trắng muốt. Năm cánh hoa xếp vào nhau. Từng búp kèn bám chặt, gấn bó, nâng niu.

Thương từng bước chân mẹ dập dềnh theo quang gánh. Thương tảo tần mẹ gánh hết suốt tháng Tư. Mẹ gánh từ ngày con còn bé tí. Và bây giờ con đã mười chín đôi mươi. Tháng Tư về thương nhớ cả một khoảng trời. Kỷ niệm ngày con còn bé tí, núp sau áo mẹ, bên một loa kèn đang ngào ngạt tỏa hương. Từng bước con, mẹ dò dẫm trên mọi nẻo đường sỏi đá. Chỉ có phố là bao dung tất cả. Ôm vào lòng tất cả những nhớ nhung.

Phố dịu dàng hơn vì có loa kèn của mẹ. Một tiếng kêu “kèn ơi” vang lên khe khẽ. Như tiếng thủ thỉ tâm tình mến thương. Như lời sẻ chia xóa tan đi mệt mỏi. Mẹ nâng niu búp loa kèn, trao khách nụ cười chớm nắng ban mai. Con cứ ước khoảng khắc

ấy là mãi mãi! Cảm ơn đời cho con thấy một mùa hoa!

Mẹ sinh con cũng vào tháng Tư ngập tràn loa kèn như thế! Mỗi mùa hoa con bớt đi nông nổi. Biết thương hơn khi thấy mùa xuân đi rất vội. Cả những sợi tóc, tưởng chẳng bao giờ tàn phai!? Thương mẹ con gánh gồng một nhòai. Mẹ cho con những ký ức dịu êm. Như đóa loa kèn âm thầm bừng nở. Mẹ dìu con đi qua mưa giông bão tố. Mẹ kiên cường như loa kèn tháng Tư!

Từ phương xa con gửi vào những cánh thư. Trao tới mẹ nỗi niềm sâu kín. Về nỗi nhớ mùa hoa loa kèn. Con chỉ mong mỗi tháng Tư về bên loa kèn và mẹ. Để bình yên trong con ulla về. Chỉ một chút thôi, lòng con cũng đã an yên. Xin gửi tặng mẹ những khúc nhạc tháng Tư. Một tháng Tư đầy nắng và đóa loa kèn trong trắng. Và những hy sinh của mẹ tuy âm thầm lặng lẽ. Nhưng suốt đời này con mãi không quên.

NS- THEO QUYÊN VĂN

Bàn tay

MỘC MẠC

Một hôm, vị thiên sư và người đệ tử của ông ngồi nói chuyện cùng nhau. Người đệ tử này nói: Thưa thầy! Khoảng thời gian này, con cảm thấy cuộc sống vô cùng thống khổ, quá nhiều phiền não.

Vị thiên sư không nói gì mà dẫn người đệ tử của ông tới một mảnh đất trống rồi hỏi: Ngẩng đầu lên xem, con nhìn thấy gì?

Người đệ tử trả lời: Thưa thầy, con nhìn thấy bầu trời rộng lớn ạ!

Vị thiên sư lại nói: Bầu trời rất rộng lớn phải không? Nhưng ta lại có thể dùng một bàn tay mà che khuất được cả bầu trời đấy!

Vị thiên sư liền dùng một bàn tay và che lên hai mắt của đệ tử rồi nói tiếp: Trong cuộc sống, một chút thống khổ, một chút phiền não, một chút trở ngại cũng giống như bàn tay này. Chúng ta nhìn thì thấy nó rất nhỏ, nhưng nếu không bỏ nó xuống mà cứ đặt nó ở trước mắt mình, đặt nó ở trong lòng mình thì nó sẽ che khuất bầu trời quang đấng của chúng ta. Thế là, chúng ta sẽ bỏ lỡ mất ánh mặt trời, bỏ lỡ mất bầu trời trong xanh và những áng mây sắc màu đẹp đẽ. Con có thể buồn, có thể khóc, có thể hối hận... nhưng xong rồi hãy lấy bàn tay ra, nhìn về phía trước...

Vừa nói, ông vừa lấy tay ra khỏi mắt đệ tử.

BẢO HUÂN

Phong tỏa Đài Loan

Một cuộc phong tỏa Đài Loan của Trung Quốc sẽ là một hành động chiến tranh có khả năng gây ra một cuộc khủng hoảng toàn cầu: kích động sự đáp trả bằng quân sự từ Đài Loan, buộc Hoa Kỳ phải quyết định có nên đưa quân đội đến để giúp bảo vệ đảo quốc này hay không, làm gián đoạn thương mại toàn cầu và thúc đẩy các quốc gia châu Âu áp đặt các lệnh trừng phạt đối với Bắc Kinh.

VŨ HIẾN
ARLINGTON, TX

Tuy nhiên, quân đội Trung Quốc, sau nhiều thập niên xây dựng và được lệnh từ lãnh tụ Tập Cận Bình là phải nhanh chóng hiện đại hóa quân đội cho tới năm 2027, đã chứng tỏ rằng họ có đủ khả năng để làm được điều đó. Trong các cuộc tập trận ngày càng phức tạp, các lực lượng của quân đội Trung Quốc có thể bao vây Đài Loan và mô phỏng các cuộc phong tỏa.

Với việc Trung Quốc ngày càng tổ chức các cuộc tập trận nhiều hơn thì nguy cơ Bắc Kinh có thể quyết định chuyển từ tập trận sang chiến tranh mà không báo trước cũng ngày càng lớn hơn. Trung Quốc đã nhiều lần tuyên bố Đài Loan là lãnh thổ của họ và không loại trừ khả năng sử dụng vũ lực để chiếm giữ đảo quốc này.

Phong tỏa là một trong những chiến thuật quân

sự có nhiều khả năng nhất mà Tập Cận Bình và các cố vấn quân sự của ông chọn để buộc Đài Loan phải đầu hàng Bắc Kinh dưới nhiều áp lực. Lý do là vì một cuộc xâm lăng toàn diện sẽ là một thách thức lớn đối với một quân đội Trung Quốc chưa từng được thử thách trên chiến trường từ gần nửa thế kỷ qua.

Các cuộc tập trận quân sự của Trung Quốc gần đây cho thấy có nhiều dấu hiệu

Bắc Kinh có thể sẽ thực hiện một cuộc phong tỏa.

Trung Quốc cũng không giấu diếm về ý định này của họ. Theo Bộ Quốc phòng Đài Loan, Trung Quốc đã sử dụng một con số kỷ lục 125 máy bay quân sự, bao gồm chiến đấu cơ phản lực, trực thăng và máy bay không người lái để tham gia vào cuộc tập trận trên không và trên biển quy mô lớn vào tháng 10 năm ngoái mô phỏng một cuộc phong tỏa Đài Loan. Trong khi quân đội Trung Quốc mô tả sự kiện này là cuộc tập trận chuẩn bị tinh thần để sẵn sàng chiến đấu, trong đó bao gồm các cuộc tấn công trên biển, trên bộ và phong tỏa hải cảng.

Lực lượng và kế hoạch của Trung Quốc

Trung Quốc có một lực

lượng quân đội đáng kể để tấn công Đài Loan: Không quân của họ hiện có khoảng 1,900 chiến đấu cơ phản lực và 500 máy bay ném bom, trong khi lực lượng hỏa tiễn của họ có hơn 3,000 hỏa tiễn có khả năng bắn tới Đài Loan. Bộ Quốc phòng Đài Loan mới đây đã xác định rằng loại chiến tranh sử dụng máy bay không người lái là một lĩnh vực quân sự mà số vũ khí loại này của quân đội Trung Quốc đang ngày càng gia tăng và là mối quan tâm của chính phủ Đài Loan.

Trong các kịch bản phong tỏa do các chuyên gia quân sự của Hoa Kỳ, Đài Loan và các quốc gia đồng minh khác nêu ra thì khi cuộc tấn công trên không của Trung Quốc bắt đầu, hải quân của họ – hiện nay là lực lượng hải quân lớn nhất thế giới, với hơn 370 tàu

chiến – đã sẵn sàng đưa vào vị trí cho một cuộc phong tỏa.

Quy mô của số lượng tàu chiến của Trung Quốc hiện nay là kết quả của một kế hoạch xây dựng và phát triển hải quân kéo dài của họ cho đến nay vẫn chưa chấm dứt. Trung Quốc hiện là quốc gia đóng tàu đứng đầu thế giới về số lượng, bao gồm cả các loại tàu chiến cho lực lượng hải quân đang phát triển của họ. Vào năm 2000, Hoa Kỳ có nhiều tàu chiến hơn, nhưng Trung Quốc đã vượt qua Hoa Kỳ hai thập niên sau đó. Theo Cơ quan Nghiên cứu Quốc hội Hoa Kỳ, Trung Quốc được dự kiến sẽ có 425 tàu chiến vào năm 2030, nhiều hơn hải quân Hoa Kỳ hơn một phần ba.

Trong khi các hàng không mẫu hạm của Trung Quốc được coi là

kém khả năng hơn so với các hàng không mẫu hạm của Hoa Kỳ, Trung Quốc hiện đang ra sức cố gắng để bắt kịp Hoa Kỳ. Sau khi đưa thêm chiếc hàng không mẫu hạm thứ hai vào hoạt động vào năm 2019, Trung Quốc dự kiến sẽ hạ thủy chiếc hàng không mẫu hạm thứ ba trong năm nay. Và trong hạm đội gồm 59 tàu ngầm, 6 tàu ngầm có gắn hỏa tiễn đạn đạo chạy bằng năng lượng nguyên tử của Trung Quốc đều trực thuộc các bộ chỉ huy sẽ tham gia vào một cuộc xung đột trực tiếp với hải quân Đài Loan, theo nhận định của Bộ quốc phòng Hoa Kỳ.

Sự gia tăng sức mạnh hải quân của Trung Quốc cũng đã mở rộng phạm vi hoạt động địa lý của họ. Các giới chức Đài Loan cho biết, trong các cuộc tập trận hồi tháng 12 vừa qua,

Trong một cuộc tập trận của Trung Quốc - IMAGE: REUTERS/STRINGER

Trung Quốc đã sử dụng hơn 90 tàu hải quân và tàu tuần duyên cùng với hàng nghìn binh lính. Các tàu của họ đã xuất hiện gần Đài Loan, ở các vùng biển gần Nhật Bản và Nam Hàn, và trong khu vực Biển Đông.

Chiến tranh mạng là một lĩnh vực khác mà Trung Quốc đã nhanh chóng phát triển khả năng của họ và có thể được đưa vào sử dụng trong trường hợp Đài Loan bị phong tỏa. Theo các giới chức quân sự Đài Loan cho biết, hầu như các cuộc tập trận quân sự quy mô lớn của Trung Quốc xung quanh Đài Loan đều đi kèm với sự gia tăng các cuộc tấn công mạng, và nếu một cuộc phong tỏa xảy ra thì các cuộc tấn công mạng cũng không nằm ngoài kế hoạch đó. Và trong một số sự việc xảy ra gần đây, việc cắt dây

cáp quang ngầm là điều khó tránh và cũng khó bảo vệ cho các đường nối Internet của Đài Loan với thế giới bên ngoài.

Điểm yếu của Đài Loan

Đài Loan lệ thuộc vào nhập cảng tới 96% nhu cầu năng lượng của họ, từ dầu hỏa, than đá tới khí đốt tự nhiên của ngoại quốc. Một hòn đảo bị phong tỏa sẽ phải cần một kho dự trữ năng lượng dồi dào, còn không thì phải đầu hàng Bắc Kinh hoặc phải hoạt động trong bóng tối vì thiếu điện. Một lỗ hổng an ninh khác là đảo quốc Đài Loan phải nhập cảng khoảng 70% nguồn cung cấp lương thực.

Với một cuộc phong tỏa, Trung Quốc có thể thăm dò khả năng phòng thủ của Đài Loan trong khi tìm cách bóp nghẹt nền

kinh tế của đảo quốc này và làm suy yếu ý chí chống cự của dân quân Đài Loan.

Nếu không phong tỏa, Bắc Kinh có khả năng thực hiện việc cô lập, trong đó các cơ quan thực thi pháp luật của Trung Quốc có thể sẽ chặn các tàu chở hàng nhập cảng thiết yếu cho sinh hoạt của dân chúng và sự tồn tại của đảo quốc này.

Bảo vệ Đài Loan

Hầu hết các chuyên gia quân sự đều đồng ý rằng lực lượng quân sự của Trung Quốc vẫn chưa sẵn sàng cho một cuộc xâm lăng đổ bộ qua eo biển Đài Loan có chiều rộng 110 dặm. Biển ở đây thường động và các vách đá cao, bãi lầy và bờ biển có đặt các chướng ngại vật của Đài Loan khiến tàu thuyền khó có thể đổ bộ. Các hệ thống

hỏa tiễn chống hạm của Đài Loan, nhiều trong số đó được mua từ Hoa Kỳ, cũng là những vũ khí nhằm răn đe tham vọng của Bắc Kinh.

Lập trường của tổng thống Hoa Kỳ về Đài Loan có thể đóng vai trò quan trọng nhất trong các tính toán của Bắc Kinh về việc có nên hành động hay không. Triển vọng về phản ứng quân sự của Hoa Kỳ để giúp Đài Loan cho đến nay vẫn là điều khó đoán mặc dù trong chuyến công du chính thức đầu tiên tới Á châu mới đây, Bộ trưởng Quốc phòng Pete Hegseth đã đưa ra thông điệp trấn an các đồng minh Á châu của Hoa Kỳ đang ngày càng phải đối đầu với những hành động hung hăng của Trung Quốc rằng chính quyền Donald Trump cam kết sẽ bảo vệ an ninh của họ.

Theo nhận định của Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế và Chiến lược (CSIS), trong ngắn hạn, chiến thuật cô lập có nhiều khả năng xảy ra hơn là một cuộc phong tỏa hoặc xâm lăng toàn diện. Với bước đi này của Trung Quốc cũng là cách để thăm dò mức độ phản ứng của Hoa Kỳ và các đồng minh.

VH

Chướng ngại vật trên bờ biển Đài Loan - REUTERS

Không nói nhưng vẫn “nói” Ngôn ngữ của cơ thể

Con người cũng như thú vật giao tiếp qua ngôn ngữ / âm thanh hay “verbal communication”. Ta hiểu được ý nghĩ của nhau qua cách diễn đạt, trình bày bằng ngôn ngữ nhưng quan trọng hơn, ta ‘đọc’ được ý tưởng của người nói / diễn giả bằng việc quan sát cử chỉ, nét mặt, ánh mắt, hành động ... của họ. Loại biểu cảm có tên “Nonverbal communication”, truyền đạt ý nghĩ mà không cần đến lời nói hay “ngôn ngữ cơ thể”.

TRẦN LÝ LÊ
ORLANDO, FL.

Khi nói, ta có thể chuyển đạt nhiều ý nghĩ khác nhau tùy theo tốc độ nhanh chậm (nói nhanh, nuốt chữ thường biểu hiện sự gấp gáp, vội vàng), âm độ to nhỏ (la hét, quát tháo biểu hiện của sự giận dữ hoặc sợ hãi kêu cứu), nói vừa đủ nghe (bình tĩnh) hay thì thầm (muốn riêng tư, nhẹ nhàng); chưa kể cách “lên bổng xuống trầm” diễn tả cảm xúc (nghe ngào, mất bình tĩnh...). Phù trợ cho lời nói, cơ thể chuyển

động theo tâm tình ý nghĩ khiến lời nói rõ ràng, diễn đạt mạnh mẽ hơn. Trừ những tay nghề [gián điệp, chính khách, lừa gạt chuyên nghiệp] tôi luyện được cách kiểm soát cơ thể, ngoài lời nói đầu môi không bày tỏ ý nghĩ [trong đầu]?! Những người cười nói mà đôi mắt lạnh tanh [cửa sổ đóng chặt], không thấy ánh mừng vui như ông Putin. Đôi khi giọng nói lại “phản chủ”, diễn hình là kẻ lên tiếng khen lao tán thưởng nhưng giọng nói vẫn đều đều, không

cảm xúc.

Ngôn ngữ cơ thể có nhiều hình thức:

- Nét mặt: Ngoài những chính khách, qua kinh nghiệm và được huấn luyện nên ít biểu lộ cảm tính và biết cách che giấu ý nghĩ, dù thỉnh thoảng vẫn có các trường hợp “miệng cười nhưng mắt không cười”. Nét mặt thường phản ánh ý nghĩ, tâm tình như giận dữ, u buồn... và có thể ảnh hưởng đến hành động của người chung quanh. Như khi thấy một kẻ đang

“nóng đỏ lửa”, người đối diện tạm nhấn nhin để tránh xô xát, bất lợi cho cả đôi bên.

- Cử chỉ như việc quay đầu, xòe tay, chuyển động từ bàn tay, ngón tay... truyền đạt các cảm tính như đồng thuận, thân thiện, giận dữ ... Bàn tay nắm chặt là hình ảnh của việc kìm nén cơn giận, sẵn sàng vung quả đấm

- Ánh mắt truyền đạt nhiều cảm tính, vui vẻ, thương yêu hoặc thích thú, chán ghét, thờ ơ...

- Khoảng cách đứng ngồi cho thấy mức thân thiết hay xa lạ giữa các cá nhân khi gần nhau.

Tạm hiểu là ngoài chữ viết, tiếng nói, và cả âm thanh, con người sử dụng thân thể để trình bày, diễn đạt ý nghĩ. Biểu cảm ấy cũng mạnh mẽ như lời nói. Những tay chuyên nghề “ăn nói”, diễn giả hay “orator” và

chính khách, biết rất rõ cách dùng giọng nói, “hoa tay múa chân” để “nhấn mạnh”, diễn đạt ý nghĩ.

Ngoài biểu cảm, cách ăn mặc, trang sức, dùng huy hiệu [cài trên áo], việc sử dụng vật thể và cả dáng đứng, ngồi nói lên khá nhiều về mỗi cá nhân. Tuy nhiên, các biểu cảm qua cử chỉ liên quan mật thiết với văn hóa địa phương. Vòng tròn tạo thành từ ngón trỏ và ngón cái là dấu hiệu “Okay” của người Hoa Kỳ lại là cách chửi bới, nói tục của cư dân vùng châu Mỹ La Tinh. Ngoại lệ là cách dùng tay để diễn đạt ý muốn của người câm điếc, “Sign Language”, từ những dấu hiệu giản dị, giơ ngón cái, đến các cử động phức tạp từ bàn tay là phương tiện truyền thông theo một hệ thống định sẵn. Mỗi cử chỉ diễn đạt một ý nghĩ thay cho lời nói, bất kể

ngôn ngữ địa phương.

Năm 1956, ngôn ngữ cơ thể hay “nonverbal communication” còn gọi là “manual language” (“nói bằng tay”), một danh từ do bác sĩ tâm thần Jurgen Ruesch và tác giả Weldon Kees khởi xướng qua cuốn sách “Nonverbal Communication: Notes on the Visual Perception of Human Relations.” Con người (cũng như thú vật) gửi và nhận tín hiệu mà không dùng đến ngôn ngữ. Tựa tựa như việc viết chữ nghiêng, chữ nổi để nhấn mạnh điều cần chú ý trong bài viết. Khái niệm kể trên được sách vở đề cập đến từ thế kỷ XVII, trong tác phẩm “The Advancement of Learning (1605)”, cụ Francis Bacon đã mô tả mức quan trọng và cần thiết của việc truyền đạt ý nghĩ, cảm tính mà không dùng lời. Khác hẳn với kiểu “nói mà không

nói” của chính khách, nhiều lời êm tai nhưng ý tưởng thì trống rỗng. Đến thế kỷ XX, ngôn ngữ cơ thể được đặt “trị giá” đến 93% ý nghĩa của truyền thông nhưng gần đây, mức quan trọng của ngôn ngữ cơ thể bị “xét lại”, dù đáng kể nhưng cũng vẫn chỉ giữ vai trò “phù trợ” cho lời nói.

Ngôn ngữ cơ thể quan trọng ra sao?

Ngôn ngữ cơ thể giúp con người đến gần nhau hơn, nhất là trong “thủ bản đầu”, sau câu chào hỏi, 4 mắt “gặp nhau”, một nụ cười là điều cần thiết trong việc giao tế, tạo sự thân thiện cho người chung quanh. Theo một bài tường trình từ Harvard Business Review, cách tiếp xúc này có tên “The 10/5 Way”. Chi tiết hơn, bài báo chỉ dẫn thêm:

- Khi thấy người chưa

Giao tiếp phi ngôn ngữ

Giao tiếp phi ngôn ngữ là giao tiếp được tạo ra bằng một số phương tiện khác ngoài lời nói (giao tiếp bằng mắt, ngôn ngữ cơ thể hoặc tín hiệu giọng nói).

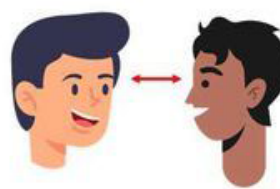
Nói cách khác, giao tiếp không sử dụng lời nói, chẳng hạn như cử chỉ, ngôn ngữ cơ thể, biểu cảm khuôn mặt được gọi là Giao tiếp phi ngôn ngữ.

Ngôn ngữ cơ thể

Biểu cảm khuôn mặt

Giao tiếp bằng mắt

Cử chỉ tay

Getup Learn

quen / khách hàng trong khoảng cách 10 bộ Anh: Hãy để “4 mắt gặp nhau” và cười mỉm.

- Khi đến gần hơn, khoảng 5 bộ Anh: lên tiếng chào hỏi

Chỉ có thể. Hầu như mọi ngành kỹ nghệ, từ y tế (bệnh viện, văn phòng bác sĩ), khách sạn đến hàng quán [sang trọng] đều áp dụng cách chào hỏi kể trên khi huấn luyện nhân viên.

Đằng sau nét mặt, nụ cười là cả một ngành khoa học, Cognitive, Affective, and Behavioral Neuroscience, thẩm định sự liên quan giữa sắc diện, trí tuệ và cách hành xử. Con người tự bấm

sinh đã biết “đọc” nét mặt của kẻ chung quanh; trí óc bắt chước những điều đã quan sát được và giúp con người gần gũi nhau hơn. Khi thấy người khác cười, trí óc ta cũng bắt chước và mỉm cười theo; và khi nở nụ cười, tâm thần trở nên thư thái hơn. Nụ cười kích thích các cơ [trên] mặt hoạt động, gia tăng máu luân lưu đến thùy trán (frontal lobe, nơi xuất phát các quyết định và tập trung tư tưởng) trong não bộ, tiết ra nội tiết tố dopamine khiến cơ thể sảng khoái, vui vẻ hơn. Tạm hiểu là nụ cười không chỉ giúp ta trong việc giao tế mà còn mang lại nhiều lợi ích cho

cơ thể.

Ánh nhìn trong khoảng 10 giây, “Mắt-gặp-mắt” là dấu hiệu của sự ngay thẳng (?) và tự tin; giúp người đối diện dễ chịu nhất là khi đi cùng với nụ cười.

Nonverbal learning disorder hay NVLD: Thiếu khả năng nhìn nhận các ngôn ngữ [của] cơ thể từ người chung quanh; một khiếm khuyết trong cách học hỏi dẫn đến việc khó tiếp nhận các tín hiệu, tin tức khiến người bệnh vụng về khó khăn khi dùng cử chỉ. Triệu chứng bao gồm: Thiếu khả năng “đọc” ngôn ngữ cơ thể và biểu cảm trên nét mặt

người chung quanh; vụng về trong hành động; khó khăn với các khái niệm trừu tượng; khó khăn trong việc giao tiếp, khó khăn với các hoạt động đòi hỏi mức trí tuệ cao. Ngoài ra, chứng NVLD liên quan đến các chứng bệnh tâm thần khác như thiếu năng, tự kỷ, ADHD, và lưỡng cực tâm thần (bipolar disorder).

Nói chung, khả năng sử dụng ngôn ngữ cơ thể thiết yếu cho đời sống hằng ngày khi giao tiếp với người chung quanh. Ngôn ngữ quan trọng nhưng khi chỉ nghe mà không nhìn người nói, cuộc trò chuyện chỉ còn một nửa?!

TLL

NGÀY 25-3-2025

Phan Quy

Tôi rất thích trang “Miệng Nhà Quan” trên báo Trẻ, nó vui vui, vui vì nghe nó... ngu ngu. Những “lãnh đạo” phát biểu ngu ngơ như trẻ con, mà trẻ con bị autism cơ. Với những cái đầu như thế, làm sao đất nước ngóc đầu lên được. Một nhà “lãnh đạo” bị nặng nhất là Nguyễn Mạnh Hùng, vậy mà giữ chức Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ. Tài!

(Autism là bệnh tự kỷ - chú thích của Trẻ).

NGÀY 29-3-2025

Trà Khang

Đọc bài “Châu Âu không có Hoa Kỳ” của ông Vũ Hiến, tôi thấy nỗ lực của châu Âu, hay NATO trong việc tăng cường vũ trang là đáng làm. NATO, mà khi nhân tân, tui tui hay đùa là “Not Action - Talk Only”. Khi gom đủ loại quốc gia nhiều thành phần, văn hóa, kinh tế khác biệt lại thành một nồi, sẽ khó nuốt, giống như trộn cả thịt bò, cá, thịt gà vô một nồi lẩu vậy. Sẽ không tránh được tị nạnh, so bì và cù nhầy trong việc

đóng góp. Nếu NATO làm tốt điều này, họ đã mạnh như trâu rồi chứ không phải lúc này. Tôi cũng muốn NATO mạnh để chống lại các thế lực thù địch, nhưng để duy trì, sẽ không bền, rồi cũng xục xịch như cũ, khá chính xác với câu tục ngữ “Cha chung không ai khóc”. Cho tôi “complain” một tí, lần trước báo Trẻ đăng ý kiến tôi ở mục này sai tên tôi, tôi là Trà Khang, không phải Trà Khan, trà khan là khan hiếm trà, mà nhà tôi thì trà bao la, đủ để đãi hết mấy anh chị nhà báo, hi hi...

(Bài đã đăng tại www.baotreonline.com Bạn chỉ cần gõ vào ô Search chữ “Châu Âu không có Hoa Kỳ”. <https://baotreonline.com/tin-tuc/ghi-nhan-trong-tuan/chau-au-khong-co-hoa-ky-baotre>).

Ban Biên Tập Trẻ thành thật xin lỗi bạn Trà Khang. Đây là sai sót rất đáng trách. Chúng tôi xin ghi nhận. Nhưng cảm ơn sự góp ý nhệ nhàng và hài hước của bạn. Mong có dịp sẽ cùng bạn uống trà :)

NGÀY 30-3-2025

Diem Thu

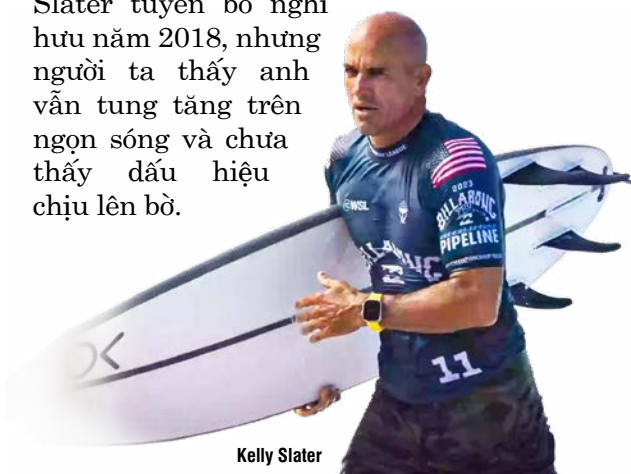
Trẻ có những câu chuyện hay quá! “Khẩu súng sẵn”, rồi “20&21” thật cảm động... (Bạn có thể đọc ở baotreonline.com hai mẫu chuyện của Nguyễn Mạnh Tuấn và Hồ Đắc Vũ, chỉ cần gõ tên tựa truyện là được).

KELLY Slater

Kelly Slater (Mỹ) là một trong những thể thao gia lướt sóng (surfer) vĩ đại nhất mọi thời. Anh từng tranh tài ở các giải World Surf League.

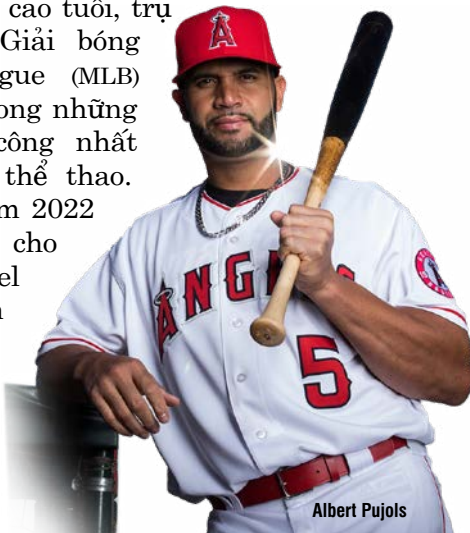
Cạnh tranh sự dẻo dai với lớp trẻ không hề dễ dàng nhưng Slater vẫn qua mặt vèo vèo và ẩm cúp lia chia ở tuổi 50. Mặc dầu Slater tuyên bố nghỉ hưu năm 2018, nhưng người ta thấy anh vẫn tung tăng trên ngọn sóng và chưa thấy dấu hiệu chịu lên bờ.

Kelly Slater

ALBERT Pujols

Mới 42, Albert Pujols (Dominican Republic) trở thành cầu thủ cao tuổi, trụ lâu nhất trong Giải bóng chày Major League (MLB) và cũng là một trong những cầu thủ thành công nhất trong sự nghiệp thể thao. Anh giải nghệ năm 2022 và làm manager cho đội Leones del Escogido năm 2024. Thành tích tiếp nối là anh đã dẫn dắt đội Leones vô địch mùa giải 2024-25.

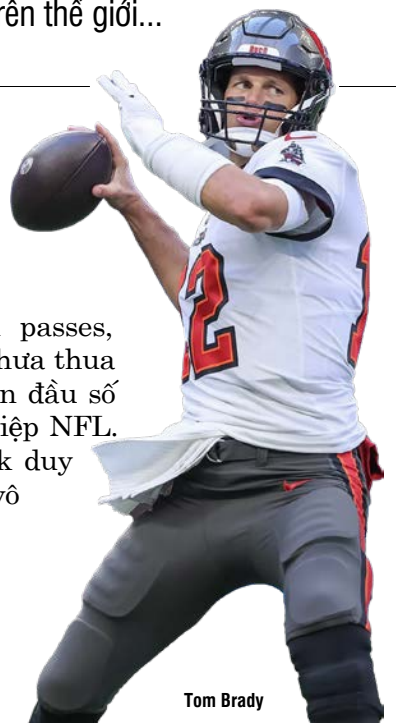

Albert Pujols

Sau 6 năm giải nghệ vì chấn thương, nữ thể thao gia trượt tuyết tốc độ Lindsey Vonn (Mỹ) trở lại với đường đua quốc tế và đoạt giải Nhì tại cuộc đua World Cup Super-G, thành tích của cô được thế giới xem là kỳ tích, chưa kể, cô là tay trượt “già” nhất đoạt huy chương này ở tuổi 40. Nhân đây, chúng ta cùng điểm qua những ngôi sao thể thao lớn tuổi nhất trên thế giới...

TOM Brady

Tom Brady (Mỹ) được xem là quarterback vĩ đại nhất mọi thời đại. Anh nắm giữ gần như mọi kỷ lục, gồm passing yards, completions, touchdown passes, và games started. Anh chưa thua một mùa giải nào và dẫn đầu số trận thắng trong sự nghiệp NFL. Anh cũng là quarterback duy nhất giành được 7 cúp vô địch Super Bowl “nổi liên” 3 thập kỷ. Brady “chiến đấu” đến năm 45 tuổi với thành tích không thể le lói hơn.

Tom Brady

OSCAR Swahn

Nhưng thể thao gia già lão và thành tích cao nhất đến nay vẫn chưa có ai vượt qua là Oscar Swahn (Thụy Điển) sinh ngày 20 tháng 10 năm 1847 – 1 tháng 5 năm 1927) ông giành 2 huy chương vàng Olympic ở tuổi 60. Ông khoác áo đội tuyển quốc gia cho đến năm 72 tuổi, tóm được 6 huy chương Olympics, trong đó 3 vàng.

Oscar Swahn

Ngày này năm xưa...

11-4

1896

ảnh trên: **Alfréd Hajós**

ảnh dưới: **Otto Herschmann**

Lực sĩ bơi lội Alfréd Hajós (Hungary) chỉ nhỉnh hơn Otto Herschmann (Áo: Austria) .6 giây để đoạt huy chương vàng môn bơi cự ly 100 mét ở Thế vận hội Athens Games tổ chức lần đầu tại Hy Lạp năm 1896.

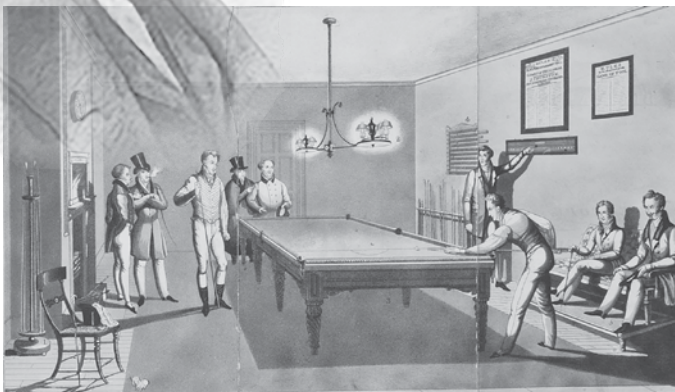
Thế vận hội Athens Games là Thế vận hội hiện đại đầu tiên tiếp nối sự kiện Olympic cổ đại từ năm 776 BC (trước Công Nguyên), xuất phát từ Hy Lạp.

Lần này chỉ có 14 quốc gia tham dự với 241 lực sĩ.

12-4

1858

Cơ thủ Michael J Phelan (ảnh) đã đoạt chức vô địch môn bi-da ở giải US Billiards Championship tổ chức lần đầu tiên ở Detroit (Mỹ). Năm 1976, giải này được mở rộng cho các danh thủ thế giới đến tham dự. Giải thưởng cho người vô địch năm nay là \$100,000.

11-4

1896

Tay vợt John Boland gốc Ái Nhĩ Lan (Irish) trong màu áo đội tuyển Vương quốc Anh đã đoạt huy chương vàng cả đấu đơn và đánh đôi môn tennis.

John Boland

NHỮNG TRẬN SẮP TỚI CỦA ĐỘI TUYỂN MỸ

MAY 31

THÂN HỮU

NỮ HOA KỲ vs CHINA

4:30 PM CDT | SÂN ALLIANZ FIELD, ST. PAUL, MN, USA

JUN 7

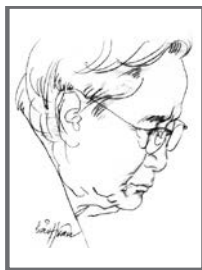
THÂN HỮU

NAM HOA KỲ vs TURKEY

2:30 PM CDT | SÂN PRATT & WHITNEY STADIUM AT RENTSCHLER FIELD, CT, USA

Một số trận bạn có thể xem tại FOX, ESPN2 hoặc Telemundo (công ty con của NBC, tiếng Tây Ban Nha)

* CST cũng là Central Time (CT)

TIM NGUYỄN
GARLAND, TX.

Phạm Quỳnh Anh. chào Việt Nam

Tôi chỉ biết về đất nước tôi qua những hình ảnh của chiến tranh,

Một cuốn phim của Coppola và những chiếc trực thăng giận dữ...

Hai câu trong lời ca dịch từ bài hát *Chào Việt Nam- Bonjour Vietnam* của Marc Lavoine qua tiếng hát của Phạm Quỳnh Anh. Hôm nay một ngày của Tháng Tư nghe lại ca khúc này lòng mình dâng lên bao cảm xúc -xót thương, tiếc nhớ biết bao đất nước sẽ không bao giờ được nhìn thấy lại. Ôi, dưới trời mây trắng kia...

Vâng. Phải nói lên thôi. Và xin tìm hiểu trọn ca từ bài hát.

Racontes moi ce mot étrange et difficile à prononcer

Que je porte depuis que je suis née

Racontes moi le vieil empire et le trait de mes yeux bridés

Qui disent mieux que moi ce que tu n'oses me dire

Je ne sais de toi que des images de la guerre

Un film de Coppola et des hélicoptères en colère.

Phạm Quỳnh Anh - NGUỒN WIKIPEDIA

Un jour j'irai là bas

Un jour dire bonjour à mon âme.

Un jour j'irai là bas

Pour te dire bonjour Việt Nam

Hãy nói với tôi về cái tên lạ và khó phát âm

Mà tôi đã mang từ lúc mới chào đời

Hãy kể tôi nghe về vương triều xưa cũ và đôi mắt xếch của tôi

Nó nói rõ hơn về tôi về những gì người không dám nói cho tôi biết

Tôi chỉ biết về người qua những hình ảnh của chiến tranh,

Một cuốn phim của Coppola và những chiếc trực thăng giận dữ...

Một ngày kia, tôi sẽ đến nơi ấy để chào linh hồn tôi

Một ngày kia, tôi sẽ đến nơi ấy để cất tiếng chào Việt Nam...

Hãy nói cho tôi nghe về màu da của tôi về mái tóc và đôi chân nhỏ

Đã mang tôi đi từ lúc tôi còn thơ

Hãy kể tôi nghe về căn

*nhà, con đường, hãy kể
tôi nghe những điều tôi
chưa biết*

*Về những phiên chợ
nổi trên sông và những
chiếc tam bản bằng gỗ.*

*Tôi chỉ biết quê hương
qua những hình ảnh của
chiến tranh*

*Một cuốn phim của
Coppola và những chiếc
trục thăng giạt dữ*

*Một ngày kia tôi sẽ trở
về nơi đó*

*Để nói lời chào linh hồn
tôi*

*Một ngày kia tôi sẽ về
nơi đó*

Để nói lời chào Việt Nam

*Chào những đền đài và
những tượng Phật bằng
đá thấp thoáng hình
bóng những người cha
của tôi*

*Những người đàn bà cúi
mình trên ruộng lúa là
những người mẹ của tôi*

*Trong lời cầu nguyện,
trong ánh sáng tôi thấy
lại những người anh*

*Tất cả chạm đến linh
hồn tôi, cội nguồn của
tôi, đất nước tôi*

*Một ngày kia tôi sẽ trở
về nơi đó*

*Một ngày kia tôi sẽ nói
lời chào linh hồn tôi*

*Một ngày kia tôi sẽ về
nơi đó*

Để nói lời chào Việt Nam

Tôi đây xin thưa rõ:
“Bonjour Việt Nam”
(Chào Việt Nam), lời

ca bằng tiếng Pháp, do
một người con gái gốc
Việt Nam hát lên, đã
đến với Nguyễn và bạn
đọc người Việt nhiều nơi
trên thế giới vào một
ngày của tháng 2. 2006:

Je ne connais de mon
pays que des photos de
la guerre,

Un film de Coppola,
[et] des hélicoptères en
colère...

*Tôi chỉ biết Việt Nam
qua những hình ảnh về
chiến tranh / Một cuốn
phim của Coppola và
những chiếc trục thăng
giạt dữ ...*

Với Phạm Quỳnh Anh
-nói đúng ra là với Marc
Lavoine người sáng tác
ca khúc, ông đã thay
cô nói lên- Việt Nam
-đất nước của đầm lầy
và sương muối này- chỉ
có thể. Nhưng cái nhìn
của cô muốn vượt qua
những hình ảnh dữ dội
vừa nói, để đi sâu vào
những thực tại ẩn kín,
những vang và bóng
nói với cô về cội nguồn
của mình. Chẳng hạn
nét sắc của đôi mắt cô,
màu da của cô, màu tóc
và đôi chân nhỏ bé của
cô... Tất cả những cái đó
cô đã mang trên mình
từ lúc mới chào đời. Tại
sao, tại sao thế nhỉ? Có
một ý nghĩa nào ẩn ở
bên trong không? Và
tại sao cô thấy mình có
liên hệ với những phiên
chợ nổi, những chiếc
tam bản (sampan) trên
dòng sông Cửu Long.

Và những ngôi chùa với
những pho tượng Phật
bằng đá kia nữa gọi
nhớ những người cha đã
khuyết... Và rồi, những
bóng hình phụ nữ cúi
xuống ruộng đồng, họ có
phải là những người mẹ
của cô không? Trong lời
nguyện cầu, trong vùng
sáng dội lại từ quá khứ,
cô lại nhìn thấy ở đó
hình ảnh những người
anh của mình. Tất cả
những bóng hình đó
chạm tới đáy hồn cô, cội
rễ của cô, vùng thổ nhĩ
của cô...

Les temples et les
Bouddhas de pierre
pour mes pères,

Les femmes courbées
dans les rizières pour
mes mères,

Dans la prière, dans
la lumière, revoir mes
frères,

Toucher mon âme, mes
racines, ma terre...

Un jour, j'irai là bas, un
jour dire bonjour à mon
âme.

Un jour, j'irai là bas
[pour] te dire bonjour,
Vietnam.

*Một ngày kia tôi sẽ về
nơi đó / Một ngày kia
tôi sẽ cất tiếng chào linh
hồn tôi / Một ngày kia
tôi sẽ về nơi đó, nói lời
chào Việt Nam...*

Nguyễn đã viết những
dòng trên cách đây hơn
10 năm khi lần đầu tiên
biết tới ca khúc Bonjour
Vietnam và tiếng hát

Phạm Quỳnh Anh. Hôm
nay sở dĩ Nguyễn nhắc
lại là do mới đọc một bài
viết của Nguyễn Mạnh
Trình về nhà báo/nhà
văn nữ Bùi Đoàn. Bùi
Đoàn cô gái xinh đẹp
ấy, cũng có cha mẹ Việt
Nam, sinh ra và lớn
lên ở ngoại quốc (nước
Pháp) và cũng có những
thao thức về nguồn cội
của mình.

Đến đây, trước khi nói
về những trang viết
của Bùi Đoàn, thiết
tưởng cũng nên nhắc
lại hành trình của bài
hát «Bonjour Vietnam»:
Vào tháng 1 năm 2006,
người Việt Nam ở nhiều
nơi trên thế giới, qua
mạng lưới internet toàn
cầu, đã truyền đến nhau
một bản nhạc tiếng
Pháp có cái tên “Bonjour
Vietnam” do ca nhạc
sĩ Marc Lavoine sáng
tác. Người ta nhìn thấy
hình ảnh của một cô
ca sĩ trẻ với gương mặt
trong sáng và thuần
Việt, mang một cái tên
Việt Nam, Phạm Quỳnh
Anh.

“Bonjour Vietnam”
và Phạm Quỳnh Anh
được những người sử
dụng internet chuyển
cho nhau qua Yahoo
Messenger hay email,
và dường như ngay
lập tức sự kiện này trở
thành trung tâm của
một số diễn đàn trên
mạng lưới toàn cầu.
Nhiều người đã nhanh
chóng dịch bản nhạc này
ra tiếng Anh, tiếng Việt.
“Bonjour Vietnam” bỗng

trở thành cái cố để cảm xúc của những người con xa quê hoài niệm về đất mẹ Việt Nam. Và thật kỳ lạ, dù bản nhạc chưa được phát hành chính thức, nhưng nó đã được lan truyền như một thông điệp về tình yêu Việt Nam.

Nói về hành trình của Bonjour Vietnam, Quỳnh Anh cho biết: «...Marc Lavoine đã viết cho tôi những bản nhạc đầu tiên, kể cả bài «Bonjour Vietnam». Bài hát này thật ra đã tạo nên câu chuyện cho riêng nó rồi. Do một sự tình cờ, bản ghi âm thử được đưa lên Internet. Vài ngày sau, cộng đồng người Việt trên khắp thế giới có lẽ đã nghe và rất xúc động với thông điệp của bài hát. Vâng, tôi hy vọng câu chuyện sẽ còn tiếp diễn và đưa tôi đến với nhiều nơi khác, người khác...»

‘Bonjour Vietnam’ từ đó đã thực sự làm nên một điều kỳ diệu: nối liền các bến bờ tâm cảm. Giờ đây, “Bonjour Vietnam” đã theo Quỳnh Anh đến Mỹ trong chương trình Tình Ca Việt Nam của Thúy Nga Paris. Một người Việt Nam định cư ở California, khi nghe bài hát “Bonjour Việt Nam” đã phải thốt lên như sau: “Bài hát với lời lẽ thật đơn giản, nhưng xúc động lạ kỳ...” Và bài hát cũng đã theo Quỳnh Anh về Việt Nam với bao xúc động

NGUỒN YOUTUBE

Nhà thơ Đỗ Quý Toàn cũng từng nhận định: «Như một thông điệp về tình yêu đất nước, qua giọng ca Phạm Quỳnh Anh, «Bonjour Vietnam» tạo nhiều cảm xúc cho những người con xa quê hoài niệm về miền đất Mẹ Việt Nam. Thấp thoáng đâu đó trong lời ca, những đền đài cổ kính im lìm quanh năm như được sống lại. Hình ảnh ngôi chợ nổi, những chiếc thuyền tam bản lặng lẽ trôi trong không gian u tịch... Tiếng chuông chùa như đang vang vọng lời cầu hôn cho những người nằm xuống bởi chiến tranh lại xé nát lòng người xa xứ... Và vượt lên trên mọi ký ức, bóng hình người phụ

nữ cồng lưng trên ruộng lúa từ ngàn năm qua giai điệu, lời ca của bài “Bonjour Vietnam” luôn khiến ta thương xót.”

Một lần nữa, chào Việt Nam. Chào Quỳnh Anh...Cô gái gốc Việt ấy là Phạm Quỳnh Anh, sinh ngày 16/1/1987 tại Bỉ. Cha mẹ Quỳnh Anh đều là người Việt Nam, cha cô từng là du học sinh tại Bỉ, sau đó ở lại làm bác sĩ, mẹ cô làm y tá tại bệnh viện. Với năng khiếu âm nhạc từ nhỏ, năm 2002, Phạm Quỳnh Anh đã vượt qua hơn 1000 thí sinh để giành giải nhất cuộc thi mang tên ‘Pour la gloire’ của đài truyền hình RTBF (Bỉ) khi mới 13 tuổi. Từ cuộc thi này, giọng ca gốc Việt

may mắn gặp và cộng tác với nhạc sĩ tài năng Marc Lavoine. Năm 2005, Bonjour Vietnam - bài hát được nhạc sĩ Marc Lavoine sáng tác, Guy Balbaert dịch sang tiếng Anh với tên *Hello Vietnam*, đã trở thành một hiện tượng kỳ lạ về sự thành công.

....

Chúng ta trở lại với Bùi Đoàn. Năm 2016 cô đoạt giải Amerigo-Vespucci với tự truyện *Le Silence De Mon Père* (Sự im lặng của cha tôi). Và cũng với tác phẩm ấy đoạt giải Porte Dorée vinh danh bởi Viện Bảo Tàng về di dân Pháp. Bùi Đoàn rất xúc động khi nghe Phạm Quỳnh Anh hát Bonjour Vietnam bằng tiếng

Pháp. Cô ghi lại những cảm xúc của mình như sau:

“Mấy ngày nay, tình cờ, tôi được nghe một ca khúc, và, cái cảm giác như sóng vỗ bờ ấy đã làm tôi thần thờ trong giấc mộng du nào. Như một “người đi trên mây”, đọc một bài báo có hình ảnh của con đường cũ, đã rung động. Thế mà, nghe bản nhạc của một người ngoại quốc viết về quê hương mình, do một thiếu nữ Việt Nam nhưng phát âm Pháp ngữ rất chuẩn, lại bồi hồi và xao xuyến gấp bội. Những điệp khúc, như lời thiết tha. Những ngôn ngữ như lời thâm thì.

Lời của Bonjour Việt Nam có nét bình dị nhưng nói lên được cái tâm cảm nhớ nhung quê hương của những người xa xứ. Có thể nói tuy Marc Lavoine là người ngoài nhưng như mang tâm cảm của người ở bên trong đã sống cùng, đã thổ với và chung nỗi niềm.

Trường hợp Marc Lavoine và “Bonjour Việt Nam” là một điều đặc biệt. Dù bản nhạc chưa được hoàn chỉnh lắm theo như tác giả, nhưng khi được Phạm Quỳnh Anh hát thì được ngưỡng mộ rất nhiều. Ít có bản nhạc gây ra tâm cảm phấn khích cho người nghe như thế.

Vào website Google.com,

search ở Phạm Quỳnh Anh, tôi download và in ra tới gần cả trăm trang những nhận xét của mọi người bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau. Tất cả như cùng chia sẻ với người viết nhạc và người trình bày nhạc một tâm cảm lạ lùng, của những nỗi niềm mà khi nghĩ lại, giống cá nhân tôi. Nghĩa là, của một đại dương bề mặt thì yên tĩnh nhưng ở bề sâu dưới đáy thì lại cuộn cuộn vỗ bờ. Không hẳn là tình hoài hương, cũng không hoàn toàn là những lời than trách, nhưng trong âm điệu, có một điều gì trong veo, của tình tự dân tộc sâu lắng xuống, thành cung bậc làm cho thăng hoa những suy tư, những liên cảm.

Điệp khúc “Un jour, j’irai là bas” (Một ngày nào, tôi sẽ trở về nơi chốn đó) nhắc đi nhắc lại thật đã trong không gian chùng xuống những dây thần kinh rung động. Nghe đi nghe lại, vẫn chưa chán, mà đôi khi, còn làm kéo dài thêm cái giây phút của một người còn nuôi tiếc một điều gì linh thiêng lắm mà nhất thời chưa định hình được. Lời nhạc lồi vào một cảnh thổ nào, tuy quen thuộc nhưng vẫn thấy hấp dẫn bởi những bất ngờ sẽ gặp, sẽ đến. Lãnh thổ của những người thích chơi vui, phiêu lưu trong cái bênh bồng của quá khứ lung linh trong tâm tư. Nghe Phạm

Quỳnh Anh hát, tưởng như một người của một xứ nói tiếng Pháp hát, nếu không có chữ Việt Nam với phát âm nghe rõ dấu nặng của chữ Việt. Nhưng lại có một cảm giác xen vào, nếu nghe Phạm Quỳnh Anh, một cô bé sống và lớn lên ở xứ người mà hát được bằng ngôn ngữ Việt Nam thì hay biết bao! Dù rằng, cô bé ấy đã đi song hàng giữa hai nền văn hóa, giữa hai đời sống và hai ý niệm....

Marc Lavoine đã gửi gắm những điều gì trong nốt nhạc và ca từ của “Bonjour Việt Nam”? Thực ra, từ hình ảnh, đến ngôn ngữ đều bình dị... Bản nhạc như thôi thúc một buổi trở về. Có một lời hứa hẹn. Tôi sẽ về. Sẽ về để thấy yêu vô vàn quê hương. Để thay người cha thấp nén nhang thơm lên bàn thờ Phật để nguyện cầu những điều tốt đẹp nhất. Để thay lời người mẹ, ân cần nhắc nhở tới những thiếu phụ gập mình dưới đồng sâu, khổ cực một đời. Câu văn trong Quốc Văn Giáo Khoa Thư vẫn còn âm vang: “Không có nơi nào đẹp bằng quê hương.” Dù rằng, quê hương ấy tả tơi vì bom đạn, vì khói lửa làm đen tối cả một khoảng trời. Chuyện chiến tranh bây giờ đã thành quá khứ, nhưng cái bóng đen ấy vẫn còn ám ảnh nhiều người. Vẫn còn những bi thảm tiếp tục. Vẫn còn

những chia phân trong hồn người ...

Riêng với tôi, cảm xúc đã tạo cho mình những câu tự vấn. Người đi? Người ở? Người về? Tôi có phải là người thật lòng yêu quê hương xứ sở không? hay chỉ là trong đầu môi chót lưỡi? Ai mà chẳng muốn về thăm quê nhà. Ai mà chẳng yêu đất nước và mong mỗi quốc gia hùng cường tân tiến? Thế mà, sao bây giờ, tôi chỉ tự hứa với mình. Sẽ có một ngày trở về. Còn bây giờ, thì chưa ... (trích theo Nguyễn Mạnh Trinh)

Bây giờ chúng ta trở lại với Bonjour Vietnam

Hãy nói cho tôi nghe về màu da của tôi về mái tóc và đôi chân nhỏ

Đã mang tôi đi từ lúc tôi còn thơ

Hãy kể tôi nghe về căn nhà, con đường, hãy kể tôi nghe những điều tôi chưa biết

Về những phiên chợ nổi trên sông và những chiếc tam bản bằng gỗ.

Tôi chỉ biết quê hương qua những hình ảnh của chiến tranh

Một cuốn phim của Copolla và những chiếc trực thăng giận dữ

Và nghe Phạm Quỳnh Anh hát ở đây

<https://www.youtube.com/watch?v=uJ-t9PM4nbs>

<https://www.youtube.com/watch?v=WwOY-1o16T4s&t=35s>

TN

Những con bài

HỒ ĐẮC VŨ
MELROSE, MA

Anwei

Anwei là đứa bé 8 tuổi. Tóc đen, mềm như tơ trên khuôn mặt vuông, với cặp mắt to, một mí, nằm hai bên chiếc mũi dài, đầu mũi tròn, đều đặn, dưới một chút là cái nhân trung lún sâu, nở rộng, trên cặp môi hồng đầy đặn, hơi vênh lên như vẽ làm nũng, nằm trên cái cằm tròn, có vết lún nhỏ ở giữa, nhô ra giữa cái quai hàm rộng. Anwei thường được những người mới gặp, gọi là “Thằng nhỏ thiên thần”. Nhưng chỉ 5 phút sau thì.

- Anwei không nói được hết câu, nói từng chữ hả?

Jing, người em của mẹ Anwei, từ Trung quốc qua hỏi.

- Dạ!

- Anwei không chạy được, chỉ đi từng bước chập chững, khập khiễng như đứa bé 3 tuổi?

Cô giáo ở lớp học đặc biệt cho trẻ khuyết tật nói trong ngày đi học đầu tiên.

- Anwei bị bệnh “Tự kỷ”

Bác sĩ Jackie ở Bệnh Viện Nhi Đồng Boston nói với mẹ của Anwei.

Hua

Mẹ của Anwei gốc Hồ Nam, Trung quốc. Tối Mỹ 15 năm trước. Chị thường khoe với bạn bè.

- Anwei rất thương mẹ!

- Mẹ!... Ăn!

Anwei đưa miếng pizza cho mẹ. Nó chỉ ăn sau khi mẹ đã cắn một miếng.

Mỗi khi Hua đi làm về, chị tắm xong, ngồi vô bàn ăn. Là Anwei cà nhắc, nghiêng nghiêng bước tới một cách khó khăn, bóp tay, bóp chân, bóp vai cho mẹ.

- Mẹ! Love!

Qiang

Qiang. Ba của Anwei là người Tàu Thượng Hải. Chủ một nhà hàng nhỏ, chuyên bán thức ăn Hồ Nam ở phố Tàu, Boston. Vì bận việc, nên Qiang thường về tới nhà lúc khuya, sau 12 giờ. Anwei luôn ra khỏi phòng. Nói.

- Ba! Bye!

Rồi đi ngủ tiếp.

Sáng thứ Bảy. 5 người khách đang đợi. Hua tươi cười.

- Hi! Cô dùng cà phê hay trà xanh?

- Cảm ơn! Cho tôi trà xanh.

Hua bước qua.

- Chào bà! Bà dùng trà xanh hay cà phê?

- Cảm ơn! Cà phê không đường.

- Còn cô?

- Trà xanh! Cảm ơn.

5 phút sau, Hua đem trà, cà phê cho khách đang đợi làm tay, làm chân.

Bữa nay thứ Bảy, chỉ còn một tuần là Giáng Sinh, nên tiệm Nails của Hua đầy khách từ sáng sớm.

- Xin mời bà tới bàn số 8.

Bà da đen lớn tuổi theo Hua tới bàn.

- Tôi muốn làm bộ móng tay gel...

Bà mở túi lấy ra bình sơn móng tay màu đỏ rượu chát.

- Đúng như màu này!

- Được!

Hua đeo khẩu trang, mở máy, cầm bàn tay bà, kéo ngón trở tách ra. Cô bắt đầu mài.

20 phút sau. Hua lấy máy sấy khô. Chị cầm tay bà da đen, để vô máy, mở đèn. Hua đứng lên. Chị chào người khách đang ngồi đợi.

- Hello! Bà dùng cà phê hay trà xanh?

- Cảm ơn! Cho tôi trà xanh.

- Chào bà! Bà dùng trà xanh hay cà phê?

- Cảm ơn! Cà phê không đường.

Hua mang thức uống cho hai người khách đang đợi. Cô mời bà khách vô bàn.

- Tôi muốn làm bộ chân tay nước.

...

Công việc của tiệm nails tiếp tục cho tới 2 giờ.

- Lan... Coi tiệm, coi khách giùm, tôi đi đón thằng nhỏ.

Hua vô trong thay đồ, đi lẹ ra cửa. Một cô Mỹ bước vô.

- Chị đi à?

- Tôi đi rước con.

- Em muốn chị làm bộ tay gel mới cho em...

- Có thợ trong đó! Họ sẽ làm.

- Nhưng em muốn chị làm...Vui lòng!...

- Vậy thì em đợi, chị rước thằng con về nhà, cho nó ăn trưa.

Cô Mỹ cười.

- Được! Em đợi!

Hua đi lẹ ra xe.

Hua vô căn phòng bên hông trường đặc biệt cho người khuyết tật.

- Hello Anwei! Thiên thần của mẹ!

Từ trong chiếc ghế sắt tường, Anwei cười tươi, đưa tay.

- Hello mẹ!

Nó khó khăn bước từng bước nghiêng ngả tới hai cánh tay đưa ra của Hua, ôm lấy.

- Mẹ! Love.

Anwei muốn tự mình đi tới và leo vô xe, ngồi trên ghế, kéo dây an toàn, gài lại, nó đưa lên một ngón tay, nhìn Hua.

- Mẹ! Love.

- Love!

Hua đưa Anwei về nhà, bà Jang, người giữ trẻ đang giặt đồ. Hua lấy hộp đồ ăn hâm nóng. Anwei ngồi vô bàn ăn bữa trưa, nó đưa tay chào.

- Mẹ! love.

Hua mở tủ lạnh, lấy chiếc bánh mì thịt nguội đã làm sẵn, ra xe.

Anwei ăn xong, tự mình khập khiễng nghiêng nghiêng mang hộp đồ ăn bỏ vô thùng rác.

- Giỏi! Anwei!

Bà giữ trẻ khen.

Chơi với bộ bài.

Hai hôm sau, bà Jang kể với Hua.

- Ngày nào cũng vậy! Anwei ăn xong, đi ngủ 10 phút, sau đó ra ghế dài, nằm xuống, mắt nhắm nhắm nhìn trần nhà. Tay trái gác trên trán như suy nghĩ chuyện gì, tay phải cầm bộ bài, xoay tròn 52 con bài bằng 5 đầu ngón tay, rồi xếp lẫn lộn những lá bài với nhau. Cũng bằng 5 đầu ngón tay, Cậu xoay những lá bài thật nhanh... và xòe ra... Những con bài trở về thứ tự như ban đầu.

- Là sao?

- Là những con bài đã xếp đúng cơ rô chuẩn bích, từ xì xuống tới 2 cho dù đã trộn lên từ trước.... Đúng là ma thuật!

- Ảo thuật! Không phải ma thuật!

Hua cười.

- Nhưng hôm kia, cậu lại làm trò mới, cũng với bộ bài. Anwei xoay tròn 52 con bài trong lòng bàn tay, rồi bằng 5 đầu ngón tay, rồi cậu xoay 2 lá bài rất nhanh... Và ném mạnh, một con bài bay thẳng cắt ngang trái cam trên đĩa ở bàn.

- Cắt đứt ngang trái cam?

Hua hỏi.

- Dạ! Ngọt như vết dao.
Bà giữ trẻ lắc đầu.
- Giỏi quá! Hôm qua cậu lại phóng lá bài cắm ngập trong trái dưa hấu.
- Ở đâu?
- Thì chung với đĩa cam trên bàn.
- Nhưng ai đưa cho Anwei bộ bài?
Bà giữ trẻ lắc đầu.
- Á à! Không phải tôi! Ông Qiang cho cậu chơi 2 tuần rồi.

Qiang

6 giờ sáng, Qiang đã có mặt trong bếp của nhà hàng Hunan Spices. Cùng 4 người phục vụ, sắp xếp bàn ghế, ướp lạnh bia, pha sẵn cà phê, trà. Hunan Spices mở cửa 10 giờ sáng. 5 giờ chiều, Qiang đặt 4 cái chip \$500 vô cửa Cái ở bàn Baccarat.

- Trúng!
Anh Việt Nam lớn tuổi ngồi bên la nhỏ.
Qiang trúng \$2,000, anh đánh tiếp 2 bàn vô nhà cái.

- Trúng!
Anh Việt Nam lớn tuổi ngồi bên la lớn.
Vậy là ăn \$4,000. Theo đúng sách vở của dân chơi Baccarat cơm gạo. Qiang đánh liên 2 cây \$2,000 vô nhà con.

- Rồi! Tiêu!
Anh Việt Nam lớn tuổi ngồi bên giọng yếu xìu.
Qiang đứng dậy, ra quầy

gọi ly rượu. Ăn mấy trái ô liu trên đĩa, cạn ly rượu, anh quay trở lại bàn.

Đổi 5,000 chip. Chỉ 15 phút Qiang trúng luôn \$8,000.

- Hà Hà! Hên lại rồi!
Anh Việt Nam khoái chí. Nhưng số đen đã đánh phủ đầu anh cái rầm! Chỉ 4 cây, Qiang nướng hết số tiền mặt \$8,000. Anh thở dài.

- Cầm \$5,000 đánh tiếp đi!

Anh Việt Nam nói nhỏ với Qiang, đưa xấp tiền.

Nhưng! Không phải số đen tối mà cả cơn bão xui xẻo đã quét sạch Qiang hết \$8,000 tiền mặt, \$5,000 tiền vay của anh Việt Nam tử tế và \$8,000 tiền thẻ tín dụng VIP của Casino.

Qiang chạy về tiệm, đã 9 giờ tối, tiệm ăn vắng tanh, chỉ có một bàn 4 người khách ăn cơm, Không nhậu nhẹt, không bia rượu. Qiang kéo học tiền.

- Ế! Anh Hai... Tối giờ chỉ có \$1,800.

Qiang lấy hết tiền bỏ túi. Đi ra cửa sau.

Ba bữa sau. 12 giờ trưa. Anh Việt Nam tử tế đã cho Qiang vay \$5,000 bước vô nhà hàng Hunan Spices. Kéo ghế, ngồi xuống bàn, đưa tay.

- Hello anh bạn!
Qiang chào, người phục vụ đem tới 2 chai bia lạnh.

- Mời anh!
Qiang cụng ly.
Anh Việt Nam uống một ngụm.

- Đã tới ngày anh trả tiền vay! Vay \$5,000... Tôi tính rẻ cho anh nên tiền lời 3 ngày là \$3,000, cả thảy là \$8,000.

- Tôi biết! Anh cho tôi tới mai... Tối, sẽ đem tiền lên casino cho anh!

- Chắc chắn?
- Chắc!
- Nếu không, 3 ngày tiếp sẽ là \$11,000.

Anh Việt Nam uống hết chai bia, đứng dậy.

- Bye anh Qiang!
Hua về tới nhà đã thấy Qiang đang ngồi uống bia ở phòng bếp.

- Ủa? sao anh về sớm vậy? Ăn gì chưa?

- Ăn miếng pizza rồi!...
Hua mở tủ lạnh định lấy đồ ăn tối.

- A Hua!
Chị quay lại.
- Gì anh?

- Anh cần gấp \$20,000 tiền mặt... Em có thể cho anh mượn? Anh trả góp trong 3 tháng.

- Em đâu có dư \$20,000.
- Mỗi tháng em kiếm chục ngàn ở tiệm nails... Sao không dư?

- Lúc trước tiệm nails lỗ cả 2 năm trời, em phải bù tiền nhà, nên đâu có dư tiền...

- Anh đã chi hết cho nhà

này... Em phải có dư!
- Ủa? Anh lo nhà thì em lo cho thằng Anwei!

Hua vô phòng, thay đồ. Chị bước ra.

- Em đang dành tiền cho nó đi thăm Hồ Nam và ông bà ngoại bên đó.

- Không cần thiết! Khi nào lớn, cho nó đi.

- Lớn thì nó phải lo ăn học, đâu có thì giờ...

Qiang gần giọng.

- Nhưng anh cần tiền bây giờ! Anh phải trả tiền vay nợ... Mấy tháng rồi nhà hàng ế! Hụt tiền, anh phải vay nợ để bù vô! Bây giờ tới ngày phải trả... Nếu trả chậm thì tiền lời tăng cắt cổ... Tôi \$3,000 một ngày... Em giúp giùm!

- Em không giúp được vì không có số tiền lớn như vậy!

- Xoảng!
Qiang đập ly bia xuống sàn, đứng dậy, chỉ mặt Hua.

- Mày có cả trăm ngàn... Mà không giúp được tao! Đồ chó!

Anh đá chiếc ghế, ra khỏi nhà.

6 giờ chiều đó, Qiang đã có mặt tại sòng Baccarat.

Anh Việt Nam tử tế kéo ghế ngồi sát bên.

- Hello Qiang! Bữa nay trả tiền?

Qiang quay qua anh Việt Nam.

- ... Đánh vài cây gỗ lại! Chút nữa trả...

20 phút đầu, Qiang ăn được \$5,000 trong số vốn \$15,000 tiền mặt, của chiếc Toyota anh bán hồi chiều cho một người bạn.

Anh Việt Nam nói nhỏ.

- Hên! Ăn lại rồi.

Nhưng 10 phút sau.. Qiang đứng dậy.

- Chỉ còn \$3,000. Anh cho tôi trả bớt một phần.

- Ô! Không sao! Anh chịu trả tiền lời là được!

Anh Việt Nam tử tế nói.

Qiang kêu Taxi.

Anh Việt Nam lại quá tử tế. Đưa tờ \$100.

- Nè! Lấy tiền trả taxi.

Anh ôm vai Qiang. Nói từng chữ như đinh đóng cột.

- Trong 3 tuần không trả...Thì...

Bây giờ anh Việt Nam không còn tử tế. Anh chia 2 ngón tay chia vô đầu Qiang.

- Bùm!

Thảm kịch

Qiang về nhà hàng, anh điện thoại cho một người bạn.

- Hello! Tôi giảm xuống còn \$200,000. Một nhà hàng đang đông khách với giá \$200,000 là rẻ rồi!

- Hả?... Không mua?

Qiang ném cái phone xuống sàn bể thành mấy mảnh.

Tối thứ Bảy. Tiệm đông khách nên Hua làm trễ, Qiang về sớm.

- Chào ông Qiang!

Bà Jang chào.

- Bữa nay bà có thể về sớm... Ngay bây giờ!

- Hello! Anwei!

Anwei đang nằm trên ghế dài tay gác trên trán, mắt nhìn trần nhà, lạnh lùng nói.

- Ba! Bye!

Bà Jang ra về. Qiang đi tắm. Anwei vẫn nằm trên ghế dài.

Qiang cúi sát sàn tầng hầm, lấy cây sắt, bẻ cong đầu, rà dọc dưới ống thoát nước chính bằng gang nằm sau tủ đông lạnh. À! Đây rồi! Qiang kéo nhẹ cây sắt ra, đầu móc sắt là một bao nhựa dài. Qiang lấy dao nhỏ, cắt bao nhựa, bên trong là một hộp gỗ cao chừng 2 gang tay, có ổ khóa. Qiang lấy cây sắt nạy ổ khóa, hộp mở. Chừng 40 xấp tiền dày, cột dây cao su và một bao da đựng 8 miếng vàng hình chữ nhật. Qiang đổ hết vô chiếc thùng nhựa, anh bước lên thang.

- Đồ khốn nạn! mày lấy tiền của tao à?

Hua nhảy xuống mấy bậc thang.

- Tao nghi rồi! Nên về sớm!...

Chị đưa tay.

- Trả đây!

- Tiền của mày, cũng như tiền của tao... Tao chỉ lấy \$100,000 để thanh toán nợ nần... Nếu không tại nó giết tao!

- Không! Tiền của tao

dành dụm phòng thân, mày không được đụng vô... Đồ chó! Trả đây!

Hua chồm tới, chụp vô thùng nhựa. Qiang thọc cây sắt vô bụng chị.

- Á!

Hua la lên, Qiang thọc thêm mấy cái

- Ahhh!

Hua lùi lại, chị bước ngược lên cầu thang, Qiang chạy lên, cây sắt thọc mạnh vô bụng Hua.

- Ahhhh! Thằng chó!

Hua không chịu thua, chị cúi người, phóng xuống, tay chụp thùng nhựa đựng tài sản của mình. Nhưng Qiang đã đưa cao chiếc thùng, Hua hụt đà, té lăn xuống cầu thang.

- Bịch!

Đầu của Hua đập mạnh vô bậc đá xanh có cạnh bén cuối chân cầu thang. Một bãi máu đỏ bầm loang nhanh dưới đầu chị. Qiang chạy lên cầu thang, cắt thùng tiền vô phòng, gọi 911.

Anwei vẫn nằm trên ghế dài, tay gác trán, nhìn đăm đăm lên trần nhà.

Ba hôm sau chị Hua chết tại bệnh viện vì nứt sọ, đứt mạch máu não. Hồ sơ bệnh viện ghi vắn vện có mấy chữ. "Té cầu thang ở tầng hầm"

Trả thù

Theo lời dạy của một ông thầy Tàu. Trước khi đi casino Qiang phải tẩy sạch ô uế của thân thể bằng cách tắm bồn

nước pha hương trầm đất tiền, nuốt một viên bùa (\$5 một viên, Ông thầy bán), đội nón đỏ, thì sẽ gặp may mắn, ăn nhiều hơn thua. Từ khi theo đúng lời dạy, Qiang đã ăn nhiều, thua ít đi.

Qiang đang ngâm mình trong bồn, lim dim trong màn nước ấm.

- Rệt!

Qiang mở mắt, chiếc màn vải bị kéo tuột qua một bên. Trước mắt là Anwei đang đứng nghiêng nghiêng trong bộ đồ ngủ. Trên tay là bộ bài, 5 ngón tay đang xoay tròn 1 con bài.

- Đi ra! Con vô đây làm gì?

Qiang la lên. Lần đầu tiên anh nghe Anwei cười gù gù trong cổ họng, như tiếng một con chó sắp sửa cắn

Qiang chỉ tay ra cửa.

- Anwei! Đi ra.

- Grừ! Grừ! Grừ!

Anwei cười lớn hơn, 5 ngón tay càng xoay nhanh con bài... Nó vung tay.

- Ahhh!

Qiang giựt người, té ngã xuống bồn nước, con bài xì bích cắm sâu trong tròng mắt. Máu loang ra.

- Bye ba!

Anwei nghiêng nghiêng, khập khiễng bước tới nằm trên ghế dài, tay gác trán, nhìn đăm đăm lên trần nhà, tay xoay nhanh bộ bài.

HĐV

VÉ ĐI VIỆT NAM

TUẦN LỄ TỪ
10-04-2025 - 16-04-2025

TÊN HÃNG	STOP	TẠI	GIÁ TIỀN
ALASKA AIRLINES	2	SEA, TPE	\$1.047
CHINA AIRLINES	2	SEA, TPE	\$1,047
ASIANA AIRLINES	2	SEA, ICN	\$1.245
EVA AIR	2	SEA, TPE	\$1.337
VIETNAM AIRLINES	1	SFO	\$1.349
UNITED AIRLINES	1	SFO	\$1.349
TURKISH AIRLINES	1	IST	\$1.399
ANA	2	IAH, NRT	\$1.483
KOREAN AIR	1	ICN	\$1,560

*Giá vé thay đổi trong ngày
*Mỗi tiểu bang có giá khác nhau

TỈ GIÁ HỐI ĐOÁI

NGOẠI TỆ	VIỆT NAM
ĐÔ LA MỸ	\$25,370 VN ĐỒNG
EURO	\$26,888 VN ĐỒNG
ĐÔ LA CANADA	\$17,420 VN ĐỒNG
ĐÔ LA ÚC	\$15,680 VN ĐỒNG
YEN NHẬT	\$163.30 VN ĐỒNG
TIỀN US	NGOẠI TỆ
1 USD	150,189 YEN NHẬT
	0.92292 EURO
	0.77207 BẢNG ANH
	1.42888 CANADA
	0.88111 THỤY SĨ

Ngày nay trong lịch sử

11/4/2002

Ngày 11 tháng 4 năm 2002, là ngày mất của Thiếu tướng QLVNCH Đỗ Mậu. Ông sinh ngày 1 tháng 7 năm 1917 tại làng Thổ Ngọa, Phủ Quảng Trạch (nay là tỉnh Quảng Bình).

Sau 1975, ông cùng gia đình định cư tại Tiểu bang California, Hoa Kỳ. Ông mất ngày 11 tháng 4 năm 2002. Hưởng thọ 85 tuổi.

12/4/1981

Ngày 12 tháng 4 năm 1981, Columbia, con tàu đầu tiên của chương trình phi thuyền con thoi (Space Shuttle program) được phóng. Đây là loại phi thuyền tái sử dụng đầu tiên trên thế giới.

22 năm sau, vào ngày 1 tháng 2 năm 2003, tàu Columbia nổ tung khi trở về trái đất khiến 7 phi hành gia thiệt mạng. Chương trình phi thuyền con thoi kết thúc vào ngày 31/8/2011.

Phi thuyền Columbia và 7 phi hành gia bị thiệt mạng (trái qua): David Brown, Rick Husband, Laurel Clark, Kalpana Chawla, Michael Anderson, William McCool và Ilan Ramon.

BÁNH BÈO

LỜI GIỚI THIỆU: Những phát biểu của những người lãnh đạo, đôi khi được xem là chân lý, lời vàng thược ngọc. TT Nguyễn Văn Thiệu nổi tiếng với câu “Đừng nghe những gì CS nói, mà hãy nhìn những gì CS làm”. Lãnh đạo CSVN cũng phát biểu rất nhiều, được dân mạng xem như “thước đo” về khả năng của họ. Mời bạn theo dõi chọn lọc của Bánh Bèo...

Không có tiền chạy "quota chỉ còn nước đi xe điện Vinfast...

"ĐỀ XUẤT CHÍNH QUYỀN HÀ NỘI, TP.HCM CẤP QUOTA CHO NGƯỜI DÂN BỐC THĂM ĐỂ MUA XE Ô TÔ, XE MÁY CHẠY XĂNG."

Hoàng Dương Tùng
Chủ tịch Mạng lưới không khí sạch Việt Nam
nguyên Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Môi trường CSVN

Không phải khi không ông Triệu Văn Cường làm Thứ trưởng Bộ Nội vụ CSVN mấy nhiệm kỳ lận!

"NHIỀU KHI CÁN BỘ VI PHẠM, HỌ XIN THÔI VIỆC THÌ ĐÓ LÀ MỘT HÌNH THỨC XỬ LÝ VI PHẠM RỒI. HOẶC CÁN BỘ, CÔNG CHỨC THẤY KHÔNG ĐỦ NĂNG LỰC, UY TÍN, TÔI TIN LÀ NHIỀU NGƯỜI SẴN SÀNG CHỦ ĐỘNG XIN THÔI CHỨC."

"...NHƯNG XÃ HỘI, GIA ĐÌNH, DÒNG HỌ CÒN NHÌN VIỆC TỪ CHỨC QUÁ NẶNG NỀ NÊN HỌ CƯƠNG QUYẾT KHÔNG CHỊU THÔI CHỨC."

Cần tiền cho các dự án xây dựng, đền bù cho một số khoản thất thoát, lãng phí, thậm chí là tham nhũng, hay oan sai thì toàn tiền của dân. Nhưng khi dân muốn CSVN trưng cầu ý kiến, thì phải xem lòng... Đảng.

"DÂN CHỦ CỦA TA CÓ HẠN, DÂN TRÍ CÒN RẤT THẤP, SỐ NGƯỜI DÂN TRÍ CAO LÀ THIỂU SỐ, TRUNG CẦU CÓ KHI GÂY HẠI, KHÔNG THỂ TÙY TIỆN."

Hà Minh Huệ
nguyên Phó Chủ tịch thường trực Hội Nhà báo CSVN

"CƠ CHẾ CỦA VIỆT NAM LÀ ĐẢNG LÃNH ĐẠO, SAU KHI TRUNG CẦU Ý DÂN RỒI THÌ BỘ CHÍNH TRỊ, BAN BÍ THƯ CŨNG PHẢI XEM Ý DÂN THẾ NÀO, LÒNG ĐẢNG RA SAO, TRÊN CƠ SỞ ĐÓ MÀ QUYẾT ĐỊNH."

Đỗ Kim Tuyên
phó tổng cục trưởng Tổng cục Cảnh sát
phòng chống tội phạm - Bộ công an CSVN

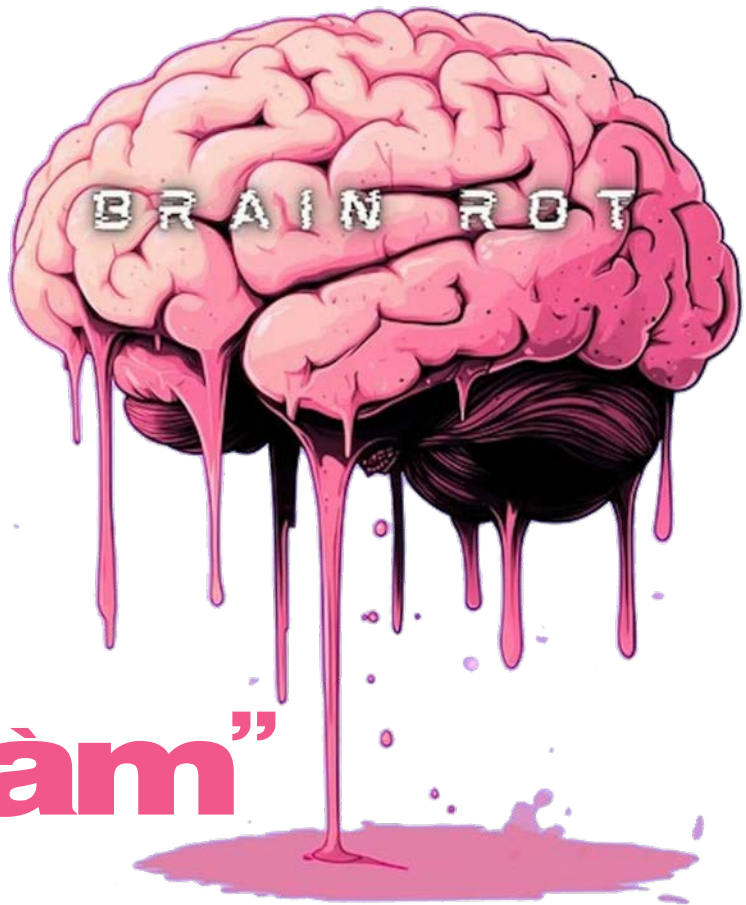

“Brain rot” (thối não) - từ của năm 2024

- NGUỒN: FACEBOOK

“Trí lực siêu phàm” là tựa đề tiếng Việt của phim Limitless (2011) - một bộ phim đề tài Khoa học viễn tưởng nhưng mô tả rất hay rất thật về ham muốn vô đáy của nhân loại.

“Trí lực siêu phàm” và...

DU UYÊN
SAIGON, VN

Phim xoay quanh nhân vật chính Eddie Morra - một tay nhà văn bệ rạc, ý tưởng cạn kiệt, tình duyên tan nát, bỗng dưng đổi đời nhờ viên thuốc NZT-48 - thứ thần dược hứa hẹn khai thác 100% khả năng não bộ, đập tan cái lý thuyết “chỉ dùng 20%” mà người đời hay đồn. Từ một kẻ “táo bón” văn chương, Eddie bỗng thay đổi chóng mặt: việc đầu tiên anh làm là dọn nhà sạch sẽ trong vài giờ (có lẽ biên kịch và đạo diễn bộ phim tin là thiên tài không thích ỉ ỉ ở), viết xong cuốn sách dang dở

- trở thành nhà văn thần sầu, giúp vợ ông chủ nhà làm báo cáo luật 50 trang chỉ bằng ký ức từ cuốn sách anh từng lướt qua, “ngủ” với vợ chủ nhà hoặc bất kỳ cô gái nào anh muốn - thỏa mãn cái tôi cũng như mơ mộng thâm kín của anh trước đó...

Thuốc trị bệnh vốn đã có 3 phần độc, hướng chỉ là loại thuốc «trôi nổi» có tác dụng thần sầu này. Và «tác dụng phụ» đầu tiên mà nhân vật chính nhận ra là mỗi viên chỉ có công hiệu một ngày, sau một ngày thì anh trở về con người cũ, thậm chí phờ phạc yếu đuối

và kém thông minh hơn chính anh ngày chưa biết tới loại thuốc này - khi còn là nhà văn «táo bón» ý tưởng... Trong cái rủi có cái may, anh «tình cờ» lượm được cả kho thuốc khổng lồ cướp được từ tay Vernon Gant - người giới thiệu và «từ thiện» cho anh viên thuốc NZT-48 đầu tiên, giờ đã chết một cách bí ẩn.

Như chuột sa hũ gạo, Eddie bỏ nghề viết lách, nhảy sang làm trader chứng khoán, kiếm tiền như nước, chuyển nhà penthouse, thuê trợ lý, tán lại người yêu cũ, thuê vệ sĩ... Nghe sướng quá

ha? Nhưng không, cuộc sống mới kéo theo cả đống rắc rối: anh bị bọn truy lùng thuốc NZT-48 đuổi giết, mất trí nhớ tạm thời kiểu “fugue” – tỉnh dậy trong khách sạn với một ả lạ hoắc mà chẳng nhớ gì, rồi bị bác sĩ cảnh báo não sẽ teo, thậm chí toi mạng nếu lạm dụng... Nhưng nếu ngừng dùng thuốc thì sẽ mất tập trung và rồi cũng mất mạng. Cỗ nào cũng mất mạng, nên nhân vật chính của chúng ta tiếp tục dùng thuốc, rủ những người thân cận dùng thuốc.

Một chi tiết gần cuối, khi hết viên thuốc cuối cùng... Eddie đã tìm ra “bí kíp” mới là uống máu kẻ thù – một người từng dùng NZT-48...

Sau khi chiến thắng kẻ thù, sống sót và thành công, có tiền thì Eddie tiếp tục tìm đỉnh cao mới – quyền lực. Anh ta tranh cử Thượng viện Mỹ và có tham vọng sẽ là một Tổng thống Mỹ thông minh và nổi tiếng nhất lịch sử...

Phim ảnh thường hay giễu lại hoặc “tiên tri” những hành động, ham

muốn lẫn nỗi sợ của con người, và Limitless không ngoại lệ. Không biết may hay hên, tới nay, viên thuốc giúp “trí tuệ siêu phàm” trong bộ phim trên chưa có thật ngoài đời (hoặc đã có nhưng chưa được công bố?), chứ không thì chắc giờ cả thế giới đã xếp hàng để được mua (cũng không biết khi tất cả con người đều có “trí tuệ siêu phàm” thì thế giới có tốt hơn không?). Cũng không biết xui hay rủi, nhân loại từ lâu đã tạo ra một thứ tương tự – một “món quà” giúp con người

tưởng mình có “trí tuệ siêu phàm”, tinh thông trên trời dưới biển chỉ sau vài “câu lệnh”, đó là AI – trí tuệ nhân tạo. Nó là một bộ máy kết hợp giữa công cụ có khả năng tìm kiếm mọi thứ trên internet và một công cụ có khả năng “biên tập” những dữ liệu được lùng sục từ internet trên.

Hãy nhìn mà xem, sự giống nhau giữa NZT-48 và AI đáng sợ đến mức nào. Trong phim, NZT-48 giúp Eddie nhớ mọi thứ anh từng lướt qua, tính toán nhanh như máy, dự đoán trước đối thủ 50 bước. AI thì sao? Chỉ cần vài câu lệnh, nó có thể tạo ra quảng cáo “nét như Sony” từ tay một người nghiệp dư, nó còn có thể giúp “dân chuyên” tiết kiệm hàng giờ làm việc. Từ viết lách, thiết kế đến giao dịch tài chính, AI đều có thể... Chính vì sự thú vị, hay ho, làm cái gì cũng nhanh, cũng gọn. Nên nhân loại xài riết rồi ghiền, mấy cha nội làm AI thì khoái chí, cứ tung ra mấy cái công cụ càng ngày càng thông minh. Nhưng cái giá phải trả là gì? Hết thuốc NZT-48, Eddie có thể chết vì ngu đi, vì yếu đi, vì nghèo đi hoặc vì bị giết. Sự tiện lợi và hiệu quả của AI cũng khiến con người ngày càng ỷ lại, nên khi AI không ở bên hoặc lỡ tin tưởng AI quá đà mà không kiểm tra kỹ thông tin, người dùng có thể

Ham muốn của con người là “không giới hạn” - NGUỒN: FACEBOOK

trở thành một cỗ máy có máu có thịt - nhưng “đơ” khi cúp điện, mất kết nối với internet.

Để minh chứng cho sự lệ thuộc này, hãy nghe anh chàng Hong Phuc Nguyen (một chuyên gia AI/ML - nghề ngày nào cũng dính với AI như keo dán sắt) kể về “Hội Chứng AI Brain” trong bài viết trên Facebook của mình. Nguyên văn như sau:

“Hội chứng AI Brain của những người đã quen dùng AI

Là người làm nghiên cứu khoa học và làm sản phẩm AI, dĩ nhiên mình là người dùng AI hàng ngày hàng giờ trong mọi công việc, diễn ra liên tục suốt hơn 5 năm qua từ lúc mình bắt đầu nghiêm túc đầu tư sự nghiệp vào AI/ML. Điều này dẫn đến một hiện tượng là não của mình tiến hoá dần theo hướng tích hợp AI vào mọi workflow suy nghĩ, não luôn có sự hỗ trợ của AI. Điều này diễn ra dần dần, chậm chậm và khó nhận biết.

Cho đến một ngày, một trong số các công cụ AI mà chúng ta thường dùng - vốn là cầu nối giữa bộ não của chúng ta với AI - bị ngừng hoạt động. Ví dụ: ChatGPT “ngủ” - báo lỗi, Copilot lẫn quay, hay Cursor... chặn mình vì dùng trên nhiều máy tính quá... Mình chợt nhận ra rằng não mình không thể suy

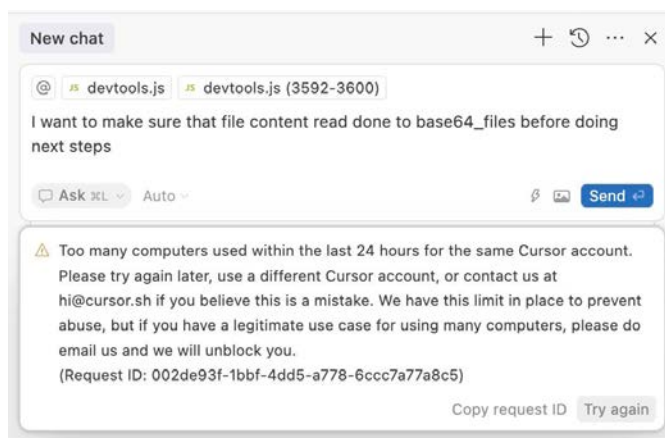

Một sản phẩm từ AI chỉ sau vài câu lệnh đơn giản
- NGUỒN: FACEBOOK

nghĩ độc lập nữa khi không có AI trợ giúp trong workflow đó nữa. Cụ thể là mình ngồi 15 phút trước cái thông báo này (hình) và không biết

viết tiếp đoạn code trên màn hình kiểu gì nữa.

Thứ vị là mình có đọc một bài báo sáng nay về việc các Quỹ đầu tư kỹ thuật định lượng (Quant Fund)

lớn trên thế giới dần chuyển qua ứng dụng AI trong các hoạt động đầu tư thay cho các mô hình Quant truyền thống; vì có một hiện tượng mà các trader của các quỹ Quant này bị là sau khi họ dùng các mô hình AI quá nhiều trong giao dịch, não của họ bị tiến hoá theo hướng luôn suy nghĩ theo cách mà các mô hình AI xử lý thông tin. Họ bị phụ thuộc và không thể nghĩ theo cách thường được nữa; họ gọi nó là Hội Chứng AI Brain. Có vẻ con người với sự tác động của AI sẽ thành một thứ Cyborg (nửa người nửa máy) ở cấp độ trí não ngay từ bây giờ rồi - một việc vừa tích cực vừa tiêu cực. Tích cực là hiệu suất của não bộ sẽ cao hơn. Tiêu cực là không thể suy nghĩ mà không cần AI được nữa. Well, cứ đi tiếp coi sao...” - Facebook Hong Phuc Nguyen

Hai khái niệm là bổ trợ hoặc phụ thuộc nó rất gần nhau. Chính tôi, từ khi rành bàn phím, đã từ lâu tôi không còn viết thư tay, không còn biên nhật ký trên sổ lưu bút, cũng không còn nhận ra chữ của mình mỗi khi cần viết mấy dòng ngắn - bởi nó xấu hoắc. Cũng từ rất lâu, tôi quên luôn cách tính nhẩm, vì đã quen cộng trừ nhân chia

Người lệ thuộc vào trí tuệ nhân tạo (AI) rất dễ chơi với khi “mất net”

- NGUỒN: HONG PHUC NGUYEN

bằng máy tính. Bởi vậy, viễn cảnh mất AI là mất não không khó xảy ra, khi nhân loại để AI làm hết mọi thứ. Sau AI (với tham vọng thay thế con người trong những việc sáng tạo, chữ nghĩa, công nghệ) là những phiên bản robot hình người đang được tạo ra ngày một hoàn hảo (với tham vọng dần thay thế con người trong những công việc từ nặng nhọc tới nhẹ nhàng...) rồi từ từ có thêm Robot được tích hợp AI, chúng có thể sáng tác, dạy học, nấu cơm, sản xuất, ra chiến trường, cầm kỳ thi họa biết hết... Lúc đó, nhân loại sẽ làm gì?

Không biết lúc đó nhân loại sẽ làm gì, nhưng ít nhất trong 5 năm gần đây, nhân loại đang bị

tiến hóa ngược vì có đại đa số đồng bào chọn không làm gì. Vì vậy, khắp mạng xã hội hoặc khắp các tờ báo nổi tiếng, nội dung được AI tạo ra dày đặc và mất kiểm soát. Không chỉ nội dung AI, mạng xã hội, TikTok, YouTube, cái gì cũng nhanh, cũng ngắn, cũng nhảm... (các nhà khoa học gọi là "nội dung trực tuyến rác - tầm thường") làm đầu óc nhân loại ngày càng mất tập trung, mất sự nhạy cảm, dễ bị dẫn dắt và nóng giận... Đọc báo trong nước và thế giới mỗi ngày sẽ dễ dàng thấy các tin tức chứng minh sự xấu xí và suy bại trong địa cầu ngày càng nhiều. Kết quả (có lẽ bạn biết rồi), năm 2024, Oxford chọn từ "brain rot" (não tàn)

là từ của năm 2024. (Từ này không phải mới, từ hồi 1854 đại thi hào Henry David Thoreau đã xài để chửi mấy đứa thích đơn giản hóa mọi thứ tới mức ngu đi.)

Dĩ nhiên, không thể phủ nhận các phát minh mới, chối bỏ chúng, nhưng chính mỗi người trước khi muốn dùng AI thì phải học, phải đọc, phải nghiên cứu kỹ... để biết cách kiểm tra, tổng hợp, chỉnh sửa, phát triển những thông tin mà mình nhận được từ AI. Việc học rất quan trọng, Eddie Morra có thể giỏi hơn, thành công hơn ngay sau khi nuốt viên thuốc NZT-48 thần kỳ là nhờ anh đã nhớ lại mọi thứ mà anh đã học, đã lướt qua, đã tiếp xúc... Chứ cùng một viên thuốc

đó mà một kẻ lười nhác, chuyên lừa gạt, không nghề nghiệp, không học hành, không đam mê, không từng nghiên cứu hay không theo đuổi công việc gì nuốt vào, chắc người này cũng chỉ biết thông minh hơn trong lãnh vực lừa gạt.

Từ "trí lực siêu phàm" cho tới "não tàn" chưa bao giờ dễ như vậy. Nếu con người - nhất là những người mần sáng tạo cứ mê mẩn AI, các công nghệ mới mà quên mất chính mình mới là "trùm cuối" (người tạo ra công nghệ, trí tuệ nhân tạo) rồi không tiếp tục phát triển ý tưởng, AI cũng sẽ không thể tiếp tục phát triển, tới một ngày chắc "não" (dữ liệu) AI cũng... tàn (tụt hậu).

DU

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- Kết nối cộng đồng
- Giữ gìn tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

trẻ

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

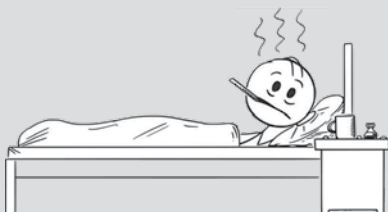
baotrehaingoi@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần. Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoi@gmail.com** để ghi danh

I Suy Đi Ngẫm Lại I

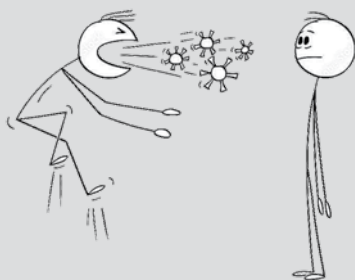
Tiền không làm người ta hết **bệnh**. Nhưng **bệnh** làm người ta hết **tiền**. Làm gì cũng phải **ưu tiên** cho **sức khỏe**.

SUU TÂM

Khi **giàu có** vẫn giản dị. Khi **quyền lực** vẫn thân thiện. Khi **giận dữ** vẫn hòa hoãn. Đó là **bản lĩnh**.

SUU TÂM

Muốn sống vui, muốn sống khỏe, phải **biết giả điếc** trước những lời **không cần thiết** phải nghe.

SUU TÂM

MINH HẢI

Hồi đáp một lời mời

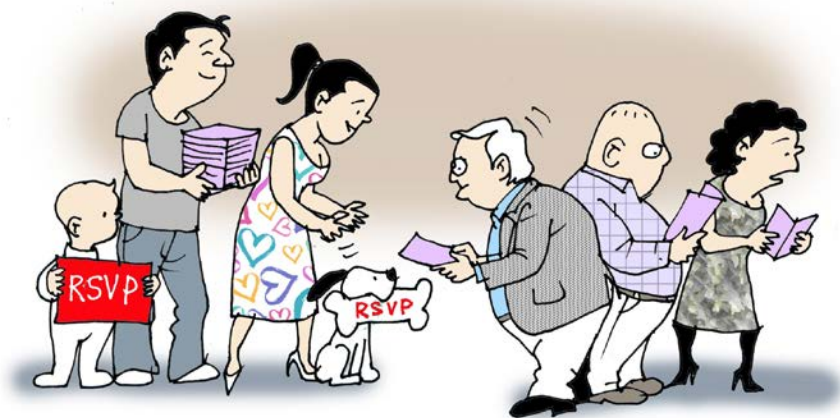
Trong đời sống hàng ngày, chúng ta thỉnh thoảng nhận được lời mời tham dự một cuộc họp mặt của thân nhân, bằng hữu. Trường hợp này chúng ta phải xử sự làm sao cho tốt đẹp. Tất nhiên không ai bị buộc phải nhận hay không nhận một lời mời như thế. Vậy nhưng khi đã nhận được một lời mời có kèm theo yêu cầu trả lời thì bạn không thể phớt lờ được. Nhất là khi trong thư mời có câu ghi chú RSVP, tiếng Pháp là *Repondez s'il vous plait*, yêu cầu người nhận vui lòng cho biết đến hay không đến.

Sau đây là một vài cách ứng xử.

- **Nếu lời mời đến bằng thư**, thì bạn phải trả lời trong hạn định một thời gian thích hợp. Thông thường nếu thư mời có ghi xin trả lời trong khoảng thì bạn phải ghi nhớ và làm đúng như thế. Làm sao cho thư trả lời của bạn đến trước thời hạn đó một đôi ngày.

- **Người mời đích thân gặp bạn hay gọi điện** cho bạn thì bạn nên trả lời ngay là nhận hay không nhận nếu đó là một lời mời quá gấp. Nếu lời mời không quá gấp, bạn có thể xin hoãn một hai ngày để sắp xếp công việc hoặc hỏi ý kiến người bạn đời. Thông thường, bạn sẽ trả lời trong vòng một hai ngày sau.

MH - THEO ETIQUETTE

BẢO HUÂN

HOÀNG VŨ

Trong nhà bạn thường phảng phất nhiều mùi, thơm như mùi bánh nướng, khó chịu như mùi ẩm mốc, mùi phân thú cưng... Hãy tìm hiểu cách khử sạch những mùi hôi gây bức bối trong nhà.

Khử mùi hôi trong nhà

KỶ 2 - Mùi hôi thú cưng

Bạn không cần phải chịu đựng những mùi hôi lan tỏa ra từ hộp vệ sinh cho chó mèo (litter box), mùi phân hoặc nước tiểu, mùi lông ướt của thú cưng. Đây là một số cách để khử mùi khó chịu.

GIẢI PHÁP - Có thể sử dụng bình xịt khử mùi như Febreze. Sản phẩm này chứa các thành phần bao bọc các hợp chất gây mùi, và hoạt động tương tự như một miếng bọt biển hút mùi. Rắc baking soda lên thảm hoặc thảm trải sàn nhà khoảng 30 phút trước khi hút bụi (tốt nhất là dùng máy có bộ lọc HEPA) cũng giúp giảm mùi một cách hiệu quả.

■ Đối với những mùi hôi nồng nặc và dai dẳng, đặc biệt là nước tiểu chó mèo trên thảm hoặc đồ bọc nệm, hành động nhanh chóng là điều quan trọng. Hãy thấm khô vết dơ bằng khăn trắng (có thể dùng khăn vải trắng giặt được), sau đó dùng khăn sạch thấm dung dịch gồm ¼ muỗng cà phê nước rửa chén không chứa lanolin và thuốc tẩy pha với một cup nước ấm. Tiếp tục thấm, rửa và lặp lại cho đến khi không còn dấu vết hay mùi nước tiểu.

■ Một cách khác để loại bỏ mùi nước tiểu thú cưng là sử dụng xà bông giặt có enzyme để phá vỡ uric acid gây mùi thành khí bay hơi, chẳng hạn như Nature's Miracle Laundry Boost (\$9.30, chewy.com). Các sản phẩm enzyme thường có từ "enzyme" trên nhãn hoặc liệt kê các enzyme có trong thành phần - hãy tìm những chất có những chữ sau cùng là "-ase."

Coir Wonder
Coconut Shell
Activated Charcoal
\$12.90, coirlitter.com

Febreze Fabric 0%
Perfume
\$14.08, Amazon

NÊN LƯU Ý: Giống như nhiều sản phẩm tương tự, Febreze và Nature's Miracle không công bố chi tiết thành phần hương liệu của họ, và một số thành phần này có thể gây dị ứng hoặc các vấn đề sức khỏe khác.

Nếu hộp vệ sinh của chó, mèo có mùi khó chịu thì, để giúp hút mùi có hiệu quả hơn, hãy trộn một ít than hoạt tính (activated charcoal) vào cát, chẳng hạn than hoạt tính từ vỏ dừa Coir Wonder Coconut Shell Activated Charcoal.

VẪN CÒN MÙI HÔI? Hãy thử dùng máy giặt thảm (có thể thuê tại các tiệm như Home Depot hoặc cửa hàng thú cưng) cùng với chất tẩy rửa enzyme như Simple Solution Stain & Odor Remover (\$25, petco.com) để làm sạch triệt để các bề mặt thảm còn mùi hôi.

Sắc màu bluebonnet

NGUỒN: JASONRWEINGART.COM

HOÀNG MAI

Hoa bluebonnet, loài hoa biểu tượng của tiểu bang Texas và là nguồn cảm hứng bất tận cho các nhà hội họa, nhà văn, nhà thơ và các nhạc sĩ, đã được nhà sử học Jack Maguire viết như sau: “It’s not only the state flower but also a kind of floral trademark almost as well-known to outsiders as cowboy boots and the Stetson hat. The bluebonnet is to Texas what the shamrock is to Ireland, the cherry blossom to Japan, the lily to France, the rose to England and the tulip to Holland”. (Tạm dịch: Hoa bluebonnet không chỉ là loại hoa đại diện cho tiểu bang Texas

mà còn là loài hoa được nổi tiếng ngang bằng với giày boots cao bồi và mũ cao bồi Stetson. Hoa bluebonnet đối với Texas cũng giống như hoa Shamrock đối với Ireland, như hoa anh đào đối với nước Nhật, như hoa loa kèn đối với nước Pháp, hoa hồng đối với nước Anh và hoa Tulip đối với nước Hòa Lan.)

Vào khoảng đầu tháng 4, nhiều người Mỹ đổ xô về tiểu bang Texas để ngắm những cánh đồng hoa bluebonnet, loài hoa biểu tượng của tiểu bang này. Vào thời gian này của năm, nếu lái xe trên các xa lộ trong tiểu bang Texas, bạn sẽ tha hồ ngắm các thảm hoa bluebonnet bạt ngàn trên các sườn đồi dọc theo các tuyến

đường highway.

Sở Giao Thông Vận Tải Texas đã trồng và chăm sóc các loài hoa đại dọc theo các đường xa lộ kể từ giữa những năm 1930 và là tiểu bang đầu tiên của nước Mỹ trồng hoa đại ở ven các đường xa lộ. Bộ Giao Thông Vận Tải của tiểu bang Texas gieo khoảng 30 ngàn pounds hạt giống hoa đại mỗi năm, trong số đó có hạt hoa bluebonnet. Hạt giống hoa đại được gieo vào mùa thu và nở rộ từ khoảng cuối tháng 3 đến giữa tháng 4.

Thành phố Ennis được biết đến chính thức là thành phố hoa bluebonnet của tiểu bang Texas. Đối thủ cạnh tranh với

Ennis là thị trấn Chappell Hill. Cách thành phố Austin 75 dặm, Chappell Hill được nhiều người biết đến là thị trấn có nhiều loại hoa dại và giống như thành phố Ennis, Chappell Hill tổ chức lễ hội hoa bluebonnet hàng năm vào đầu tháng Tư.

Bluebonnet là loài hoa dại lâu năm. Hàng năm, loài hoa này sẽ tự mọc lại nhưng Bộ Giao Thông Vận Tải Texas có trách nhiệm gieo thêm hạt ở những khu vực đồi trọc để bảo đảm hoa bluebonnet nở thành từng thảm hoa tươi tắn và khỏe mạnh vào mùa xuân. Có hơn 5 ngàn loài hoa dại và cỏ mọc ven các con đường ở tiểu bang Texas. Ngoài việc tô điểm cho vẻ đẹp của tiểu bang này, hoa dại còn cung cấp môi trường sống và thức ăn cho hơn 900 loài bướm, ong và chim chóc trong quá trình di cư của các loài động vật này. Hoa bluebonnet nở rộ nhất vào khoảng cuối tháng 3 đến đầu tháng 5 và có khả năng chĩnh sửa chất ni-tơ trong đất, cải thiện độ phì nhiêu của đất, hỗ trợ cho sự phát triển của các loài cây khác và làm đa dạng sinh học cho cảnh quan môi trường ở Texas.

Màu của Hoa Bluebonnet

Mặc dù tên hoa là bluebonnet (hoa len mũ xanh) nhưng đâu chỉ có mỗi một màu xanh. Những ngày đầu tháng Tư, điểm xuyết đâu đó trong thảm hoa xanh, bạn sẽ bắt gặp những bông bluebonnet sắc trắng và đặc biệt còn có sắc đỏ của những bông hoa bluebonnet có tên gọi là “Alamo Fire Bluebonnet”, trước đây được gọi là “Texas Maroon Blue-

bonnet”. Đây là một giống lai tạo được giáo sư Jerry Parson và nhà nông Greg Grant thuộc khoa trồng trọt trực thuộc trường đại học Texas A&M tạo ra vào năm 2000. *Giáo sư Jerry Parson và Greg Grant được giao nhiệm vụ thiết kế các thảm hoa bluebonnet theo bố cục của lá cờ Texas nhân dịp lễ kỷ niệm 150 năm thành lập tiểu bang vào năm 1986 tại Vườn Bách Thảo San Antonio. Nhiệm vụ thật khó khăn vì họ không thể kiếm được những bông hoa bluebonnet sắc đỏ. Vì thế, họ phải mất nhiều thời gian để tìm cách tạo ra những bông hoa có sắc đỏ. Ngoài ra, giáo sư Parsons còn tạo ra 3 màu khác như màu Abbott Pink vào năm 1993, màu barbara Bush Lavender vào năm 1994 và màu Lady Bird Johnson Royal Blue vào năm 2011.*

Hoa bluebonnet trong âm nhạc, hội họa, thơ ca và nền văn học dân gian Texas

Có nhiều câu chuyện và truyền thuyết xoay quanh nguồn gốc và ý nghĩa của loài hoa này. Người Mỹ bản địa và người định cư gốc Tây Ba Nha tôn kính loài hoa bluebonnet hơn tất cả các loài hoa dại khác, vì thế hoa bluebonnet thường xuất hiện trong thơ ca dân gian. Một trong những truyền thuyết về loài hoa bluebonnet màu hồng có tên là “The Legend of the Pink Bluebonnet” có nội dung tóm tắt như sau: Hai đứa trẻ chơi đùa trên cánh đồng hoa dại bên ngoài thành phố San Antonio, một đứa chợt thấy một bông hoa bluebonnet trắng và đứa kia phát hiện ra một bông màu

hồng giữa muôn vàn những bông hoa bluebonnet màu xanh thông thường. Chúng thắc mắc vì sao có những bông hoa có màu khác với những bông còn lại nên đi hỏi bà của chúng. Người bà đã trả lời chúng rằng bông màu trắng tượng trưng cho Ngôi sao đơn độc trên lá cờ Texas và bông màu hồng mọc lên để vinh danh và tưởng nhớ những người lính dũng cảm đã hy sinh mạng sống vì nền độc lập của Texas tại thành Alamo.

Truyền thuyết còn cho rằng chỉ San Antonio có hoa bluebonnet màu hồng vì người dân địa phương cho rằng ban đầu những bông hoa bluebonnet có màu trắng nhưng chuyển sang màu hồng sau khi dòng sông chuyển sang màu đỏ máu sau trận chiến thành Alamo.

Về âm nhạc, có rất nhiều bài hát viết về loài hoa bluebonnet. Một trong những bài hát về loài hoa này do Laura D.Booth và Lora C. Crockett sáng tác có tựa “Bluebonnet” đã được Các nhà Lập Pháp Texas công nhận là bài hát về hoa chính thức đại diện cho tiểu bang Texas vào năm 1933.

Về hội họa, có nhiều nghệ sĩ nổi tiếng nhờ vẽ hoa bluebonnet như Julian Onderdonk, Barbara Clum và Kay Walton. Julian Onderdonk được mệnh danh là “Cha đẻ của hội họa Texas” đặc biệt nổi tiếng với những bức tranh hoa bluebonnet.

Về thơ ca, John P. Sjolander viết bài thơ “The bluebonnet of Texas” ngay sau khi các nhà lập pháp Texas chính thức công nhận hoa bluebonnet là

loại hoa biểu tượng của tiểu bang Texas vào năm 1901. Một bài thơ khác của Gail Mazur có tên “Bluebonnet” mô tả vẻ đẹp của cánh đồng hoa bluebonnet và kinh nghiệm của tác giả nằm giữa cánh đồng hoa này nhận được khá nhiều lời khen ngợi.

Một vài lưu ý khi thưởng ngoạn những khu vực trồng hoa bluebonnet

Để bảo đảm hoa bluebonnet luôn đẹp và nở rộ suốt mùa hoa, bạn không nên giẫm lên hoa chỉ vì muốn có được những bức ảnh đẹp. Nếu quá nhiều hoa bluebonnet bị giẫm đạp, chúng sẽ chết và không tạo hạt cho mùa hoa năm sau và vì thế sang năm, chúng sẽ không tự mọc lại được.

Mặc dù việc hái vài nhánh hoa

bluebonnet không phải là một việc làm bất hợp pháp ở Texas nhưng hoa, lá và thân của loài bluebonnet có chứa những hợp chất độc tố gây nguy hại đến hệ thần kinh, vì thế bạn cần chú ý không để trẻ nhỏ và thú cưng ngậm hoa và thân cây này trong miệng. Tuyệt đối tránh hái cả cụm hoa bluebonnet.

Hãy cẩn thận dè chừng các loài cây có gai nhọn, các loài ong, kiến và thậm chí có cả rắn. Vào thời điểm mùa xuân, loài rắn đuôi chuông thường thích ẩn náu trong các thảm hoa bluebonnet

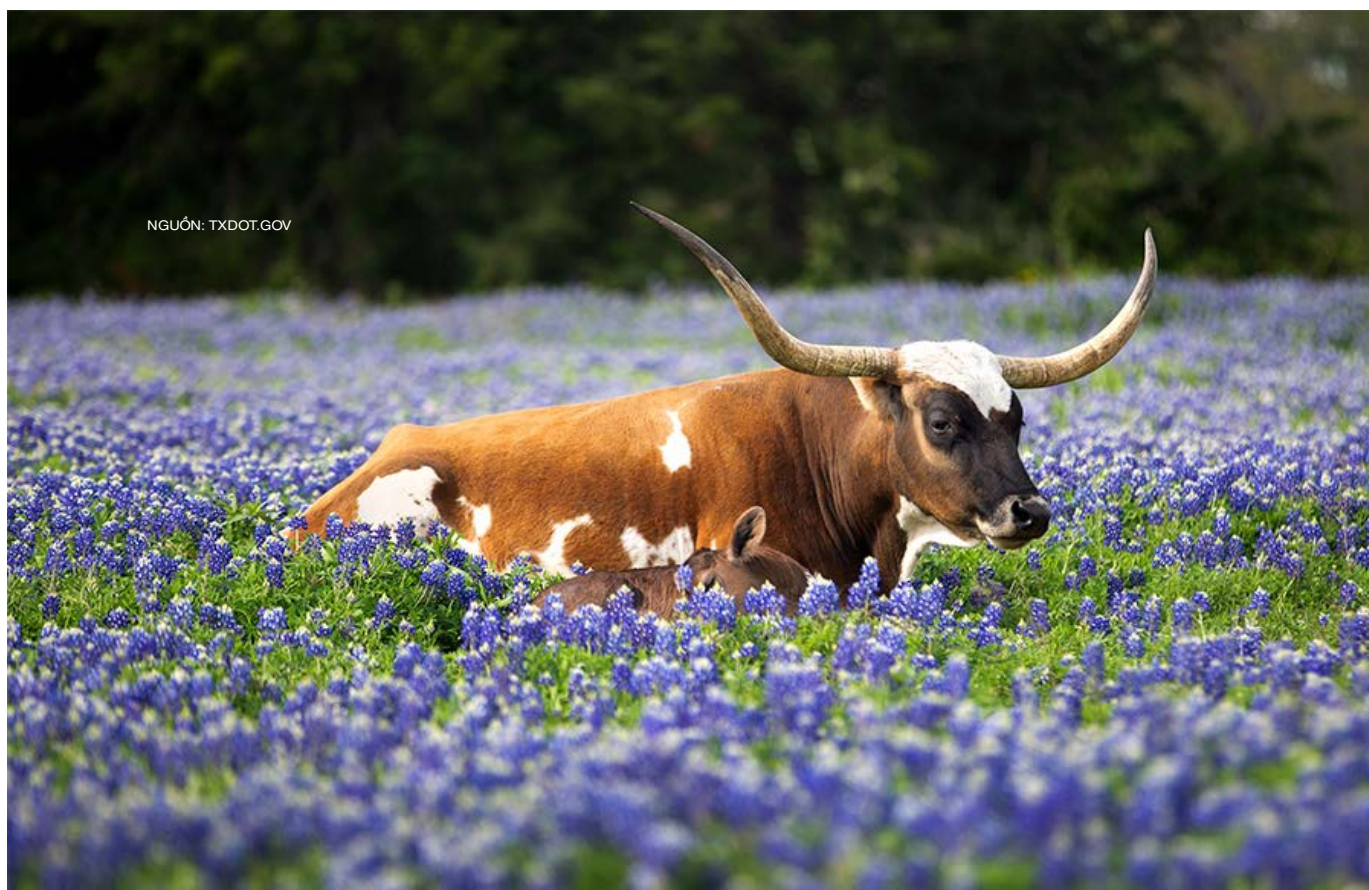
Một số địa điểm ngắm hoa bluebonnet ở Texas

- The Ennis Bluebonnet Trails, Thành phố Ennis, thuộc Ellis County

- Thành phố Chappell Hill
- The Laura W. Bush Native Texas Park
- Bluebonnet Trail Greenbelt, thành phố Plano
- Cedar Hill State Park
- Fort Worth Botanic Garden
- Lady Bird Johnson Wildflower Center, Austin
- Willow City Loop (Fredericksburg)
- San Antonio Botanical Garden (San Antonio)
- Wildseed Farms (Fredericksburg)
- Big Bend National Park
- Texas Hill Country
- Muleshoe Bend Recreation Area.

HM

SUU TẦM VÀ TỔNG HỢP: THÁNG BA, 2025

NGUỒN: TXDOT.GOV

Ngay cả những món ăn bổ dưỡng nhất của thiên nhiên cũng bị bóp méo bởi thông tin sai lệch trên Internet. Hãy khám phá những sự thật.

Lầm tưởng về trái cây

Ăn trái cây không tốt cho việc giảm cân

Sự thật hoàn toàn ngược lại! Một nghiên cứu cho thấy rằng ăn nhiều trái cây có liên quan đến việc giảm cân nhiều hơn, đặc biệt với những người ăn nhiều táo, dâu và lê.

Hầu hết trái cây không chứa chất béo, ít calorie, giàu chất xơ và có vị ngọt tự nhiên giúp bữa ăn ngon hơn.

Xay sinh tố làm trái cây mất chất dinh dưỡng

Tin vui cho những ai yêu thích sinh tố - xay nhuyễn không làm mất giá trị dinh dưỡng của trái cây vì chỉ có kết cấu thay đổi, còn chất dinh dưỡng vẫn giữ nguyên. Xay nhuyễn không phá hủy chất xơ hay bất kỳ dưỡng chất nào mà có thể làm cho chất xơ hòa tan dễ tiêu hóa hơn, đặc biệt đối với những người bị đầy hơi hoặc khó tiêu.

Tuy nhiên, khi uống sinh tố thay vì ăn trái cây, bạn có thể vô tình tiêu thụ nhiều hơn mức cần thiết, và việc không phải nhai có thể khiến bạn cảm thấy ít no hơn.

Trái cây tươi tốt hơn nhiều so với trái cây đông lạnh hoặc đóng hộp

Trái cây tươi và trái cây đông lạnh có chứa lượng dinh dưỡng gần như tương đương, theo nghiên cứu. Trái cây đông lạnh đôi khi còn chứa nhiều dưỡng chất hơn vì chúng được thu hoạch khi chín tới, sau đó được chần sơ và làm đông nhanh, giúp giữ lại hầu hết các chất dinh dưỡng.

Tuy trái cây đóng hộp có thể chứa ít vitamin C hơn một chút so với trái cây tươi hoặc đông lạnh, nhưng lượng chất xơ hòa tan, dưỡng chất và vitamin vẫn gần như tương đương. Hãy chọn trái cây đóng hộp trong nước hoặc nước ép tự nhiên để tránh đường và muối được thêm vào.

Nên hạn chế ăn trái cây vì chứa nhiều đường

Đường trong trái cây không ảnh hưởng đến cơ thể theo cách như đường bổ sung trong bánh ngọt, mà nó đi kèm với chất xơ, vitamin và khoáng chất. Chất xơ giúp bảo vệ tim, cải thiện tiêu hóa và giúp cảm thấy no lâu hơn.

Chất xơ trong trái cây cũng làm chậm tiến trình hấp thụ đường vào máu, nên trái cây không làm tăng đột biến lượng đường trong máu như khi ăn cereal có đường hoặc kem. Điều này rất quan trọng vì lượng đường trong máu cao liên tục có liên quan đến các vấn đề sức khỏe như tiểu đường loại 2. Nghiên cứu cũng cho thấy rằng ăn nhiều trái cây (và rau, củ) giúp giảm nguy cơ tử vong do bệnh tim mạch.

Người bị tiểu đường không nên ăn trái cây

Trái cây thực ra có thể giúp người mắc bệnh tiểu đường kiểm soát bệnh tốt hơn. Các nghiên cứu cho thấy người ăn nhiều trái cây có mức đường huyết lúc đói thấp hơn, và tiêu thụ nhiều flavonoid - hợp chất có lợi trong thực vật - giúp giảm nguy cơ mắc các vấn đề về thị lực liên quan đến bệnh tiểu đường.

Người mắc bệnh tiểu đường nên ăn các loại carbohydrate phẩm chất cao, và trái cây là một loại carbohydrate tốt vì chứa vitamin, khoáng chất và chất xơ; tuy nhiên, nên chú ý đến khẩu phần ăn, hạn chế ăn trái cây sấy khô vì lượng đường cô đặc cao hơn.

Chuyện 50 năm

TẠ PHONG TẦN
RANGE COUNTY, CA

Ngày 27 Tết (Âm lịch) năm 1973, tôi khi đó là một đứa nhỏ 5 tuổi đang ngồi moi đất chơi một mình trước sân nhà hàng xóm, thì bỗng dưng nghe nhiều tiếng kêu khóc vang động cả xóm. Những tiếng khóc khàn đặc đau đớn, tuyệt vọng thật sự rất rùng rợn, kinh hãi với một đứa nhỏ chỉ biết ăn và chơi như tôi. Tôi

nhìn ra, thấy rất nhiều người la hét, chạy đi chạy lại nhốn nháo.

Tiếng bước chân những người đàn ông huỳnh huých, nặng trĩu, nhưng tiếng la lớn “Ồ đây.” “Khiêng vô đây.” “Cô Sáu đâu?” “Bà Tư đâu?” “Dẹp cái chỗ trống. Kê bộ ván ra lẹ lên.” Rồi tôi thấy những tấm poncho quăn những “bó dài dài” ngay đơ mà ai cũng hiểu là bên trong có người chết được khiêng vội vã vô nhà đặt lên bộ ván, trong tiếng kêu khóc vật vã của thân nhân người chết.

Tôi sợ quá, chạy vô nhà hàng xóm chun xuống dưới cái bàn gỗ nhỏ ngồi im thín thít suốt từ trưa tới tối mịt, đói bụng,

khát nước cũng không dám chun ra. Tôi sợ ma lắm, tưởng tượng rằng nếu tôi chun ra ngoài sẽ bị những thầy người chết đang nằm trên những bộ ván kia dựng đứng dậy rượt tôi bóp cổ. Tôi cứ trốn dưới gầm bàn cho tới khi bà hàng xóm chỉ chỗ cho mẹ tôi qua dắt tôi về nhà ăn cơm.

Đó là một ngày tang thương nhất của cái xóm nông thôn vùng xôi đậu này: Có hơn 10 đám ma cùng một lúc của hơn 10 người lính tử trận trong một cuộc hành quân, mà trong số đó tôi biết rất nhiều người đã từng mừng rỡ, mơ ước “*Hiệp định Ba Lê* ký rồi, hòa bình rồi, không còn chết chóc nữa rồi, được về nhà sống yên ổn làm ăn rồi.”

Ấy là tôi nghe thân nhân tử sĩ kêu khóc, kể lể như vậy, và cái đại tang xóm ấy quá ấn tượng với tôi nên tôi nhớ rất rõ, dù lúc đó tôi không biết Hiệp định Ba Lê là gì, ai ký với ai.

Lớp trẻ bây giờ ít ai biết cụm từ “vùng xôi đậu” lắm. Có lần một bạn (khoảng 30 tuổi) trong friendlist Facebook hỏi tôi: “Vùng xôi đậu là gì?” Tôi trả lời đó là những địa phương/ấp/xã/khu vực mà “quốc gia” và “cộng sản” sống lẫn lộn nhau, dân chúng ở cùng một xóm nhưng khó biết thật sự ai theo quốc gia ai theo cộng sản, dân bị “trên đe dưới búa” làm phật ý bên nào cũng chết, phải đóng thuế cho cả hai bên. Người ta còn

gọi là xứ “Ban ngày quốc gia ban đêm cộng sản.”

Tôi nhớ tiệm chụp hình của cha tôi thường có mấy bà mặc quần đen bóng ống túm (khác với quần ống rộng), áo bà ba siết eo bó như đòn bánh tét, đầu bôi bánh lái có ghim cây móc tay trên búi tóc (kiểu tóc hơi xù) vô tiệm nói chuyện với cha tôi. Tôi cứ nghĩ mấy bà vô chụp hình, nhưng không thấy chụp gì hết. Mấy bà đi rồi, mẹ tôi mới nói “Đồ mấy con mẹ nữ Việt cộng đi thâm thuế.” Tôi nghe mà không hiểu lắm, vì thật sự tôi cũng đâu biết thuế là cái gì, cũng không biết họ vô tiệm để lấy tiền của cha mẹ mình, tức là ăn bớt phần ăn của mình.

Những quý độc giả nào cỡ tuổi tôi trở lên mà đã từng sống ở vùng nông thôn đều biết rằng dân chúng thời ấy nam phụ lão ấu gì cũng vậy, hễ có chuyện gì lạ lạ thì tất cả đều kéo nhau chạy ra rần rần... coi. Mà nghĩ cũng phải, làm gì có TV, YouTube, Facebook để ngồi nhà coi, gánh hát mỗi năm ghe bầu tới một hai lần, nên có “sự lạ” phải coi cho vui chớ. Có lần, đám con nít tụi tôi chạy ra leo lên chen chúc trên cây cầu xi-măng đứng coi trực thăng quân sự đáp xuống ở bãi cỏ trước sân đồn bên kia sông.

Sau đại tang xóm, gần như không ai dám đi

đâu ra khỏi xóm. Người lớn nói với nhau rằng “Đường ra thị trấn bị Việt cộng đặt mìn.” Xe đồ không dám chạy tuyến thị trấn, cha mẹ không dám cho con đi học. Ở xóm tôi có một chị tên là Bích vẫn đi bộ ra thị trấn học. Lần cuối cùng, nhà chị Bích xôn xao, tiếng khóc thê lương. Chị Bích đập trúng mìn bị cụt hết hai chân, hàng xóm chở xác chị về nhà, tôi cũng có đi coi.

Một buổi sáng nọ, tôi đang ngủ mà nghe tiếng súng nổ đùng đùng, bèn thức dậy đi ra thấy cha mẹ tôi ngồi im lặng trên ghế với vẻ mặt thần thờ. Tôi lấy làm lạ nhưng không hỏi, trong đầu chỉ nghĩ ra ngoài coi có gì lạ. Thấy ngoài đường không có ai quen, toàn người lạ mặc bộ đồ màu xanh lá cây, đội nón vải màu xanh lá cây (sau này biết tên là nón tai bèo), tay cầm súng dài. Họ rất đông, đi tới đi lui, thỉnh thoảng lại chĩa súng lên trời bắn vài phát đùng đùng. Tôi nghe người lớn xì xầm với nhau “Giải phóng rồi.” “Giải phóng rồi” mà mình cũng không biết “giải phóng” là cái giống gì. Rồi từ đó nhà tôi đóng cửa tiệm, không có ai tới chụp hình, sửa radio hoặc TV nữa. Cha tôi gom pin Con Ó cũ, đóng cho cục pin lùn xuống lõi lõi than chính giữa lên, nhúng nước muối, phơi nắng để xài tiếp. Khuya

nào ông cũng mở radio kêu khếch khếch, nghe nó nói rừ rừ. Mẹ tôi thì nói “Nghe radio coi chừng bị bắt bỏ tù.” Và cũng kể từ đó, gia đình tôi bước vô thời kỳ “tiến lên xã hội chủ nghĩa” ăn đói mặc rách cho tới tận những năm 90 thế kỷ 20.

Đây là cha mẹ tôi thuộc hàng “dân sự,” không làm “ông to bà lớn” quan quyền gì, cũng không “vô bụng” như nhà người ta. Nếu không thì gia đình anh em tương tàn, kẻ cười người khóc, kẻ vô tù “cải tạo,” người đi chân đất lên làm quan rồi. Từ đó cũng “lộ” ra trong xóm này có những gia đình “ngâm theo Việt cộng,” hàng xóm mới thân tình tử tế hôm trước, sau “giải phóng” cái bỗng dưng địa vị khác hẳn, trở thành kẻ thù, kẻ bị trị hoặc kẻ cai trị. Người ta lại xàm xì nói nhỏ với nhau “Nhà ông A/bà B có con làm “nội tiến” cho Việt cộng nên bây giờ kênh lắm.” Cũng sau này, đọc nhiều sách, tôi hiểu ra là “nội tuyến” (đường dây trong), không phải “nội tiến,” tức một kiểu gián điệp, nằm vùng, chính xác hơn là cấu kết với người khác hãm hại đồng đội, gây ra nhiều cái chết oan ức không xứng đáng. Thà cứ công khai đánh nhau ai dỏ người đó thua, mượn dao giết người tin tưởng mình thì hành vi vừa ác vừa hèn, không ai ưa.

Bà cụ gần nhà tôi, lưng còng tóc bạc, bà có con trai độc nhứt tử trận ngày cả xóm đại tang. Mỗi lần Tết tới bà lại đi ra đi vô nói: “Phải chi thằng C còn sống thì nhà đỡ quanh hiu.”

Đây là tôi chỉ biết chút đỉnh chuyện ở quê tôi, vùng đất khỉ ho cò gáy chưa bao giờ là chiến trường khốc liệt. Tôi nghe chú Trần Thy Văn (cựu OLVNCH) kể những trận chiến ở miền Trung mà không khỏi rùng mình, những trận đánh trên “Đồi Thịt Băm” đau thương cho tất cả những bà mẹ đã mất con. Đà Nẵng đón dân chạy loạn, Đà Nẵng là một trong số chiến trường khốc liệt, vui gì mà nhà cầm quyền cộng sản Việt Nam lại chỉ ra 20 tỷ hồ tệ (tương đương 780 ngàn Mỹ kim) tiền thuế của dân để “ăn mừng ngày giải phóng”? Còn lãnh đạo nhà nước Việt cộng ở thành hồ lại muốn bắn pháo bông hàng tuần (bằng tiền của dân) để ăn mừng “50 năm chiến thắng.”

Có bậc “trí ngữ” ở Việt Nam (thời nay gọi là KOL, viết tắt cụm từ Key Opinion Leader - người có sức ảnh hưởng, định hướng dư luận) viết rằng 50 năm rồi đừng nên nhắc chi thù hận. Xin thưa rằng, không ai có quyền nói câu đó, trừ phi chính họ là nạn nhân của cộng sản Việt Nam.

TPT

Báo Dân Việt · Theo dõi

2 ngày · 🌐

Huyện Cư M'gar (Đắk Lắk): Sập bẫy "sốt đất ảo" người dân mất số đỏ thật... Xem thêm

👍😂 1.525

126 bình luận 155 lượt chia sẻ

👍 Thích

🗨️ Bình luận

✉️ Gửi

➦ Chia sẻ

Đất đai vẫn là vấn đề nan giải ở Việt Nam

UYÊN CA

QUẢNG NAM - VN

Sao gọi là bong bóng?

Nó là bong bóng đất bởi có một thực tế là cho đến lúc này, mặc dù nền chính trị Việt Nam có phần “khởi sắc” trong dân chúng ít nhiều bởi niềm hy vọng sẽ giảm bớt số người đu bám chế độ để kiếm ăn, hay nói khác đi là giảm bớt một số lượng lớn cán bộ không có năng lực, ăn không ngồi rồi và ngồi dai như đĩa (mặc dù số tiền chung cho họ về vườn có người vài trăm triệu đồng, có người vài tỉ đồng... Nhưng nó chẳng thấm béo gì so với số tiền họ phá mỗi năm một khi họ tại vị cũng như tiền hưu trí của họ sau này...).

Tuy nhiên, mọi niềm lạc quan có được do biến động chính trị chẳng thể lấp được cái lỗ hổng kinh tế bởi một nền kinh tế ỳ ọp sau nhiều năm dịch giả và phong tỏa.

Bong bóng đất

Nhập tỉnh, bỏ huyện, nhập tỉnh lẻ vào thành phố, như trường hợp Quảng Nam bỗng dựng thành thành phố và Thừa Thiên Huế trở thành thành phố Huế (trực thuộc trung ương) đã tạo nên một trận “động đất” tại khu vực Quảng Nam (cũ) và Thừa Thiên Huế (cũ). Hai nơi mới trở thành dân thành phố này nhanh chóng xuất hiện những đợt sóng đất và tạo ra một rừng bong bóng đất đáng sợ.

Hàng loạt doanh nghiệp đóng cửa, phá sản, hàng quán ở các thành phố lớn như Sài Gòn, Hà Nội, Đà Nẵng giảm thê thảm. Kinh tế thực sự rơi vào suy thoái.

Và cú thay đổi, “khắc nhập” của ông Tổng Bí Thư Tô Lâm giúp cho rất nhiều người hy vọng “nước lên thì béo lên”, tức khi được xác định ranh giới thành phố thì tiêu chuẩn sống sẽ tăng, đầu tư tăng và giá đất cũng tăng. Cũng bởi cách suy nghĩ này mà giá đất nhanh chóng được đẩy lên cao một cách bất thường, thị trường nhà đất thời gian gần đây hết sức chộn rộn và lộn xộn. Chộn rộn bởi nơi nới, nhà nhà trở thành cò đất, nhà buôn đất, người người trở thành cò đất, nhà buôn đất, đi đâu cũng nghe bàn tán về giá đất và câu chuyện trong các quán từ

Qua một thời gian dài khủng hoảng, liệu bất động sản có thể thanh k h o ả n nhanh như nhiều người kỳ vọng?

cà phê đến quán nhậu chỉ nghe người ta bàn về mua - bán đất.

Có hai khu vực đang sốt đất một cách bất thường, đó là khu vực bờ biển phía Nam thành phố Huế và khu vực Điện Nam - Điện Ngọc, thuộc huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam hiện tại (mà tương lai không xa

sẽ trở thành Điện Nam - Điện Ngọc, thành phố Đà Nẵng). Giá đất ở hai khu vực này tăng vùn vụt từng giờ, có nhiều người bán cọc, tức mới đặt cọc để mua miếng đất với giá vài trăm triệu, sau đó có người trả cao hơn 20%, thậm chí 50%, vậy là bán lại cọc, hưởng lợi trong 50% đó, tức đến giao dịch mua, người mua sau

cùng đứng tên hợp đồng phải thanh toán số tiền 150% so với giá bán ban đầu, tức người mua ban đầu chỉ đóng cọc, sau đó nhận tiền lãi.

Và không dừng ở chuyện bán cọc, để bơm thị trường, làm cho thị trường trở nên nóng sốt, các cò đất bày đủ các chiêu thức. Như lời của anh Phong, một người từng bị dính bẫy ở công ty địa ốc Bách Đạt An mà cho đến nay, sau nhiều năm vẫn chưa được giải quyết rốt ráo:

- Chưa có năm nào cò đất rầm rộ như năm nay, nhưng anh thấy toàn bong bóng cả, chẳng có chi để vui mừng!

Đất Huế, Quảng Nam, Đà Nẵng, Đồng Hới... cò rao sốt dẻo, người ôm cuối cùng là người ôm số

- Do chuyển dịch địa lý hành chính nên người ta trông mong vào sự phát triển, sao anh lại tỏ ra bị quan vậy?

- Đồng ý là chuyển dịch địa lý hành chính, nhưng hầu hết sức mua của người dân đều vá vút, chấp vá, tiềm lực không có, chủ yếu nguồn tiền từ việc vay ngân hàng. Mà ngân hàng nhận thế chấp đất để vay mua đất thì câu chuyện này chưa biết sẽ ra sao. Vì không biết bao nhiêu tiền chính phủ bơm vào cho đủ!

- Anh thấy lần sốt đất này có giống lần nào trước đây không?

- Có, giống cái đợt cách đây chừng 2, 3 năm, hồi đó sức mua không có vì ai cũng vừa thoát dịch, nhiều cơ xưởng đóng cửa, nhiều doanh nghiệp tuyên bố phá sản. Thế nhưng có một nhóm cò đã chơi trò đầu giá đất, tranh nhau mua đất, chạy

rần rần như thể chạy đua và mua đất cứ như mua tôm cá... Sau đó người ta cho phát tán video-clip trên mạng xã hội để tạo hiệu ứng đám đông. Vụ này xảy ra ở Bình Phước, sau đó công an vào cuộc, mời hàng loạt "nhà doanh nghiệp đất" lên làm việc, có người bị ra tòa... Cái kiểu làm ăn chụp giật thì người Việt mình lúc nào cũng dẫn đầu (cười).

- Theo anh dự đoán thì tình hình sốt đất này kéo dài được bao lâu?

- Không bao lâu đâu, vì cái quan trọng nhất là mãi lực, mà mãi lực mạnh nhưng không có tiềm lực gốc, tức sức mua quá mạnh, người ta liên tục bơm giá và người mua cứ lao vào như

con thiêu thân. Trong khi đó tiềm lực kinh tế của người mua rất hiếm người có thật, chủ yếu dựa vào tiền vay mượn từ ngân hàng, từ thân nhân và đeo đuổi để kiếm lãi. Như vậy chẳng bao lâu nữa, những người chốt hợp đồng cuối cùng sẽ đứng hình. Anh từng gặp vụ này rồi. Anh có mấy lô đứng cả gần chục năm nay, nó vẫn tăng giá đó, nhưng không có người mua

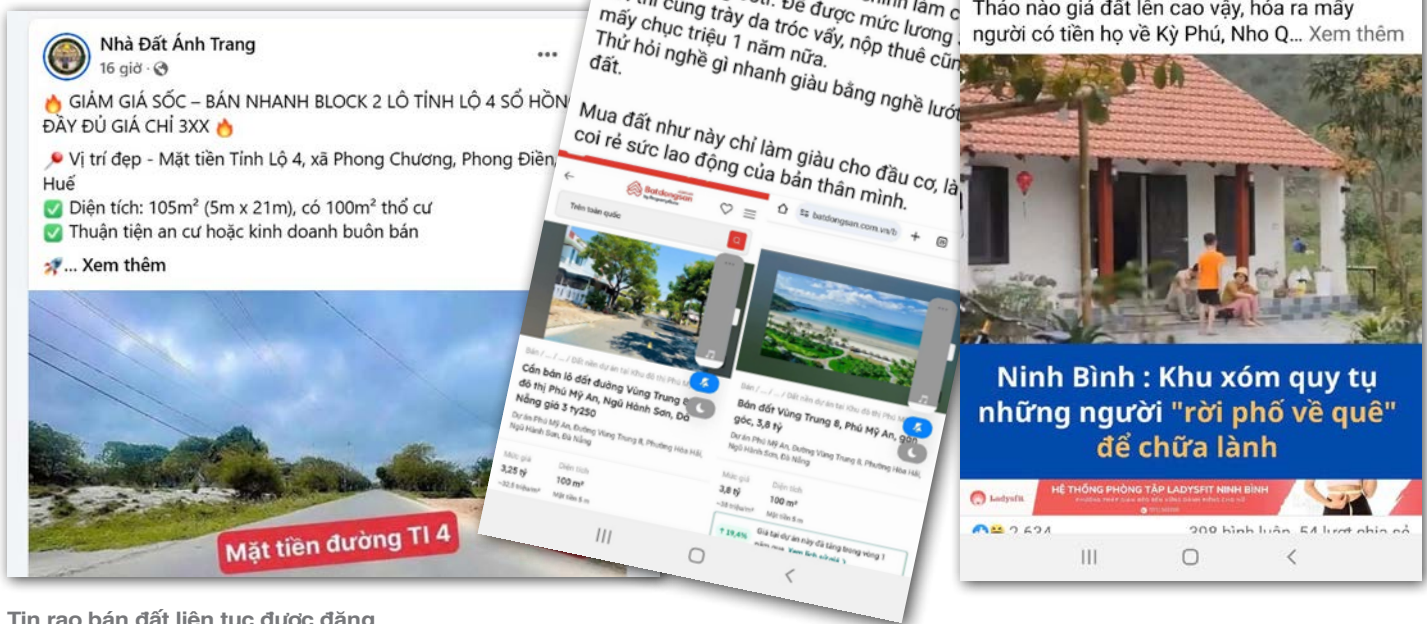
Lô nô cò cuộc

Tôi vào các trang mạng xã hội, gặp toàn thông tin rao bán đất, các hội nhóm thi nhau rao bán, có nhiều nơi, một lô đất có đến 5 nhóm chào bán với 5 giá khác nhau, điều này cũng cho thấy thị trường rất lộn xộn và các

cấp bậc cò cuộc trong thị trường đất cũng vô cùng phức tạp.

Tôi thử hỏi thăm một lô đất có giá hơn 2 tỉ đồng (tương đương 80,000USD) có diện tích 100m², cò đất chào thêm vài lô khác và họ bắt đầu đổ xô chào các lô, riêng cái lô hơn 2 tỉ đồng có đến 3 nhóm cò khác nhau chào với 3 cái giá khác nhau (2 tỉ đồng, 2.1 tỉ đồng và 2.3 tỉ đồng). Chưa đầy nửa ngày đã có hàng chục nhóm chào bán đất và số lô lặp lại nhiều vô kể..

Các phòng công chứng tại Điện Bàn (cũ) lúc nào cũng đông nghẹt người, và đương nhiên là đến đây để công chứng việc mua - bán đất. Có thể nói tình hình mua bán

Tin rao bán đất liên tục được đăng

đất sau nhiều năm im lìm, bỗng dưng sôi động một cách rất bất thường ở một số nơi.

Một người quen, làm chuyên viên ngân hàng, yêu cầu tôi giấu tên, nói:

- Số đông, phải nói là rất đông những người mua đất đều mới từ ngân hàng bước ra đó, họ vay tiền mua đất. Đương nhiên là vay có thể chấp sổ hồng những miếng đất khác.

- Theo chị thấy thì việc thế chấp sổ hồng để vay rồi mua tiếp miếng đất khác có phải là cách làm kinh tế tốt không?

- Nhìn gần thì có vẻ tốt, tức là người ta tạo ra tốc độ quay của đồng tiền

làm cho xã hội bớt chây ỳ. Nhưng xét về sâu xa, tiềm lực không có mà mua nhiều thì chắc chắn đó là mãi lực ảo, mãi lực đen, tới khi vỡ bong bóng bất động sản thì chẳng còn mấy người mua hay bán cho dù chính phủ tiếp tục bơm tiền đi nữa!

- Có khi nào người ta nhắm đến phân đoạn “công chức về hưu non” để bán, tức những ông này kéo về quê mua đất làm nhà vì sống ở thành phố khó, điều kiện thu nhập thấp?

- Cũng có một phần như thế, nhưng chắc chắn với mức giá đẩy lên cao ngất như hiện tại thì có lẽ nhà đầu tư nhắm đến những chủ nhân ở phân

khúc cao hơn kia. Ví dụ như người mua đất kinh doanh du lịch hoặc người mua đất xây nhà nhưng thuộc tầm trung hoặc giàu có. Chứ trông vào các ông mới bị cho thôi việc mà giá mua đi đã vài tỉ thì bán lại mấy ông đó không rõ tới nỗi đâu!

- Thường thì những quan chức đó chẳng trông chờ vào số tiền đôi ba tỉ nhà nước hỗ trợ đâu, họ có “vốn” lâu nay rồi, chị nghĩ sao?

- Đúng, nhưng nhóm này mà về vườn thì lại rất lo sợ, họ sợ đối lăm, vì khả năng kiếm tiền ngoài xã hội của họ rất thấp, ngay trong cơ quan, họ cũng trộm tiền nhà nước bằng cách này, cách khác, nên

khi mất việc, họ không dám tung tiền để mua đất làm nhà cho to đâu, phần nữa cũng sợ lòi đuôi nữa. Nhưng mà mình cũng chỉ võ đoán thôi, chứ chưa biết sự thể đến đâu. Thị trường nhà đất bùng lên như lửa rơm, lại vỡ bong bóng nữa chứ không giỡn chơi đâu!

Không biết những cái bong bóng bất động sản còn được thổi căng tới mức nào, nhưng rõ ràng là có rất nhiều bong bóng đang trôi trên bề mặt thị trường bất động sản xứ Việt ngay lúc này. Hy vọng là nó không mất dấu như bong bóng xà phòng!

UC

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020.

Câu hỏi xin ghi:

Mục "An Sinh Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội** [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)], đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục "Phúc Lợi Xã Hội"

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi gì về Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thị.

Cô Nguyễn Đài Thị là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thị rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thị.

Xin ghi mục "Thuế vụ"

Gửi về email: bientap@trenews.net

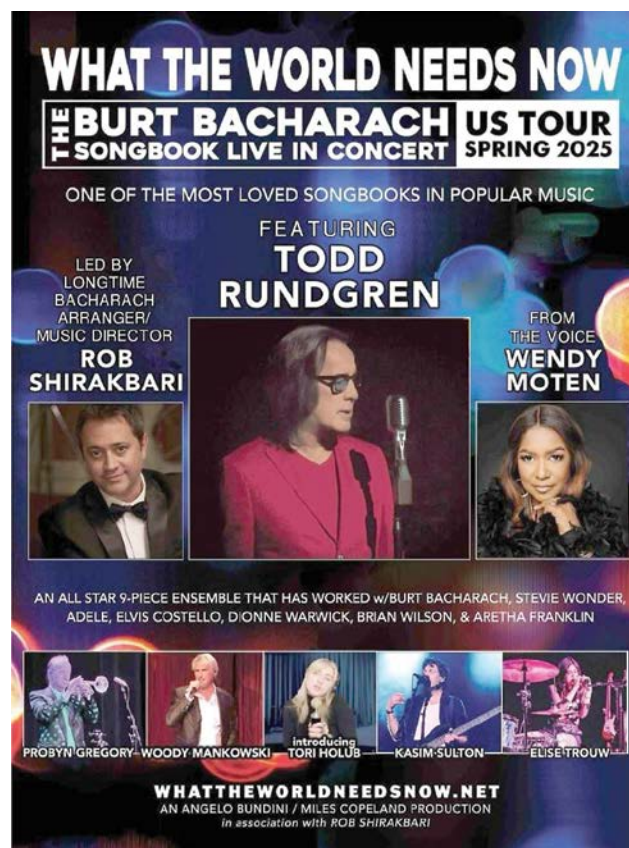
Burt Bacharach (1928-2023) là một nhà soạn nhạc lừng danh từ thập niên 1950 với hàng mấy trăm nhạc phẩm, 52 bài Top 40 và hàng tá giải thưởng đủ loại. Nhạc của ông thường bị nhiều người gọi lầm là nhạc nhẹ (easy listening) vì nó dễ nghe, nhưng dân trong nghề đều biết nó không dễ chơi hay dễ hát như ta tưởng vì mang nặng ảnh hưởng nhạc jazz vốn là thể loại ông rất yêu thích. Bên phải trong ảnh là nhà soạn ca từ Hal David, người hợp tác với Bacharach qua nhiều thập niên để cho ra đời nhiều nhạc phẩm bất hủ.

Bacharach và Hal David nhận giải Oscar năm 1969.
(BETTMAN ARCHIVE/GI)

IAN BÙI
DALLAS, TX

Rob Shirakbari là người từng cộng tác với Bacharach trong nhiều năm trong vai trò điều khiển các chương trình nhạc của ông. Sau khi Bacharach qua đời năm 2023, Rob quyết định tổ chức một chương trình nhạc mang tựa đề “What The World Needs Now: The Bacharach Songbook” để mang một số các tình khúc kinh điển của ông đến với công chúng. Tour này vừa ghé Dallas hôm 28/3. Người Mỹ lứa tuổi trung niên trở lên có lẽ ai cũng từng nghe qua ít nhất vài bản nhạc của Bacharach trên radio mặc dù họ có thể không biết tác giả tên chi. Người Việt chắc cũng vậy.

Poster của chương trình (WHATTHEWORLDNEEDSNOW.NET)

Có lẽ do duyên tiền định, show này đã diễn ra tại một địa điểm ở Dallas hết sức đặc biệt tên là Longhorn Ballroom. Ra đời vào thập niên 1950, cùng thời với Burt Bacharach, nó cũng có một lịch sử khá thú vị vì từng là sân khấu nhà của nhạc sĩ nổi tiếng Bob Wills, cha đẻ của dòng nhạc Western Swing, một loại nhạc nhảy theo điệu country pha tí jazz và polka. Rất nhiều tên tuổi lớn từng trình diễn tại đây; bên trong rạp có nguyên một khu bảo tàng treo đầy hình ảnh cũng như hiện vật của các nhạc sĩ đó – guitar, y phục, tư trang, đồ lưu niệm v.v. Ban nhạc punk rock Sex Pistols từng chơi ở đây năm 1978, xảy ra ẩu đả đến đổ máu; nghe nói họ sẽ mở màn chuyến tour 2025 cũng tại nơi này vào tháng Chín. LONGHORNBALLROOM.COM

Thời VNCH dân miền Nam, nhất là ở Sài Gòn, được nghe khá nhiều nhạc ngoại quốc, chủ yếu từ Pháp và Mỹ. Trong số những ban nhạc được nhiều người Việt yêu thích lúc bấy giờ là The Carpenters, và bản nhạc hầu như ai cũng từng nghe qua là bài “Close To You”. Song lúc bấy giờ chắc ít ai biết tác giả của nó là Burt Bacharach và Hal David. Tương tự, một bản nhạc khác của cặp bài trùng này đã đến Việt Nam qua cuốn phim “Butch Cassidy and the Sundance Kid”, cũng là nhạc Bacharach, đó là bài “Raindrops Keep Falling On My Head”, được B.J. Thomas thể hiện hay hết chỗ chê, đoạt luôn mấy giải Oscar và Grammy năm 1969.

Katharine Ross và Paul Newman trong phim “Butch Cassidy And The Sundance Kid”. (20th Century Fox)

Người được “đóng vai” Karen Carpenter trong chương trình này là một nữ ca sĩ trẻ tuổi tên Tori Holub. Tuy đây là chuyến lưu diễn chuyên nghiệp đầu tiên của cô, nhưng Tori đã được vô số khán giả khen ngợi và gọi là “Karen thứ nhì” vì chất giọng Alto của cô rất gần với của Karen. Tori thể hiện bài Close To You và I’ll Never Fall In Love Again hay tuyệt. Tay trống của ban nhạc, Elise Trouw cũng gây ngạc nhiên không kém với giọng hát ngọt như đường khi cô ca bản The Look of Love rất jazzy, và bài My Little Red Book thật sống động. Thập niên 1970 cũng có một tay trống nữ vừa đánh vừa hát rất hay, đó là ... Karen Carpenter!

Từ trái: Elise Trouw, Tori Holub, Kasim Sulton, Rob Shirakbakri (IANBUI/TRÉ)

Sang thập niên 1980, Bacharach chia tay Hal David vì có bất đồng. Sau này Burt viết trong hồi ký rằng ông vô cùng ân hận và nhận đây là lỗi của mình. Cùng khoảng thời gian này ông kết duyên với Carole Bayer Sager, một nhà soạn nhạc có nhiều bài top hit như When I Need You (Leo Sayer), đoạt nhiều giải Grammy và Oscar. Carole giúp Burt soạn ca từ, và đến năm 1987 thì cả hai thành công lớn với bản That's What Friends Are For do Stevie Wonder, Dionne Warwick, Elton John và Gladys Knight đồng thể hiện để gây quỹ nghiên cứu bệnh AIDS. Bài nhạc thắng hai giải Grammy năm 1987 và video clip này hiện đang có gần 300 triệu lượt xem trên Youtube.

Wendy Moten và Woody Mankowski song ca bản *That's What Friends Are For*. (IANBUI/TRÉ)

Ca sĩ chủ lực của chương trình -- Todd Rundgren, là một nhạc sĩ rock hạng nặng, song ít ai biết anh còn là fan ruột của Burt Bacharach từ thời trung học. Todd kể thuở đó anh chỉ mê Beatles, Cream và Dionne Warwick. Thậm chí khi Todd bắt đầu tập tễnh sáng tác, anh nói bản nhạc đầu tay của mình – Hello, It's Me, cũng là bắt chước Burt Bacharach trong cấu trúc. Cho nên khi được mời tham gia chương trình này Todd nhận lời ngay không đắn đo suy nghĩ. Và anh đã mang đến cho khán giả những giây phút đầy cảm xúc như trong bài God Give Me Strength và Anyone Who Had A Heart, hoặc vui nhộn như What's New Pussycat? Song đáng nhớ nhất là bài What The World Needs Now, chủ đề của chương trình.

Todd Rundgren kết thúc đêm nhạc với bài Raindrops Keep Falling On My Head. (IANBUI/TRÉ)

Ngoài việc sáng tác và chơi nhạc, Todd còn lập ra một tổ chức phi vụ lợi mang tên The Spirit of Harmony với sứ mệnh thúc đẩy việc dạy nhạc cho trẻ em tại các trường công lập. TSOH gây quỹ cho nhiều mục tiêu khác nhau, chẳng hạn như vận động với chính quyền địa phương hay các học khu để tăng ngân sách cho âm nhạc học đường (thay vì cắt giảm), hoặc những chương trình thu gom nhạc khí cũ để trẻ em có nhạc cụ tập dợt v.v. Sau đêm nhạc, một số nhạc sĩ đã giúp giới thiệu và quảng bá chương trình này. Ca từ "What the world need now is love, sweet love" được sửa lại thành "What the children need now is music, sweet music education."

Ca sĩ Tori Holub trả lời phỏng vấn từ hai khán giả Thom và Debbie Kuhns. (IANBUI/TRÉ)

Làm sạch với muối

HOÀNG HƯƠNG

Bạn có biết muối có thể làm sạch một số vật dụng an toàn và hiệu quả? Khi làm sạch với muối, nên chọn muối Kosher (Kosher salt) vì loại muối này không chứa khoáng chất vi lượng mà chỉ có sodium chloride.

■ Làm sạch nồi, chảo gang.

Tính mài mòn của muối sẽ giúp loại bỏ vết dơ bám dính mà không làm hỏng bề mặt gang. Trong khi nồi, chảo vẫn còn ấm, đổ muối lên và dùng khăn vải (microfiber cloth) chà xát để làm sạch. Sau đó rửa với nước ấm. Làm khô hoàn toàn.

■ Làm sạch ly uống cà phê

(coffee mug). Trộn muối và đá nghiền (crushed ice) bỏ vào trong ly. Đậy kín miệng ly, lắc mạnh hỗn hợp muối đá bên trong. Vết dơ sẽ được làm sạch nhanh chóng.

■ **Làm sạch thớt.** Thoa muối lên bề mặt thớt, để trong 10 phút. Dùng một miếng chanh chà xát mặt thớt đã được rắc muối. Sau cùng rửa sạch với nước nóng. Cách này giúp khử mùi, khử trùng hiệu quả.

■ **Làm sạch bàn ủi quần áo** (Clothes iron). Bật bàn ủi ở chế độ ấm (warm setting). Trong khi bàn ủi nóng lên, trải một tờ giấy. Rắc muối lên tờ giấy. Khi bàn ủi đã nóng, ủi theo hình tròn lên muối rải trên tờ giấy để làm mềm các vết dơ. Tắt bàn ủi, để nguội trước khi dùng khăn ẩm để lau sạch cặn dơ và muối còn sót lại.

DALLAS Sự Kiện

BIG TEXAS BEER FEST

12/4. Thưởng thức mẫu của trên 300 loại beer từ 65 hiệu beer khác nhau. Giá vé bao gồm 12 mẫu 2 ounces, thử thêm 12 mẫu khác chỉ trả \$5. Có trình diễn nhạc và bán thức ăn

Địa điểm: Automobile Building, 1010 1st Ave, Dallas TX 75210. **Giá vé:** \$45-\$80.

LONE STAR SMOKEOUT

2/5 tới 4/5. Thưởng thức nhạc đồng quê và các món nướng. Có nhiều ca sĩ danh tiếng tham dự. Nhiều hiệu BBQ danh tiếng đến từ các thành phố lớn của Texas. Có các sinh hoạt ngoài trời

Địa điểm: AT&T Stadium, 1 AT&T Way, Arlington TX 76011. **Giá vé:** \$68/ngày, \$177/ 3 ngày.

DALLAS BLOOMS

26/3 tới 13/4. Trưng bày trên 500,000 hoa xuân với 350,000 tulip cùng với hoa daffodils, hyacinths, và hoa anh đào. Trưng bày các tác phẩm điêu khắc của Seward Johnson

Địa điểm: Dallas Arboretum and Botanical Garden, 8525 Garland Rd, Dallas TX 75218. **Giá vé:** \$26.

NGUYỄN ĐÀI THI

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Cô có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Với hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô Đài Thi đã từng kiểm toán (audit) thuế doanh nghiệp và cá nhân. Khi làm việc cho Bộ Tổng Thanh Tra Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành rẽ về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Cô thường xuyên chia sẻ các đề tài thuế vụ qua các đài radio và TV tại Dallas. Trẻ hân hạnh được cùng cô Đài Thi cộng tác để hướng dẫn đồng hương về luật thuế liên bang và giải đáp các vấn đề rắc rối với Sở Thuế. Độc giả ở khắp nơi có thể gửi thư bưu điện hoặc email cho tòa soạn Trẻ, ghi chú “Mục Thuế Vụ”.

Email: bientap@trenews.net

Nhắn tin (text only) câu hỏi đến **469-328-3453**

hoặc gửi thư về tòa soạn:

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

HỎI: Thưa cô Đài Thi, trước đây tôi bị Sở Thuế kiểm toán thuế của năm 2017. Tôi là công dân Mỹ, cư ngụ ở tiểu bang Texas, và tôi có kinh doanh ở Việt Nam và ở Mỹ. Người khai thuế cho tôi ở Dallas, Texas. Không biết họ khai thế nào mà tôi bị audit, ông ta không có bằng hành nghề chuyên môn để đại diện cho tôi trước Sở Thuế, cho nên tôi phải muốn luật sư.

Kiểm toán kéo dài gần 2 năm, và tôi đã trả tiền luật sư hơn 20,000 đô la mà vẫn chưa giải quyết xong. Tôi không hiểu rõ vấn đề lắm, nhưng hình như Sở Thuế không chấp nhận các chứng từ của tôi và không cho tôi khấu trừ thuế cho kinh doanh ở Việt Nam. Họ bắt tôi đóng thuế thêm và cộng tiền phạt và tiền lãi suất, tổng cộng trên 300,000 đô.

Tôi rất đau đầu và mệt mỏi về chuyện audit này. Tôi có chứng từ khấu trừ thuế hợp lệ, nhưng Sở Thuế không cho trừ và tôi cũng không có tiền để trả cái bill thuế mấy trăm ngàn đô la này. Có lẽ tôi đành phải chịu thua Sở Thuế. Tôi không có tiền trả thì họ muốn tịch thu tài sản của tôi thì cứ tịch thu. Tôi nghe nói sau 10 năm thì Sở Thuế sẽ không còn truy thu thuế tôi nữa, cho nên tôi mong rằng chờ thêm 2 năm nữa, đến năm 2027 thì chuyện này sẽ qua đi. Có đúng vậy không cô?

ĐÁP: Thưa ông, theo những gì ông kể, tôi nghĩ có nhiều lý do ông lâm vào cảnh này, và cách thức giải quyết theo kiểu “đánh bó tay, tới đâu thì tới”, thì thật nguy hiểm. Tôi mong rằng ông suy nghĩ lại cách giải quyết

này.

Hãy nói sơ về trường hợp khai thuế của ông. Vì ông có kinh doanh ở nước ngoài, cho nên khi khai thuế, ông nên tìm đến những ai có kinh nghiệm khai thuế quốc tế. Khai thuế quốc tế rắc rối hơn khai thuế trong nước nhiều. Mà theo tôi biết, rất ít người Mỹ chuyên môn về lãnh vực thuế quốc tế, chuyên gia người Việt thì lại càng hiếm hoi hơn nữa. Thông thường những dịch vụ khai thuế giá bình dân thì họ chuyên khai những trường hợp thuế đơn giản trong nước Mỹ. Hơn nữa, những văn phòng khai thuế kèm theo các dịch vụ khác không liên quan đến thuế, thì đa số lại không chuyên môn về thuế quốc tế. Thuế quốc tế là một lãnh vực chuyên môn

hiếm hoi, cho nên lệ phí khá cao.

Bây giờ hãy bàn về tại sao ông bị kiểm toán thuế. Ông nói ông không biết người khai thuế cho ông ở Dallas khai như thế nào mà ông bị audit. Tôi không đánh giá được lý do tại sao ông bị audit, vì tôi không rõ hồ sơ khai thuế của ông, cũng như không thấy những thư từ của Sở Thuế audit những vấn đề gì và tại sao họ không cho ông khấu trừ thuế. Có thể là người khai thuế cho ông khai sai gì đó, mà cũng có thể họ khai đúng nhưng ông xui xẻo bị Sở Thuế dòm ngó.

Khi ông bị audit, người khai thuế của ông không được đại diện cho ông trước Sở Thuế có nghĩa là họ không có bằng hành nghề chuyên môn (Enrolled Agent, CPA,

hoặc Luật Sư). Mà cho dù họ có bằng chuyên môn, có thể họ chỉ muốn khai thuế chứ không muốn đại diện cho thân chủ để đương đầu với Sở Thuế. Đây là 2 lãnh vực khác nhau trong ngành thuế.

Ông nói rằng đã muốn luật sư đại diện và đã tốn mấy chục ngàn đô la mà không đi đến đâu. Tôi không rõ luật sư của ông có chuyên về thuế hay không, vì có luật sư chuyên về thuế và cũng có người đảm nhận đủ thứ dịch vụ. Gặp rắc rối với Sở Thuế là một vấn đề vô cùng nghiêm trọng, cần tìm đến chuyên gia, chứ không phải ai biết về thuế là giải quyết được.

Ông cũng nói rằng bây giờ ông bó tay, chờ ngày Sở Thuế bỏ qua cho ông. Hoặc nếu Sở Thuế không bỏ qua thì ông đành chịu để cho họ tịch thu tài sản của ông, trong đó có một kinh doanh ở Mỹ. Tôi thật lòng khuyên ông là đừng nên xuôi tay, còn nước còn tát, vì Sở Thuế sẽ không dễ dàng bỏ qua đâu.

Thứ nhất, không phải đơn giản là sau 10 năm họ sẽ bỏ qua như ông nghĩ.

Không phải là thuế của năm 2017 thì đến năm 2027 họ sẽ xóa bỏ hết. Đây là một sự **hiểu lầm nghiêm trọng**. Đúng là Sở Thuế có 10 năm để truy thu thuế, nhưng cách họ tính 10 năm không đơn giản chút nào. Tôi tin chắc rằng đến năm 2027 Sở Thuế vẫn tiếp tục truy thu thuế ông.

Thứ nhì, Sở Thuế sẽ không để cho 10 năm trôi qua dễ dàng, vì đây là điều tối kỵ của Sở Thuế. Càng đến ngày đáo hạn 10 năm thì họ càng truy thu thuế ráo riết, họ sẽ tiến hành những thủ tục tịch thu tài sản, tước giấy thông hành (passport), v.v.

Khi họ tịch thu tài sản và bán đấu giá thì thông thường bán rất gấp và rất rẻ, họ lại còn trừ ra chi phí tịch thu và bán, cho nên rốt cuộc rồi họ chẳng thu về được bao nhiêu. Thu được bao nhiêu thì họ áp dụng vào nợ thuế của ông bấy nhiêu. Nếu không đủ để thanh toán hết nợ thuế thì họ lại tiếp tục truy thu phần thuế còn lại.

Vì bán rẻ cho nên chưa chắc bán tài sản xong mà

thanh toán được hết nợ thuế của ông. Ví dụ như ông nợ thuế 300,000 đô la, Sở Thuế tịch thu tài sản của ông và thu vào được 200,000 đô, thì ông vẫn còn nợ họ 100,000, và họ sẽ tiếp tục truy thu 100,000 đô.

Nhưng nếu ông tự bán tài sản, đừng để Sở Thuế tịch thu, thì có thể ông sẽ thu được 450,000 đô. Sau khi trả thuế 300,000 đô thì ông vẫn còn dư 150,000 đô. Vì vậy, bằng mọi cách ông đừng xuôi tay cho Sở Thuế tịch thu tài sản.

Còn nói về luật sư ông muốn đã không có kết quả, ông vẫn có thể muốn người khác đại diện cho ông. Càng sớm càng tốt. Tốn thêm một ít tiền nhưng tìm đúng người thì sẽ có nhiều giải pháp hay hơn là xuôi tay như con đường ông đang tính. Con đường ông đang đi thật bất lợi đủ điều.

Tuy Sở Thuế đầy quyền lực nhưng họ làm việc theo luật hẳn hoi. Nếu họ bắt mình phải đóng thuế thêm, đóng loại tiền phạt nào, và tính tiền lãi suất ra sao, thì họ đều phải ghi rõ lý do và đã dựa trên

luật thuế nào. Nếu không đồng ý với lý do Sở Thuế đưa ra thì vẫn có quyền bổ sung bằng chứng để thuyết phục họ thay đổi quyết định. Còn nếu như họ cứ nhất quyết không chịu đổi ý thì còn nhiều cách khác để khiếu nại nữa.

Sẵn đây tôi cũng muốn chia sẻ cảm nghĩ, là những ai làm kinh doanh như ông nên có một chiến lược gia thuế cố vấn quanh năm, không phải mỗi năm chỉ gặp một lần khi khai thuế. Chiến lược gia thuế sẽ am hiểu tình hình chi thu, thuế, và cập nhật những vấn đề thuế mới lạ để lên kế hoạch tận dụng những cơ hội tốt quanh năm. Chứ chờ đến lúc đi khai thuế thì đã hết năm, đã quá muộn. Chẳng những vậy, có những chiến lược gia thuế không những sẽ giúp ông chuẩn bị phòng khi bị audit, mà còn đảm nhận luôn cả việc giúp ông đương đầu với Sở Thuế, nếu xui xẻo bị vướng phải rắc rối với Sở Thuế.

Thành thật chúc ông nhiều may mắn.

NBT

Họa tiết xuân hè

■ **Tạm biệt họa tiết sọc ca-rô gingham vuông nhỏ.** Giờ là những hình in và hoa văn boho tinh tế, chi tiết nhiều hơn trên bề mặt vải. Ren Chantilly hoa lá, ren broderie anglaise đục lỗ, hoa văn jacquard, tua rua, ruffle xếp nếp, ruching gợn sóng ... tạo ra điểm nhấn khác biệt.

■ **Chấm bi polka dot trở lại hiện đại,** classic kinh điển, mặc đi làm hay đi chơi đều được. Tinh tế, vui tươi mà ít họa tiết nào có được, dễ dàng nhìn đẹp với những món đồ thường nhật. Không chỉ có đầm chấm bi ren boho, đồ satin chấm bi, quần shorts, quần âu chấm bi, quần capri lửng, khăn quàng ...

■ **Họa tiết paisley giọt nước hoa lá uyển chuyển mang về ma mị phương Đông.** Thiết kế paisley trên màu tím, xanh navy đậm ... nên lựa đồ sang tinh tế. Họa tiết paisley giản lược, không rườm rà, lạ mắt trên nền sáng để nhìn tươi mới và hiện đại. Lựa kiểu đồ nhẹ nhàng để nhìn thanh lịch, phóng khoáng, bớt nặng nề.

■ Hình in động vật thịnh hành là họa tiết da bò cowhide với đốm loang nâu, đen trên nền trắng ngẫu nhiên. Họa tiết da bò dễ mặc hơn các hình in da động vật khác, còn họa tiết da báo, da rắn hợp trên các phụ kiện như túi xách, giày dép.

■ Hình in graphic năm nay là kiểu mảng màu loang mờ, ánh xà cừ trên lụa, satin, họa tiết xoáy hay vân đá cẩm thạch marble effect tạo nét mềm mại trên trang phục. Hình học thì bớt sọc kẻ, sọc ca-rô gingham mà retro hoài cổ poster vintage.

■ Họa tiết hoa floral năm nay nổi bật nhất là boujee thời thượng. Khác với vintage floral nhẹ nhàng cổ điển hay tropical floral nhiệt đới rực rỡ, họa tiết hoa boujee là hoa bị mờ như tiêu bản hoặc nhòe không rõ viền nhìn nữ tính tự nhiên. Linh hoạt hơn bất kỳ họa tiết hoa nào, hợp cho mọi dịp, mặc casual hay diện đều OK.

Thơ

Đoàn Xuân Thu

Đoàn Xuân Thu là cây viết phiếm xuất sắc, có nhiều bài đăng trên Trẻ được người đọc yêu thích.

Ông sinh năm 1951, tại Mỹ Tho. Thuở nhỏ học Trung học Petrus Trương Vĩnh Ký (Sài Gòn) và Nguyễn Đình Chiểu (Mỹ Tho). Ngoài ra, được biết ông có học Đại học Văn Khoa và Sư Phạm Cần Thơ, rồi dạy học, đi lính và làm thơ như bao chàng trai ngày ấy nhiều mộng mơ một thời lãng mạn. Lúc còn ở Việt Nam, ông cho biết có viết chút đỉnh, nhưng công việc chính là Giáo Sư Trung Học Độ Nhị Cấp, sau khi tốt nghiệp Đại Học Sư Phạm.

Đoàn Xuân Thu hiện ở Úc. Ông cho biết, đã về hưu và năm nay nên có thời giờ viết nhiều hơn, như một dạng tâm tình.

Ở Melbourne được biết đến nhiều qua các bài viết trên báo chí Việt Ngữ tại Úc và trên các trang mạng xã hội, hoặc được trích đọc trên các đài phát thanh tư nhân ở Hoa Kỳ hiện nay.

Với tên thật cũng là bút hiệu, nhà văn Đoàn Xuân Thu ở Melbourne thỉnh thoảng cũng là thi sĩ có một số bài thơ gây nhiều xúc động, khi nói về mẹ già, quê hương đất nước.

Viết về thơ Đoàn Xuân Thu, nhà văn Lương Thư Trung có nhận định: *Thơ Đoàn Xuân Thu không mới; chữ dùng không cố trau chuốt cầu kỳ, vận thơ không chạy theo trào lưu làm mới thơ như nhiều tác giả, nếu không muốn nói tác giả là một người làm thơ còn nặng phần cổ điển, nhưng nhờ tác giả đã tích lũy nhiều chất liệu qua dòng sông đời mấy mươi năm nhiều sóng gió nên thơ ông gần gũi với những thế hệ già và lưu lạc.*

Chính vì vậy, thơ Đoàn Xuân Thu trầm lắng và buồn, tứ thơ không lạ mà làm người đọc dễ rung động, hồn thơ mang mang nỗi nhớ về một thời xa lắm, trải dài hơn 50 năm!!!

Sau đây Trang Thơ xin trích đăng một vài bài tiêu biểu của thơ Đoàn Xuân Thu. **SAO KHUÊ**

lau lệ mình ên!

*“Em còn có Mẹ già bên ấy!”
tiếng thơ buồn như tiếng thở than!
anh đọc thấy: “...hai hàng lụy nhỏ...
...có Mẹ già biết bỏ cho ai?!” **

*Anh cũng có Mẹ già bên ấy,
Mẹ anh đã nằm dưới mộ sâu.
Cỏ trên mộ chắc xanh thương nhớ;
Mẹ chắc nhớ anh, nhớ để rầu.*

*Hai lăm tháng Chạp về tảo mộ;
hẹn lần, hẹn lứa, hẹn năm sau.
Năm nào cũng vậy, tiền không có;
không tiền, không có vé máy bay!*

*Ngày khánh tận mà anh khánh kiệt;
chỉ biết tàng xe đến phi trường.
“Ai về xứ Việt, quê hương đó
cho ké, giùm tôi, nỗi đoạn trường!”*

*Nỗi đoạn trường, áng chừng em khóc;
vẫn còn ai đó vỗ về em,
ai đó làm em không khóc nữa,
nỗi buồn nhớ Mẹ, chắc rồi quên.*

*Anh nhớ Mẹ, rồi anh cũng khóc;
Melbourne buồn, anh lau lệ mình ên!*

**ca dao*

vết khắc thời thơ dại!

té sông mùa nước nổi!

Con đã từng té sông mùa nước nổi;
má la làng, “cô bác! cứu con tôi!”
môi tím ngắt, bà con đem xốc nước,
trễ chút thôi, là con đã đi rồi.

Người ta nói có ba hồn, bảy vía,
con té sông... hồn vía mất hai phần,
con chậm, dở... biết bao lần ngơ ngẩn,
Má thương con mình: “tội nghiệp!... té sông!”

Con bên Má mỗi năm mùa nước nổi,
mênh mông đất trời, mênh mông biển khơi,
suy nghĩ thơ, suốt ngày con không nói,
Má thương con mình: “tội nghiệp!... té sông!”

Sông không chết, con tìm đường ra biển,
xa Má rồi! mùa nước nổi long đong,
đêm quê người nhớ quê nhà tha thiết,
nhớ vô cùng, thương câu nói “...té sông!”

Trường cũ anh về xưa lối thơ
hành lang chập choạng, mắt anh mờ
run run kính lão, dò vô lớp
trường xưa tận mặt! người xưa mơ!

Anh giờ về lại lơ ngơ quá
ai chỉ giùm anh chỗ hẹn thề?
cuối lớp: “đây rồi bàn năm cũ!
còn khắc tên mình: hai chữ T”.

Cái thời mười bảy yêu say đắm
anh khắc tên mình quăn quýt nhau
ai ngờ đất nước trời bình biến
thương hải tang điền, em biển dâu.

Bạn bè chung lớp giờ tản lạc
đứa chết bỏ thầy tại chiến trường
đứa chiếc xe lăn về cố quận
đứa thì thua trận, sống tha phương.

Em trước, anh sau, trời ra biển
chữ tình, sóng dữ, vạt làm đôi
một nửa em mang về xứ Mỹ
xứ Úc anh về, ta rẽ đôi.

Trường đi không được nên ở lại
sâu: thương lớp cũ, khóc bàn xưa
tàn, lạc tình ta, theo vận nước
thầy, cô, trường cũ, buồn như mưa.

Chiều nay, một nửa anh, về lại
một nửa em, còn mãi chân mây
tên mình, vết khắc, thời thơ dại
trái tim rướm máu hãy còn đây.

Run run chạm lại thời hoa mộng
vết khắc tình sâu dấu bụi mờ
(gợi nhớ thầy rầy: “không lo học!”
ai ngờ cấm túc hóa thành thơ).

Xế nửa dốc đời trời sắp tới
anh sợ không về kịp nữa đâu
“một nửa mang về!” em yêu dấu!
ráp lại tình ta sau biển dâu.

ĐOÀN XUÂN THU.

MELBOURNE

BẢO HUÂN

Hạnh Châu

CỔ NGỰ
THIAIS, PHÁP

Tôi không biết gì nhiều hơn về cô gái ấy, ngoài cái tên Hạnh Châu và một ít chi tiết mơ hồ khác.

Cuối năm bảy mươi lăm, Ngọc và Hải, hai người bạn dạy cùng trường rủ tôi ra đi bằng đường biển. Không chần chờ do dự, tôi nhận lời ngay. Tôi đã chán ngấy cái gọi là «chế độ mới» qua những ngày «học tập cải tạo tại chỗ», những cuộc thảo luận, buổi kiểm điểm... Tên cán bộ miền Bắc với mớ kiến thức về cuộc sống Sài Gòn trước kia - theo tôi nghĩ - có lẽ chỉ bằng cái nắm tay, cứ thao thao bất tuyệt hết ngày này qua ngày khác. Hắn gọi chúng tôi là những kẻ phục vụ cho «chế độ Mỹ-Ngụy», đã nhồi nhét vào đầu óc trong trắng của bao thế hệ học

trò những nọc độc của «chủ nghĩa thực dân mới», đã thế này, đã thế nọ... Vậy sao? Chúng tôi ngơ ngàng nhìn nhau. Họ buộc tội chúng tôi những gì chúng tôi đã bỏ biết bao tâm huyết, biết bao khó nhọc để suy nghĩ, tìm tòi, tra cứu. Họ xem chúng tôi là những kẻ phản quốc, và tất cả những bài viết, bài soạn mà chúng tôi đã đem hết tấm lòng ra giảng giải cho lũ học trò, bỗng chốc bị xếp ngang hàng với một mớ giấy lộn chứa đựng toàn những điều dối trá. Vậy sao? Luôn cả những khuôn vàng thước ngọc của bao bậc thầy cô kính yêu mà chúng tôi đã ghi tạc từ tấm bé, tất cả, tất cả đều bị phủ nhận hay sao? Rồi những bản tự kiểm đây đây bao chuyện bịa đặt mà chúng tôi phải nặn óc nghĩ ra để tự buộc tội mình, để khi đọc lên trước tổ, nhiều

bạn nữ đồng nghiệp đã phải bật khóc... Chúng tôi phải tự hiểu rằng, để tiếp tục đứng trên bục giảng dưới «chế độ mới», không ít thì nhiều, chúng tôi bắt buộc phải nói dối, phải bóp méo, phải xuyên tạc; và không có gì đau lòng hơn khi các em học sinh ngây thơ vẫn tin tưởng đó chính là sự thật cần phải nghe theo và ghi nhớ nằm lòng... Không thể được! Tôi phải ra đi!

Ba chúng tôi rời Sài Gòn vào một buổi chiều thứ Bảy cuối tháng Mười Một. Chúng tôi được biết địa điểm tập trung là một bãi vắng tĩnh Bà Rịa, và chuyến đi sẽ gồm toàn giáo sư các trường trung học. Tất cả mọi chi tiết đều được tính toán kỹ lưỡng. Nhưng, chỉ do một sơ suất nhỏ của nhóm tổ chức, chúng tôi bị phát hiện và bị tóm gọn.

Ngọc và Hải ngồi cạnh tôi, im lặng. Cả phòng giam chật ních người, ngột ngạt cái không khí lo sợ. Không một lời trao đổi, không một tiếng thì thào. Mưa đập sần sập vào lớp mái tôn trên đầu. Chiếc va-li rách theo đã bị lấy mất, tôi ngồi co ro, ướm ngấm nhưng không còn hơi sức đâu để nghĩ đến việc cởi bỏ chiếc áo mưa sũng nước đang khoác trên người. Chúng sẽ làm gì tôi đây? Những hình ảnh kinh hoàng của cố đô Huế Tết Mậu Thân, những câu chuyện được nghe kể lại từ miệng đoàn người tản cư từ miền Trung vào, những tài liệu đọc được về cuộc cải cách ruộng đất ở miền Bắc, tất cả trộn lộn lại và diễn qua trí óc tôi như một đám tàn quân đang hoảng loạn chạy trốn...

- Anh này, và anh này nữa, đi theo tôi! Nhanh lên!

Tôi giật thót mình nhìn lên. Tên bộ đội trẻ, một tay cầm súng, một tay cầm chiếc đèn pin, mình khoác tấm ni-lông sũng nước mưa đứng trước mặt tôi không biết từ bao giờ. Anh bạn kẻ bên miền cưỡng nhõm dậy. Hấn gọi tôi? Tôi quay tìm Ngọc và Hải cầu cứu. Những đôi mắt lúc này nói được bao nhiêu điều mà không một thứ ngôn từ nào có thể diễn tả nổi. Vĩnh biệt tội mày nghe! Tao không ngờ đòi tao lại ngăn ngừa đến thế! Nhưng khi đã

liều mạng tham gia trò chơi thì cũng phải chấp nhận tất cả mọi kết cuộc, dù đó là cái kết cuộc tồi tệ nhất: cái chết! Và tao chẳng dám nguyên rủa, nhưng biết đâu, sau tao sẽ đến lượt tội mày, và chính những kẻ chịu hình phạt cuối cùng lại là những người chịu thiệt thòi nhất, đón nhận sự trừng phạt với nỗi sợ hãi nhân lên gấp hai, gấp ba lần. Còn nếu tội mày sống sót và trở về được Sài Gòn, nhớ tạt ngang nhà báo tin cho ba mẹ và lũ em tao một tiếng, và nếu...

- Anh kia! Có đứng lên không thì bảo!

Tiếng nói lạnh lẽo của thần chết đẩy tôi ra cửa. Chúng tôi lầm lũi bước tới trong cơn mưa. Tên bộ đội đi sau soi đèn pin chỉ hướng. Trong ánh đèn vàng vọt, từng giọt mưa lấp lánh phản chiếu như những hạt kim cương vô giá, nhưng chỉ được vài giây rồi vội vã tan vào lớp bùn đất lép nhép dưới chân. Tôi đoán đây có lẽ là một cái đồn cũ. Những hàng rào dây thép gai giăng kín hai bên lối đi. Thỉnh thoảng, một vỏ đạn đồng lóe lên dưới ánh đèn dẫn lối. Tôi không nhớ đã đổi hướng đi mấy lần. Nhớ để làm gì khi hướng nào cuối cùng cũng sẽ đưa tôi đến cái chết. Ánh đèn pin dừng lại trên một đồng hồ vật vút ngổn ngang.

- Đứng lại! Mỗi anh chọn lấy một cái xẻng, nhanh

lên!

Trời ơi! Hấn bắt chúng tôi phải đào huyết tự chôn mình hay sao? Cái chết có thể ê chề, tàn khốc đến thế sao? Tôi vừa thất thểu đi vừa cầu nguyện, quên mất mình không theo đạo Thiên Chúa và cũng chưa hề một lần đặt chân vào chốn Phật đường. Tôi vội vã cầu cứu hai đáng tể nhân độ thế đó. Tôi thực sự lo sợ. Tôi hãi! Một ý nghĩ chợt loé lên: hai đứa tôi, mỗi đứa một xẻng, tại sao... Tôi liếc mắt nhìn về phía sau, tên bộ đội đứng xa chúng tôi đến gần ba thước, hòng súng chĩa lăm lăm. Không kịp! Thôi thì đành nhắm mắt đưa chân! Chúng tôi lại tiếp tục bước đi, những bước chân mộng du trong mưa nhưng lại nặng chình chịch như đá tảng treo chân. Bỗng tên bộ đội ra hiệu cho chúng tôi dừng lại trước một dãy nhà ngang.

- Ở đây có một người vừa chết. Các anh vào đem xác cô ta đi chôn.

Vậy ra cái chết vừa đến với một kẻ khác, không phải tôi! Cái phần hồn ích kỷ trong tôi nhảy cẫng lên mừng rỡ như chưa từng bao giờ được hạnh phúc đến như thế! Thằng đốn mạt! Mày chưa chết, mày còn được sống, ít nhất là đến hết đêm nay.

Chúng tôi bước vào. Cũng chật người. Có thể đây là những người nữ đồng hành mà lẽ ra tôi

đã quen biết, nếu như giờ này đang lênh đênh giữa biển. Trong góc phòng có tiếng gào khóc. Một người đàn bà đầu tóc rũ rượi ôm lấy xác một người đàn bà khác nức nở:

- Hạnh Châu ơi, sao em đại đột bỏ chị mà đi! Rồi đây chị biết ăn làm sao, nói làm sao với hai bác đây, Hạnh Châu ơi...

Một tấm khăn tay to phủ lên mặt xác chết. Tôi nhìn thấy mấy chữ thêu nổi N.T.H.C., Nguyễn Thị Hạnh Châu hay Ngô Trần Hạnh Châu? Nhưng, có còn ý nghĩa gì nữa hay không, khi cái tên ấy vừa bị xoá đi trên sổ bộ đời bằng một lần gạch dài khắc nghiệt?

- Hai anh đưa xẻng đây cho tôi rồi khênh xác chết đi. Yêu cầu mọi người tránh chỗ cho chúng tôi thi hành nhiệm vụ!

Chúng tôi loay hoay với xác chết. Anh bạn tôi nắm hai tay, tôi nâng hai chân đã cứng và lạnh của cô gái lên. Người đàn bà bấu lấy tay tôi, gào to hơn. Vài tiếng thút thít quanh phòng phụ họa. Dấu sao cũng là một kiếp người. Và khi người chết nằm xuống, xuôi tay nhắm mắt, đóng tất cả những ngoặc đơn ngoặc kép của cuộc đời mình lại bằng một dấu chấm to tướng, có lẽ chỉ còn những người sống, những kẻ ở lại ray rứt nhớ thương...

Chúng tôi dừng lại trước một cồn cát, sau khi đã

bỏ lại sau lưng những hàng rào kẽm gai cuối cùng. Chiếc khăn tay bay mất từ lúc nào, nhưng ánh đèn pin yếu ớt không đủ để tôi thấy rõ mặt cô gái, mà tôi đoán hình như chưa quá ba mươi. Trải vội chiếc áo mưa đang khoác trên người xuống nền cát ẩm, tôi và anh bạn đặt xác cô gái lên rồi quẩn lại gọn ghẽ. Chúng tôi bắt đầu công việc. Có lẽ suốt đời, tôi không thể nào quên được những cảm xúc hỗn độn và khó tả đã đến với tôi lúc ấy. Dầm mình trong mưa đêm để đào huyết chôn người, một công việc mà nằm mơ tôi cũng không nghĩ mình có thể làm nổi! Cát ẩm nước nên chúng tôi không vất vả lâu. Cái lỗ huyết méo mó, không đúng kích thước nhưng cũng đủ làm chiếc giường cuối cùng cho cô gái yên nghỉ. Chúng tôi đặt nhẹ cái xác bọc áo mưa ấy xuống huyết rồi từ từ lấp cát. Thôi nhé Hạnh Châu, người bạn chưa có dịp quen biết, xin chào cô lần cuối cùng. Có lẽ khi còn sống, không khi nào cô nghĩ đến ngày cuộc đời mình sẽ kết thúc bằng một đám tang buồn thảm như thế này, không gia đình, người thân đưa tiễn, không kèn trống, không nhạc tây nhạc ta, không nến đèn hoa diêu, và không có cả đến chiếc áo quan! Nhưng thực ra, những thứ đó cần cho người sống hay cho người chết nhiều hơn?

Hơn một tháng bị giam, bị «học tập», chúng tôi được trả tự do sau khi nghe đầy hai tai những lời hăm dọa. Thời gian đó, «ủy ban quân quản» còn nhiều chuyện phải đối phó quá nên quên mất số phận của một đám người «liếm gót giày đế quốc, đất nước đã tự do thống nhất rồi mà còn có ý định bỏ trốn, lén lút ra đi», nên chúng tôi không bị kêu án tù lâu ngày như những năm sau này. Bình, tên bộ đội trẻ, vẫn tiếp tục canh gác chúng tôi. Qua một vài mẩu chuyện ngắn ngủi, tôi được biết hẳn đã từng là sinh viên Hà Nội. Cuối năm bảy mươi tư, để có thật nhiều quân áp dụng cho chiến thuật biến người trong chiến dịch Hồ Chí Minh, một hôm, trong giờ học, bộ đội công an chặn hết các lối ra vào và lừa tất cả nam sinh viên có mặt hôm ấy ra thẳng quân trường, ấn cho họ một khẩu AK cùng vài kỹ thuật quân sự tối thiểu, rồi ném vội họ vào lò lửa chiến tranh. À, thì ra «bộ đội cụ Hồ» cũng đâu phải thuần những anh hùng yêu nước, sẵn sàng hy sinh, xả thân vì lý tưởng, vì cách mạng cả đâu!

Trước ngày rời trại, tôi xin Bình ra thăm mộ Hạnh Châu. Hẳn ngần ngừ một chút rồi đồng ý. Sau lớp vỏ bọc xanh rêu kia, may mắn vẫn còn một mảnh tim người!

Cũng như tôi, có lẽ Bình

đã nghe loáng thoáng đâu đó những mẩu tin vụn vặt về Hạnh Châu lọt được từ trại giam nữ qua. Cô gái, trước kia từng là giáo sư trường nữ trung học Trưng Vương, không hiểu vì lý do gì, đã tự kết liễu đời mình bằng mấy viên thuốc độc khi vừa bị bắt giam. Tông tích của người con gái yếu mệnh - mà tôi cũng chưa biết đủ cả họ tên - thật mơ hồ và cũng thật giản dị... Mãi tôi mới tìm được mộ. Đổng cát chúng tôi vun cao làm dấu đã bị mưa gió đánh bạt thành một mô đất nhỏ nằm lơ lửng giữa trời nắng cháy.

Nhìn quanh, tôi tìm được một tấm ván cũ và một lô đá to nhỏ đủ cỡ. Tôi xếp đá quanh mộ để giữ cát, lấy miếng mảnh chai khắc bốn ký tự N.T.H.C. lên tấm ván rồi cắm xuống ngôi mộ mà tôi cũng không còn nhớ đâu là đầu, đâu là chân. Tôi biết chuyện của mình làm thật vô ích trước sức tàn phá của thiên nhiên, nhưng lương tâm có những lý lẽ riêng của nó. Nếu một ngày nào đó, thân nhân của Hạnh Châu may mắn tìm được nơi này trước khi mọi dấu tích biến mất, ít ra công của tôi cũng không phải là công cốc. Ở dưới mấy thước cát, lúc này thân xác cô có lẽ đã rửa nát cùng với sự huỷ hoại của sâu bọ, nước rút và ánh nắng mặt trời. Những chiếc áo quan kiên cố kia còn bất lực, huống hồ gì

một tấm áo mưa cũ kỹ.

Sau khi xong việc, tôi đứng lặng hồi lâu, như cố thu vào trí nhớ khung cảnh trước mắt. Biển rì rào ngoài xa, xanh biếc. Gió cát lồng lộng nghiêng ngả vài ba cây phi lao gầy. Ở dưới kia, Hạnh Châu, hay những phần còn lại của cô gái có tên Hạnh Châu, vùi sâu trong cát. Tôi đứng trên này, với tâm trạng hoang mang trước một tương lai vô định. Đàng xa là Bình, kẻ thù, người anh em, người dưng, đồng bào, kẻ chiến thắng, hay cũng như Hạnh Châu, như tôi, là nạn nhân của một thời nhiều nhượng địa điên đảo?

Trở về Sài Gòn, tôi không được tiếp tục đi dạy vì một lý do rất chính đáng: không đủ tư cách để đứng trên bục giảng xã hội chủ nghĩa. Tôi lang thang hơn một tháng trời, cuối cùng quyết định thuê một chiếc xích-lô đạp. Hoàn cảnh gia đình không cho phép tôi thực hiện ý định ra đi của mình thêm một lần nữa. Còn phải lo cho tương lai của các em. Số vốn liếng ba mẹ bỏ ra cho tôi ăn học và đóng góp vào lần đi trước đã quá nhiều rồi, tôi không được quyền đòi hỏi hơn nữa. Ngọc, Hải và tôi đành chia tay nhau ở ngã ba đường. Mỗi đứa rồi rẽ theo một hướng. Ngọc bỏ Sài Gòn, về dưới quê Cần Thơ, bằng một thời gian, nghe phong thanh nó đã qua tới Mỹ. Hải lặn độn

ra tù vào khám mấy lần, và chuyến tàu cuối cùng của Hải được ghi nhận mất tích. Cái tên cũng là định mệnh, và mỗi đứa đã được vạch cho sẵn một số phận riêng. Tôi có bi quan, triết lý vụn quá không?

Ngày đầu tiên trong nghề đạp xích-lô, mẹ tôi khóc muốn hết nước mắt khi thấy thằng con trai lớn về nhà mệt nhoài, đen nhẻm bụi bặm. Nhưng rồi những khó khăn ban đầu cũng qua đi, tôi lại đam mê cái nghề mới, cũng còn là có chút ít tự do giữa một cuộc sống càng lúc càng nhiều bó buộc, cấm đoán. Sài Gòn trước kia, đối với tôi chỉ là căn nhà, ngôi trường và những con đường nối liền hai cái mốc điểm đó. Xa hơn một chút là nhà mấy thằng bạn, vài quán cà-phê, vài rạp ciné quen thuộc... Bây giờ Sài Gòn mở rộng hơn nhiều, nghề nghiệp bắt tôi phải thuộc nằm lòng từng con đường một chiều, từng bồn binh ba ngã năm ngã, tên những cơ quan, công sở, chùa chiền, nhà thờ, rạp hát... Và những khi đạp xe qua một nơi nào đó, tôi lại vận dụng trò chơi trí óc để thử tìm xem nơi ấy hôm nay đã có những điểm nào khác hơn so với hôm qua, tuần trước, tháng trước. Những con người tôi quen biết cũng nhiều thêm, và thuộc đủ mọi thành phần, lứa tuổi: một chị bán cơm tấm, một anh hạ sĩ quan

BẢO HUÂN

«đổi đời» ngồi vá bánh xe đầu đường, một bà cụ đi lễ chùa hàng tuần, mấy em bé đi học xe tháng... Thỉnh thoảng, tôi có gặp lại mấy đứa học trò cũ, thầy trò nhìn nhau cảm động đôi khi muốn nghẹn lời. *"Thời đã thế, thế thời phải thế"*, các em có hiểu không? Học trò của tôi, có đứa còn tiếp tục đi học, có đứa nghỉ ở nhà buôn bán làm ăn, mảnh mung chợ trời, có đứa vượt biển đến nơi, có đứa bị hải tặc hãm hiếp rồi đâm ra lẩn trốn.

Nếu không có cái ngày ba mươi tháng Tư khốn nạn ấy, có lẽ số phận thầy trò chúng tôi đâu đến nỗi trôi giạt, lặn dạn như vậy. Nhưng người Pháp có câu *"Với chữ NẾU, người ta có thể bỏ cả Ba Lê vào một cái chai"* kia mà! Bị cuốn vào cơn lốc lịch sử, những con người bình thường, nhỏ bé như chúng tôi đành phải chấp

nhận làm chứng nhân của lịch sử vậy!

Qua khách đi xe, tôi biết được đủ thứ chuyện trên trời dưới biển mà mấy tờ báo Tin Sáng hay Sài Gòn Giải Phóng không khi nào đăng tải. Quả là trường đời cũng dạy cho tôi biết khôn hơn một chút, khi gặp một tên công an giao thông, hay khi người khách đang ngồi chễm chệ trước mắt tôi là một vị «nón cối». Nhưng, với gần như bất cứ một người khách nào có khuôn mặt và bộ dạng Sài Gòn, trong câu chuyện bông lơn từ nơi đi tới điểm đến, tôi không quên gợi hỏi về Hạnh Châu.

Không biết từ khi nào, tôi đã tự đặt cho mình cái trách nhiệm phải tìm cho ra thân nhân của Hạnh Châu để báo tin và chỉ rõ nơi chôn cất, dù hiểu rằng mình là người đem

tin dữ. Đôi lần, tôi gặp một vài cô học trò mang phù hiệu Trưng Vương đi xe, hỏi thăm thì có cô trả lời ngay là không biết hoặc chỉ nghe tên mà chưa có dịp học, có cô e dè nhìn tôi rồi không tiếp tục câu chuyện còn đang bỏ dở. Tôi cũng hiểu và dừng ở đó. Xã hội này, ai cũng phải lo thủ lấy thân, *"tai vách mạch rừng"* mà! Tin đồn về những vụ bắt bớ phản động này nọ cứ truyền miệng từ hết người này qua người khác, có tin vệt, có thổi phồng, bóp méo, nhưng cũng có những vụ gây chấn động dư luận, như vụ nhà thờ thánh Vinh Sơn chẳng hạn, mà ngay cả báo chí, TV, radio cũng phải đề cập đến. Tự do ngôn luận, tự do tín ngưỡng cùng nhiều thứ tự do khác chỉ là một thứ đồ trang sức cho chế độ, đánh lên nghe kêu boong boong nhưng thật sự lại rỗng ruột. Riết rồi tôi cũng mắc tính ngại hỏi, ngại nói.

Đôi khi, cái tên Hạnh Châu chợt bật ra trong óc, tôi lại kiểm cố để dò hỏi khách đi xe, để rồi lại nhận được một cái lắc đầu dứt khoát hay miễn cưỡng. Nhưng tôi vẫn tin tưởng việc mình làm rồi sẽ có kết quả. Tôi vẫn hy vọng. Tôi không thể nào quên được câu nói của thầy Nhân dạy giảng văn năm tôi học đệ tam, mà tôi đã lấy làm câu tâm niệm của đời mình: «Các anh các chị còn sống là

phải còn hy vọng, người sống mà mất hy vọng chẳng khác nào một xác chết biết đi». Vâng, thưa thầy, con còn sống, còn chờ, và còn hy vọng...

o O o

Tôi đợi mãi tin tức của Hạnh Châu.

Hơn bốn năm qua, kể từ ngày em tôi ra đi, không một bức thư, không một tấm ảnh hay một chi tiết rõ ràng nào chứng tỏ em tôi còn sống, nhưng cũng chưa có một dấu hiệu nào cho thấy em tôi đã chết cả. Đã mấy lần tôi gạn hỏi chị Bảo, người đi cùng với em tôi chuyến đó, thì đều được trả lời là ra đến bãi, súng nổ, mọi người chạy tán loạn, chị em lạc nhau, rồi đến khi vào tù thì không thấy Hạnh Châu đâu nữa. Chị Bảo đoán em tôi đã trốn được và sau đó lên ra tàu lớn ra đi. Nhưng sao không có tin gì cả? Mấy người bạn thân của Hạnh Châu cũng chẳng biết gì hơn tôi, còn hai ông anh ở ngoại quốc cứ viết thư về mấp mờ, đại khái Hạnh Châu vẫn khỏe, nhưng không tiện liên lạc về nhà... Thấy tôi lo buồn, mẹ tôi mỗi tối tụng kinh đều cầu xin Trời Phật phù hộ độ trì cho cô con gái út. Riêng tôi cứ đặt hết giả thuyết này đến giả thuyết khác về sự «biến mất» kỳ lạ của Hạnh Châu. Có thể em tôi bị đạn lạc hay sa chân ngã xuống biển. Cũng có thể em tôi dạt

vào một đảo hoang rồi chết dần chết mòn ở đó, hay, vốn dĩ yếu chịu cảm xúc mạnh, em tôi đã mất trí... Toàn là tai hoạ! Tôi cũng nghĩ đến chuyện Hạnh Châu sợ gia đình bị liên lụy, nhưng có thiếu gì cách để nhắn tin, một chữ ký thêm vào cuối bức thư của các anh tôi, một bức điện tín với vài tiếng lóng mà chị em tôi vẫn dùng để trêu chọc nhau lúc bé, chỉ chừng đó thôi cũng đủ cho tôi yên tâm về sự hiện hữu của Hạnh Châu, đằng này...

Chồng tôi đã được trả tự do sau hơn hai năm lao lực trong trại «học tập cải tạo», một cái tên gọi khá thanh tao dành cho các trại giam tù chính trị, đảng phái, binh sĩ chế độ Việt Nam Cộng Hòa. Là bác sĩ quân y, chồng tôi được thả sớm, được lưu dụng vì bác sĩ ngoài Bắc vào, trong rừng ra kiến thức kém, gây nhiều tai tiếng quá! Và không riêng gì giới y sĩ, những người được gọi là «khoa học kỹ thuật» cũng được nhà nước miễn cưỡng trả tự do để vớt cho kiệt chút chất xám còn lại vào công cuộc «xây dựng chủ nghĩa xã hội». Chồng tôi gầy và đen hơn trước nhiều, tóc lại bạc quá nửa dù chỉ mới ngoài bốn mươi. Mỗi ngày anh phải dùng xe đạp đi về hơn ba mươi cây số để đến làm việc ở một trạm xá ngoài ngoại ô. Anh ít nói, ít cười hơn xưa, khuôn mặt thường đầm chiêu, tư lự, nhưng

tôi biết, dưới cái bề ngoài nhẩn nhạt chịu đựng ấy, lúc nào cũng âm ỷ những dòng dung nham nóng bỏng... Các con tôi vẫn tiếp tục học hành, và như bao trẻ nhỏ khác, chúng cũng vào đội thiếu niên tiên phong, quàng khăn đỏ, được chọn là «thiếu niên tiên tiến», «cháu ngoan Bác Hồ». Chúng tôi không cấm đoán, cũng không khuyến khích, cố không gây cho chúng một mặc cảm hay một thiên kiến nào. Chỉ vài năm nữa thôi, khi đã đủ lớn khôn để nhận rõ bản chất của chế độ, chúng sẽ tự chọn hướng đi riêng, và mong sao sẽ không phải là con đường một chiều chật hẹp mà người ta đang nhử chúng vào.

Tôi có chân trong một tổ hợp đan len, công việc phù hợp với thói quen thích tỉ mỉ vốn có và cũng cho phép tôi có thì giờ lo công việc nhà, lo cho chồng, cho con. Lương tháng của hai vợ chồng cộng lại không đủ tiền chợ ba tuần lễ, dù chúng tôi đã thắt bóp, tiết kiệm đủ đường. Những thứ chúng tôi sắm được xưa kia cứ theo nhau lần lượt ra đi. Đầu tiên là chiếc xe hơi, rồi đến máy giặt, tủ lạnh, ti-vi, cát-xét, cuối cùng là lũ chén đĩa kiểu, ly tách pha lê. Căn nhà trống rỗng và cuộc sống cũng mất dần ý nghĩa... Thấy mẹ tôi, trái lại, vẫn yên hưởng tuổi già bên mảnh vườn nhỏ ở ngoại ô. Các anh tôi thỉnh thoảng

gửi tiền về để hai cụ tiêu pha. Phân gia đình tôi, đôi khi cũng nhận được chút «viện trợ». Các ông ấy ở xa, không thể nào hiểu nổi chuyện lương tháng của công nhân viên là ba ngàn, trong khi một ký gạo giá ba chục. Có lẽ các ông ấy nghĩ chúng tôi lười, chỉ biết ngửa tay há miệng chờ tiền kẻ khác, nên những món tiền năm thì mười thuở ấy càng lúc càng thưa, càng lúc càng ít đi. Tôi cũng chẳng mong đợi gì nhiều hơn, có thêm chút nào thì ơn các anh tôi chút ấy, không có thì đành cố mà thắt lưng buộc bụng vậy.

Cuộc sống cứ thế lặng lẽ trôi qua. Nhưng sự bất tin của Hạnh Châu lúc nào cũng ám ảnh tâm trí tôi. Thỉnh thoảng tôi mơ gặp lại Hạnh Châu, hai chị em vẫn tíu tít như xưa, như không hề có sự ra đi của Hạnh Châu. Và, không lần nào tôi nhớ để hỏi trong mơ những câu hỏi mà đôi lúc rảnh rỗi, chúng lại quẩn quanh hiện ra trong trí. Giữa những giấc mơ, Hạnh Châu vẫn là hình ảnh cũ, đẹp và hồn nhiên với tiếng cười trong vắt. Em gái tôi một thời đã là đầu đề cho biết bao bài thơ của các cô nữ sinh Trưng Vương thích mơ mộng, thế mà Hạnh Châu vẫn chưa yêu ai cả. Tôi còn nhớ một lần, em tôi vừa về đến nhà là oà khóc. Một tên cán bộ nào đó đã sỉ nhục em tôi. Hắn theo

ve vãn Hạnh Châu trong giờ thảo luận, bị từ chối khéo, hấn đốp thẳng:

- Lúc trước cô ngủ với cả chục thằng Mỹ, bây giờ còn ra dáng, làm bộ làm tịch!

Một tháng sau, Hạnh Châu thu xếp ít quần áo, chào thầy mợ, ôm tôi nghẹn ngào rồi lặng lẽ ra đi. Tôi không ngờ đó là lần cuối cùng được ôm đứa em gái xinh đẹp vào lòng, được dỗ dành an ủi và được vuốt khê mái tóc dài lúc nào cũng thơm sạch. Em tôi biến khỏi cuộc đời này tựa một làn khói mỏng tan nhanh trong trời gió...

Một tuần nay, có đến hai sự kiện liên quan đến Hạnh Châu khiến tôi phải suy nghĩ nhiều. Sáng Chủ Nhật lên thăm thầy mợ, nói chuyện chỉ mới qua loa được vài câu, mợ vội kéo tôi ra vườn. Mợ kể, mới hôm rằm, một bà bạn ở chùa vô tình thuật với mọi người câu chuyện nghe kể lại trên xe buýt về một ngôi mộ hoang trên bãi biển Bà Rịa nổi tiếng linh thiêng, nghe đồn là của một cô gái chết oan. Không ai biết tên họ cô ta cả, chỉ thấy có tấm ván mục khắc bốn chữ tắt N.T.H.C. cắm trên mộ mà thôi. Mới đầu mợ tôi chỉ nghe để mà nghe, như đã từng nghe nhiều câu chuyện đầu cua tai nheo mà những bà già đi chùa lượm lật được ở khắp nơi, nhưng về đến nhà, không hiểu

sao câu chuyện vật ấy cứ ám lấy cụ. Phải rồi, N.T.H.C., sao giống hết tên em tôi, Nguyễn Trần Hạnh Châu... Mợ tôi chợt lặng đi. Tôi biết cụ đang khóc. Lúc Hạnh Châu xin ra đi, mợ tôi cố ngăn cản, nhưng thầy tôi, yêu con một cách khác, quyết định:

- Con đã muốn, bà cứ để cho nó đi. Con nó lớn rồi, đủ ý thức được chuyện nó làm, vả lại, nó đi cùng gia đình chị Bảo, như chỗ người nhà, bà còn phải lo lắng làm gì nữa!

Nhưng mợ tôi làm sao mà không lo cho được. Thầy tôi nói cứng như thế, nhưng từ khi bắt tin con, tôi thấy thầy tỏ dãi nhiều hơn, và đôi lúc ngồi trầm ngâm cả tiếng đồng hồ bên tách trà nguội lạnh... Dẫu chỉ là một tin đồn nghe được, và bốn chữ tắt N.T.H.C. đâu phải chỉ mỗi em tôi mới có, nhưng sao tôi cứ bồn chồn trong dạ. Tôi chạy vội lên chị Bảo kể lại câu chuyện thì chị ngập ngừng rồi nói cũng đã nghe qua, nhưng thấy thiếu chính xác nên không dám báo cho gia đình tôi biết, chỉ sợ các cụ thêm buồn phiền, đâm ra đau yếu.

Hôm qua, tình cờ tôi trông thấy Minh Thu ngoài chợ Bến Thành. Lâu ngày không gặp, hai chị em mừng rỡ kéo nhau vào một quán chè bên hông chợ, vừa thưởng thức ly đậu đỏ bánh lọt vừa trò chuyện. Minh

Thu trước kia dạy cùng trường, cùng bộ môn Sử-Địa với Hạnh Châu, và còn tiếp tục dạy cho gia đình có giấy xuất cảnh. Bố Minh Thu làm việc trong bộ ngoại giao, kẹt lại Pháp khi Sài Gòn mất, đứng ra làm đơn bảo lãnh cho gia đình. Từ khi có xuất cảnh, Minh Thu bị buộc phải thôi việc, cậu em trai cũng không được quyền thi đại học, nhưng hai chị em không lấy thế làm buồn phiền, trái lại, tận dụng thì giờ trong khi chờ đợi để học ngoại ngữ và một số nghề tay trái khác như làm bánh, may thêu, kế toán và điện tử. Nhìn Minh Thu cười nói huyên thuyên, tôi vừa mừng cho Thu, vừa thương cho số phần long đong của em mình... Rồi như chợt nhớ ra điều gì, Minh Thu lay khê tay tôi:

- Chị ơi, chút xíu nữa là em quên mất tiêu! Em có chuyện này ngộ lắm. Cách đây chừng hơn một tháng, có một con bé học trò tới nhà thăm. Nó kể, có lần gặp anh chàng đạp xích-lô hỏi thăm nó về Hạnh Châu, nhưng ớn anh chàng kia là công an chìm nên nó đành giả tảng không biết chi hết. Em cũng lấy làm lạ, vì thân với Châu bao nhiêu năm, có bao giờ nghe nó nói có bồ hay bạn trai gì đâu. Chị có đoán chừng là ai không?

Tôi ngẩn ra. Ai vậy kia? Ai mà lại muốn gặp

Hạnh Châu? Hay là một người quen biết Hạnh Châu đang tìm cách liên lạc với gia đình tôi để báo tin. Tin lành? Tin dữ? Nhưng mà... ai? Tôi chịu, đầu óc cứ rối lên. Trước khi chia tay, tôi cũng kể sơ cho Minh Thu nghe câu chuyện về ngôi mộ vô danh với bốn chữ viết tắt, và không quên dặn, hễ có tin tức nào mới về Hạnh Châu, phải lập tức cho tôi biết ngay. Minh Thu hứa liên hồi và liến thoắng gửi lời thăm gia đình tôi. Cô ta bao giờ cũng thế, chuyện gì cũng nhanh nhẩu nhận lời, nhưng lại có tật mau quên. Nhưng dù sao, qua Minh Thu, tôi cũng biết được rằng ở cái đất Sài Gòn này, hiện đang có một người - không biết lạ hay quen - đang đi tìm Hạnh Châu. Nhưng làm sao tôi có thể gặp được người đó? Sài Gòn này có vô khối thanh niên đạp xích-lô, và tôi lại năm thì mười họa mới có dịp gọi xích-lô để chở một bao gạo hay mấy thứ công kênh, linh kính khác lên nhà thầy mợ. Nhưng tôi nghĩ, mình ăn hiền ở lành, thành tâm chí nguyện, thế nào cũng có ngày gặp được người ơn. Và từ nay, tôi sẽ cố để tâm chỉ gọi những thanh niên trai tráng đạp xích-lô, biết đâu sẽ có ngày gặp được người tôi đang tìm kiếm.

Tôi phải biết cho kỳ được số phận của Hạnh Châu.

CN

ĐOÀN XUÂN THU
MELBOURNE

Vào năm 1915, thuộc Western Europe (Tây Âu), Belgium (Bỉ) có biên giới với France (Pháp), Germany (Đức), Netherlands (Hòa Lan) và Luxembourg (Lục Sâm Bảo). Do The Central Powers: Germany, Austria-Hungary, the Ottoman Empire, and Bulgaria (Phe Liên minh Trung tâm bao gồm Đức, Áo-Hung, Đế quốc Ottoman và Bulgaria) gây chiến, World War I (Chiến tranh Thế giới thứ nhất) bùng nổ

Là nước nhỏ, muốn đứng ngoài cuộc xung đột, Bỉ chọn làm một quốc gia trung lập. Tuy nhiên, vào tháng 8 năm 1914, Đức thi hành chiến lược Schlieffen, hành quân xuyên qua Bỉ nhằm đánh bại Pháp.

Vào năm 1915, vùng Flanders ở miền Tây Bắc của Bỉ, gần với biên giới Pháp và Đức, nổ ra một trận chiến quyết liệt giữa quân đội Đức giao tranh với quân đội Đồng minh, chủ yếu là

Lest we forget!

quân đội Anh, Pháp và một số lực lượng khác từ các quốc gia thuộc Khối Liên minh (bao gồm cả Canada, Úc và New Zealand).

Diễn ra khốc liệt, đẫm máu trong các chiến hào, quân Đức sử dụng vũ khí hóa học trong Trận Ypres lần thứ hai từ tháng Tư tới tháng Năm năm 1915. Các phe lâm chiến không từ một thủ đoạn để giết nhau, cho thấy sự tàn bạo của chiến tranh.

Hoa anh túc đỏ là biểu tượng của sự hy sinh trong chiến tranh, bởi chúng mọc lên từ những ngôi mộ của những người lính ngã xuống tại các chiến trường này.

Nhựa cây anh túc được chiết xuất để sản xuất các thuốc chứa opioid như morphine trong phẫu thuật nhỏ và codeine để bớt ho. Các hợp chất này có tác dụng giảm đau mạnh mẽ bằng cách tác động lên hệ thần kinh trung ương, làm giảm cảm giác đau đớn.

John McCrae sinh ngày 30 tháng 11, 1872, tại Guelph, Ontario, Canada. Ông mất ngày 28 tháng 1, 1918, tại Boulogne-sur-Mer, Pháp do bệnh viêm phổi.

McCrae là con thứ ba trong một gia đình có 7 anh chị em. Ông theo học Y khoa tại Đại học Toronto và trở thành bác sĩ. Năm 1914, Chiến tranh Thế giới thứ nhất bùng nổ, McCrae gia nhập Quân đội Canada với tư cách là một bác sĩ quân y. Ông phục vụ trên mặt trận, tham gia vào các trận đánh lớn, nơi ông chăm sóc cho những người lính bị thương, nên ông chứng kiến những cảnh tượng đau thương, mất mát của chiến tranh. John McCrae, một bác sĩ quân y người Canada trên chiến trường Ypres ở Bỉ, đã nhìn thấy những bông hoa anh túc đỏ mọc trên các ngôi mộ của những người lính vào năm 1915.

Vào ngày 2 tháng 5 năm 1915, sau khi người bạn thân là Thiếu tá Alexis Helmer ngã xuống trong Trận Ypres (Bỉ), McCrae xúc động nên đã viết bài thơ "In Flanders Fields" trong khi đứng bên cạnh mộ của người tử sĩ.

Bài thơ miêu tả những bông hoa anh túc đỏ mọc lên trên các ngôi mộ của những người lính chết trận, là một biểu tượng của sự hy sinh và nỗi đau của chiến tranh. Bài thơ này

"In Flanders Fields"
NGUỒN AMAZON

nổi tiếng không chỉ vì sự đau thương của nó mà còn vì lời kêu gọi về sự tiếp nối tinh thần chiến đấu và tưởng nhớ những người đã hy sinh trong chiến tranh.

Bài thơ “*In Flanders Fields*” của ông đã làm hàng triệu người trên toàn thế giới, nơi đất nước thân yêu của họ bị chiến tranh tàn phá, xúc động rơi nước mắt. Bài thơ của ông đã trở thành biểu tượng của sự hy sinh và được sử dụng rộng rãi trong các nghi lễ tưởng niệm chiến tranh.

Đoạn thơ nổi tiếng nhất trong bài là:

“...*In Flanders fields the poppies blow.*

Between the crosses, row on row.

That mark our place; and in the sky.

The larks, still bravely singing, fly.

Scarce heard amid the guns below...”

(Trong những cánh đồng Flanders, hoa anh túc nở.

Giữa những ngôi mộ, hàng hàng lớp lớp.

Đánh dấu chỗ ta nằm; và trên bầu trời,

Những chú chim chích chòe, vẫn hát vang, bay lên.

Hầu như không nghe thấy giữa tiếng súng đang gầm dưới đất...)

Ngày nay, hoa anh túc được đính vào ngực áo

Cựu Quân Nhân VNCH tham dự diễn hành Ngày ANZAC 25/4

trên khắp thế giới để vinh danh những người lính đã hy sinh, nhờ một giáo viên người Mỹ đã biến thơ ca thành hành động vào năm 1918.

Moina Michael sinh ngày 15 tháng 8 năm 1869 tại tiểu bang Georgia, Hoa Kỳ. Bà là một giáo viên và một nhà hoạt động nhân đạo. Vào năm 1918, trong khi đọc bài thơ “*In Flanders Fields*” của nhà thơ John McCrae, bà đã xúc động và quyết định cài hoa anh túc đỏ trên ngực mình để tưởng nhớ những người lính đã hy sinh vì tự do trong tất cả các cuộc chiến tranh.

Moina Michael qua đời vào ngày **10 tháng 5 năm 1944**, nhưng hành động cao quý của bà qua phong trào cài hoa anh túc đỏ, vẫn tiếp tục là biểu tượng của sự tưởng niệm và lòng biết ơn đối với những người lính đã hy sinh vì tổ quốc.

Phong trào cài hoa anh túc đỏ trên ngực mình, chỗ trái tim*, đã trở

thành một biểu tượng quốc tế và được áp dụng rộng rãi, đặc biệt vào **Remembrance Day** (Ngày Tưởng Niệm) của nhiều quốc gia như Anh, Canada và Australia... để tưởng nhớ những người lính đã ngã xuống tại chiến trường.

Từ “ANZAC” viết tắt nhóm chữ “Australian and New Zealand Army Corps”, tức là **Lực lượng Quân đội Australia và New Zealand. Trong Chiến dịch Gallipoli, ở Thổ Nhĩ Kỳ vào năm 1915 trong Thế chiến I, ANZAC không thành công và chịu tổn thất nặng nề.

Mỗi năm, vào **ANZAC Day**, người Úc cài hoa anh túc đỏ để tưởng niệm các chiến sĩ đã hy sinh trong các cuộc chiến tranh, trong đó có Chiến tranh Việt Nam.

Ngày 25 tháng 4 hàng năm, vào ANZAC Day ở Melbourne, Australia, những người lính Việt Nam Cộng Hòa cùng với những người lính Úc diễn hành khoảng 2

km, bắt đầu từ khu vực trung tâm Melbourne qua Swanston Street và kết thúc tại Đài tưởng niệm ANZAC, nằm ở công viên **Kings Domain**.

“*Lest we forget*” (Để chúng ta không quên) là lời thơ trong bài “*Recessional*” (Khúc tàn cuộc chiến) của Rudyard Kipling, viết vào năm **1897. Nhà thơ Joseph Rudyard Kipling (1865-1936) là người trẻ nhất đoạt giải Nobel Văn học năm 1907

50 năm kể từ 30 tháng Tư năm 1975, Sài Gòn thất thủ, người Úc cài hoa anh túc đỏ tưởng nhớ 521 người lính Úc đã hy sinh trong Chiến tranh Việt Nam. Chúng ta, người Úc gốc Việt, tưởng nhớ khoảng 300,000 người lính VNCH đã ngã xuống khi chiến đấu chống quân CSBV xâm lược.

Chúng ta sẽ không bao giờ quên những người chiến sĩ trận vong! “*Lest we forget.*”

ĐXT

DU FACE

LTS: Facebook là một mạng xã hội (social networking service) phổ biến rộng và có tầm ảnh hưởng rất lớn trên thế giới ngày nay. Ngoài khía cạnh giải trí, xả stress, giao lưu, lưu giữ nhật ký... Facebook còn được sử dụng như một phương tiện hiệu quả trong những cuộc cách mạng làm thay đổi tình hình thế giới. Hiện nay Facebook là một trong những lối thoát quan trọng để những trí thức, nhà báo, văn nghệ sĩ có khuynh hướng tự do đang sống tại Việt Nam cất lên tiếng nói của họ.

“FACEBOOK CÓ GÌ NGỘ” chọn lọc và giới thiệu với quý độc giả những ý kiến (comment) dí dỏm, tếu táo của cư dân trang mạng này và giữ nguyên văn cách thể hiện của họ.

Chúng tôi xin phép các tác giả trên Facebook được trích lại và chân thành cảm ơn.

BBT Trẻ

dantri.com.vn

Đại biểu gợi ý đốt thẻ Visa cho người âm thay vì đồng vàng mã

Anh Nguyễn Văn Cảnh, đại biểu Quốc hội tỉnh Bình Định!

Trước, anh tương nguyên một bộ ngũ thân lên nghị trường, đề nghị cho tất cả đại biểu được mặc áo ngũ thân khi họp.

Sau, anh đề xuất có cơ chế “nhà đổi nhà” để người muốn đi Metro ở cho thuận tiện. Thị trường có công cụ mang tên là mua bán, anh thì vẫn hồn nhiên như Bờm cầm quạt mo.

Giờ, anh thông linh xuống dưới hiểu được tâm tình, nên đề xuất đốt Visa cho người âm và rải tiền mệnh giá lớn theo xe rông. Để người âm muốn mua gì thì mua?

Anh Cảnh có bệnh mà giấu tổ chức ấy là tác lòng của một dân biểu mất cán. Thế nhưng, chăm lo sức khỏe tâm thần cho đại biểu nên là nghĩa vụ của Quốc Hội! Kính thưa...

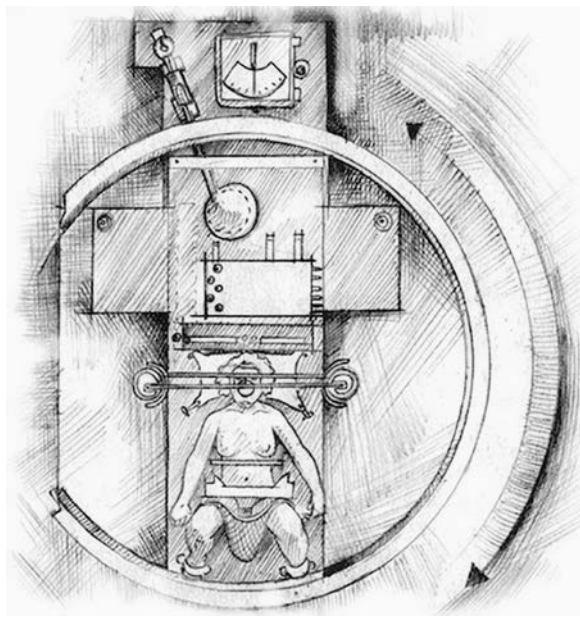
(NGUỒN HÌNH: FACEBOOK NGUYỄN TIẾN TƯỜNG)

“Hãy cho tôi một điểm tựa, tôi sẽ nhấc bổng trái đất lên” là câu nói nổi tiếng của Archimedes (287-212 trước Công Nguyên). Ông là một nhà toán học, nhà vật lý, nhà phát minh huyền thoại người Hy Lạp. Hình của Archimedes được in ở mặt trước của Huy chương Fields, giải thưởng danh giá được coi là “Nobel Toán học” (vi giải Nobel không bao gồm lĩnh vực toán học), được Hiệp hội Toán học Quốc tế (IMU: International Mathematical Union) trao 4 năm một lần cho những nhà nghiên cứu nổi bật.

Ơ-rê-ca (Eureka, nghĩa tiếng Việt là “tìm ra rồi”) là một giai thoại nổi tiếng về cách ra đời của “lực đẩy Archimedes” và của mục.. này.

Phát minh này hao... người

Bạn có bao giờ tưởng tượng cảnh một bà bầu đang đau để bị cột chặt trên bàn quay, người ta nhấn nút, cái bàn quay xoay tròn như chong chóng, sau đó đứa bé sơ sinh sẽ văng ra một tấm lưới, nếu may mắn thì sẽ mẹ tròn con vuông.

Nếu chưa, thì xin chúc mừng, bạn sắp biết đến một trong những phát minh hài hước và kỳ lạ nhất từng được cấp bằng sáng chế: bàn quay sinh con bằng lực ly tâm.

Người sáng tạo ra thiết bị không bình thường này là George và Charlotte Blonsky, một cặp vợ chồng sống ở New York, Mỹ. George, một kỹ sư mỏ, và Charlotte, người đồng hành của ông, không có con cái nhưng lại rất nhiệt tình với việc... cải tiến quá trình sinh nở.

Bằng sáng chế mang số hiệu US3216423A, được cấp vào năm 1965, có tên gọi: “Apparatus for facilitating the birth of a child by centrifugal force” (Thiết bị hỗ trợ sinh con bằng lực ly tâm). Tài liệu mô tả một chiếc bàn quay được trang bị dây đai an toàn, lưới bắt em bé, và cả động cơ điều chỉnh tốc độ. Ý tưởng là xoay người mẹ với tốc độ vừa đủ để lực ly tâm “đẩy” em bé ra ngoài, như kiểu bắn một viên đạn từ súng vậy. Hai nhà sáng chế còn tự tin rằng thiết bị này sẽ giúp những bà mẹ “thiếu cơ bắp” sinh con dễ dàng hơn. Ừm, cảm ơn vì sự quan tâm, nhưng ai dám thử đây?

Không biết xui hay là hên, đầu được cấp bằng sáng chế, bàn quay sinh con chưa bao giờ xuất hiện trong bất kỳ bệnh viện nào. Cũng chưa có ai dùng thử nó, kể cả “cha mẹ ruột”. Chi phí cao, độ phức tạp, và nguy cơ khiến bà bầu chóng mặt (hoặc tệ hơn) đã khiến nó mãi chỉ là một ý tưởng trên giấy. Ngày nay, nó được trưng bày như một “tác phẩm nghệ thuật” tại Science Gallery Dublin (nằm trong khuôn viên Trinity College Dublin, một trường đại học nổi tiếng ở trung tâm thành phố Dublin, Ireland) và thường xuyên xuất hiện trong các bài viết hài hước trên mạng.

Bàn quay sinh con của nhà Blonsky là minh chứng rằng trí tưởng tượng của con người không có giới hạn – lâu lâu cũng hơi... quá đà. Lần tới khi bạn thấy voi xoay tròn, hãy nhớ: có người từng nghĩ đó là ý tưởng hay để sinh con đấy!

Anaïs Ca Dao-Photo by Matbet-
SG-03.2025

van Manen Anaïs Ca Dao

HAI QUÊ
PHÁP

1975-2025, năm mươi năm,
đủ để bán khoản khi lằm
nhắm Bùi Giáng:

Hỏi tên? Rằng biển xanh dâu

*Hỏi quê? Rằng mộng ban đầu
rất xa*

Thế hệ thứ nhất rời bỏ Việt
Nam liệu ai cũng đều có cùng
rung cảm với thi sĩ họ Bùi?
Thế hệ 1.5, 2, rồi 3,... thì sao?

Trong hành trình đi tìm lời
đáp, Hai Quê vui mừng gặp
một người bạn trẻ thuộc thế
hệ thứ ba, cô van Manen
Anaïs Ca Dao. Không những
sẵn lòng trả lời mà cô còn trả
lời rất hồn nhiên, rất thật.

Phỏng vấn thực hiện qua
e-mail, bằng Anh ngữ vì tuy
nói và đọc tiếng Việt rất tốt,
Anaïs Ca Dao thoải mái với
tiếng Anh hơn. Bản dịch Việt
ngữ đã được cô đọc lại trước
khi gửi đăng.

HỎI: van Manen Anaïs Ca
Dao, đây là một cái tên khá
đặc biệt...

ĐÁP: Tên tôi chẳng giống ai

nhưng tôi rất hãnh diện được mang đầy đủ tên họ này. Họ van Manen (chữ van không viết hoa) vì bà nội tôi là người Việt gốc Hoà Lan. Bố tôi mang họ mẹ vì ông bà nội tôi nghĩ rằng sinh con ở Việt Nam thời chiến, mang họ ngoại quốc dễ sống hơn. Anaïs là do khi mang thai, mẹ tôi xem phim Henry & June, phỏng từ tác phẩm cùng tên của nhà văn Anaïs Nin và đắm mê nhà văn Mỹ gốc nửa Pháp nửa Cuba này. Lúc bé, tôi khoái chí vì biết tên mình được lấy cảm hứng từ tên một nữ văn hào. Lớn lên, đọc Nin rồi tự hỏi không biết mẹ có đọc hết các sách của bà này chưa mà lại lấy tên bà để gọi con gái! Nin thuộc típ phụ nữ dám sống và dám viết. Toét toẹt toẹt, toàn chuyện cấm trẻ con dưới 18 tuổi! Còn Ca Dao là vì ấu thời, mẹ tôi được bà nội, tức là bà cố của tôi dùng ca dao ru ngủ và dạy dỗ khiến mẹ lớn lên thuộc nhiều và yêu ca dao như yêu thương bà nội của mình.

HỎI: Cô chào đời ở Pháp, năm lên ba theo cha mẹ trở về Việt Nam sinh sống, được gửi vào trường Colette học chương trình Tây, lấy tú tài xong lần lượt qua Singapore và trở qua Pháp theo học các ngành thiết kế đồ họa và nấu ăn. Ra trường, cô đi khắp nơi làm việc như một cố vấn ẩm thực, từ Paris đến London, Brussels, Bogota, Melbourne... cô có nhớ Việt Nam không?

ĐÁP: Lớn lên ở Việt Nam khi Việt Nam bắt đầu mở cửa, tôi đã rất hiếu kỳ muốn hiểu biết thế giới bên ngoài. Thế là đi... để rồi nhớ. Năm 2023, tôi trở về với ý muốn ở lại lâu dài chứ không chỉ đi đi về về kiểu nghỉ hè như trước. Có một câu ca dao tôi rất thích: «Ta về

ta tắm ao ta, dù trong dù đục ao nhà vẫn hơn.» Đi bao nhiêu dặm đường rồi tôi mới hiểu gần gũi gia đình là điều cần thiết và về Việt Nam được sống bên mẹ nên lòng tôi vui. Năng lượng nơi này thật không thể nào tưởng tượng được!

HỎI: Cố vấn ẩm thực. Nghề này có thể hơi xa lạ với một số độc giả. Xin cô giải thích một chút.

ĐÁP: Trước khi mở một nhà hàng thì việc nghĩ ra hướng đi và thiết kế thực đơn rất quan trọng. Tôi tìm kiếm *concept*, lên thực đơn sao cho phù hợp với địa phương, thực khách, giá cả, và phong cách mà người chủ nhà hàng mong muốn. Tôi nghĩ rằng một thực đơn hấp dẫn cần có hồn, các món ăn phải kể được một câu chuyện liên lạc và phong phú. Thực đơn phải có giá cả hợp tình hợp lý, khả thi so với không gian nhà bếp và ê-kíp đứng bếp nữa. Tôi rất thích suy nghĩ về những điều này cho các khách hàng của tôi. Và trong tương lai, tôi muốn trở thành chính khách hàng của mình.

Hỏi: Cô từng được tạp chí Elle ở Anh quốc vinh danh là Tài Năng Mới cho Elle List 2020. Họ dựa vào những điều gì để bình chọn?

Đáp: Chịu thua! Tôi là một người bị mắc hội chứng *Imposter syndrome*. Lúc nào cũng cảm thấy mình có được một thành tựu nào đó là nhờ may mắn mà thôi, mặc dù tôi làm việc không ngừng nghỉ.

HỎI: Michelin hiện đã có mặt ở Việt Nam (từ tháng 12/2022). Cô nghĩ gì về điều này?

ĐÁP: Cách trao giải gây nhiều tranh cãi lắm. Tôi thấy họ chưa vào sâu mà hiện chỉ phớt phát trên bề mặt. Dù sao, tôi cũng chưa ở đây đủ lâu để có một nhận định chính xác về điều này.

HỎI: Trên trang Instagram lẫn website của mình, cô đăng ảnh các món ngon khắp nơi và nhiều công thức nấu ăn được viết bằng tiếng Anh nhưng người đọc thấy được tình yêu cô dành cho món ăn Việt Nam rất nồng nàn. Đôi khi không chỉ là một công thức mà là một rung động, một cảm nghĩ, một kỷ niệm được kể lại. Được nuôi lớn bằng cơm Việt Nam, đào tạo bài bản ở Pháp, xứ đứng nhất nhì thế giới về ẩm thực, làm việc ở những thành phố lớn của Châu Âu, từng sống ở Singapore, học hỏi bếp Trung Hoa, vốn cũng là một nền ẩm thực nặng ký, từng làm việc ở Colombia, tiếp xúc với ẩm thực Nam Mỹ, cô thích nhất nền ẩm thực nào?

ĐÁP: Thật khó chọn. Chúng ta sống trong một thời đại mà đầu óc liên tục bị thông tin và các mạng xã hội quay mòng mòng khiến tâm trí lúc nào cũng lo lắng, cảm thấy mình chưa biết đủ, chưa sống đủ... Thực tình mà nói, thức ăn mà tôi thích nhất là loại thức ăn khiến tôi ăn vào thấy thoải mái. Không cần phải gây ấn tượng. Chỉ cần nguyên liệu tươi ngon và kỹ thuật nấu nướng tốt. Một món ăn đẹp mắt không quan trọng bằng ngon miệng. Tôi thích *Taberna* ở Bồ Đào Nha hoặc Tây Ban Nha, nó giống kiểu la cà

Kem ngò & sô-cô-la của
Anaïs Ca Dao - Photo by
Opla & Instagram A.C

hàng quán ở Việt Nam. Tôi cũng thích ẩm thực Hàn quốc, có lẽ do mê phim Hàn...

HỎI: Cũng trên trang Instagram của cô, người đọc bắt gặp những công thức rất lạ, ví dụ như cà lem rau răm, rau câu chanh xanh, ...

ĐÁP: À, đó là vì tôi mê hột vịt lộn. Từng phần trứng khác biệt chầm vào muối tiêu chanh và rau răm sao mà ngon đến thế! Từ đó tôi chế ra kem rau răm để ăn kèm. Còn rau câu chanh xanh là để ăn với đồ biển cho... vui.

Hỏi: Ngoài các món ăn ngon, Việt Nam còn điều gì lôi cuốn cô?

ĐÁP: Nhiều lắm. Con người ở đây thật đặc biệt! Đây sinh khí, bền bỉ, giỏi xoay sở. Ai cũng cố gắng làm ăn buôn bán cái gì đó để kiếm tiền. Một đất nước trẻ trung, nghe nói có tới 50% dân số dưới 30 tuổi! Không biết có đúng không...

Hỏi: Năm ngoái, cô được mời làm giám khảo cho cuộc thi Siêu Bánh ở Việt Nam, cô thích không?

ĐÁP: Vui lắm. Dem những show như vậy về Việt Nam thật tuyệt, nó kích thích học hỏi, giúp giới trẻ hiểu biết nhiều hơn về bếp núc và bánh trái.

HỎI: Một kế hoạch cụ thể, một mơ ước cho chuyến về "tổn ao ta" này ?

ĐÁP: Tôi đang hoàn tất cuốn sách về ẩm thực Việt Nam. Trong ấy, tôi trình bày gần 500 món ăn và cả cách ăn của khắp các vùng miền. Tôi hy vọng độc giả hiểu thêm văn hóa và lịch sử Việt Nam thông qua các món ăn này. Thuở bé, tuy sống ở Việt Nam, tôi được bố mẹ gửi vào học trường Tây, chỉ chơi với bạn Tây nên cách suy nghĩ và ứng xử y như một trái chuối: mang thân xác da vàng

mà đầu óc suy nghĩ như người da trắng. Khi về nhà thì lại ăn cơm Việt. Vì vậy tôi rất gắn bó với bếp Việt. Tôi nghĩ nhiều bạn đồng trang lứa, sống ở nước ngoài cũng là «trái chuối» giống tôi nên tôi viết cho những độc giả này. Việt Nam có tới 54 dân tộc thiểu số! Tất cả đều có những câu chuyện đáng được lưu giữ và chia sẻ. Tôi mày mò tìm hiểu, thám hiểm, thu thập... Mong muốn thấp sáng những nét đẹp này.

KẾT: Cảm ơn Anaïs Ca Dao. Trả lời phỏng vấn tạp chí Whitelies Magazine về Identity, cô nói dù sinh trưởng ở Việt Nam, học tập ở Singapore và Pháp, làm việc ở Nam Mỹ, Anh, Pháp, Bỉ..., cô không cảm thấy mình thuộc vào cộng đồng nào cả. Hy vọng lần trở về "ao nhà" này sẽ cho cô thật nhiều gắn bó để chúng ta có một câu trả lời khác.

HQ

Trứng dẻ trên châu ngậm tương - Canh bánh trôi - Photo by Opla & Instagram A.C

XUYÊN TRÀ

xin lỗi

**Gửi Mộng Hòa và NH.*

TRANH ĐINH CƯỜNG

*Xin lỗi em
một tình yêu vụng dại
Xin lỗi nỗi buồn
buổi gặp gỡ đầu tiên
Xin lỗi thời gian
ngồi đợi ở công viên
Thơm thảo tiếng chim ngoan hiền gió thổi
Xin lỗi Thượng đế
đã một thời nông nổi
Mở cửa vào nguồn cội chốn đau thương
Xin lỗi bước chân
qua những dặm trường
Bờ nhân sinh rêu mờ hiu quạnh
Xin lỗi cố hương
sớm mưa chiều tanh
Mối hiểu đời như một bóng trắng tan
Xin lỗi cuộc tình
vẫn đùm bọc cưu mang
Dấu chẳng công bằng cho nhau trọn kiếp
Xin lỗi con tàu
ta đã không về kịp
Chuyến khởi hành-dù muộn-ở tương lai...!*

XT

Cây sồi của phù thủy Pinocchio

Đến Mỹ, một trong những hình ảnh đầu tiên đập vào mắt là những cây sồi mang màu xanh nguyên sơ.

Và đây, mời các bạn đến với một cây sồi cổ thụ khác.

Giữa cánh rừng xanh thẳm của Tuscany, cây sồi cổ thụ 600 năm tuổi mang trong mình những huyền thoại kỳ bí và nguồn cảm hứng bất tận – Quercia delle Streghe, hay còn gọi là “Cây Sồi của Phù Thủy”. Tán cây rộng lớn phủ đầy rêu xanh không vươn cao mà lại trải dài theo phương ngang, tạo nên một dáng vẻ lạ thường, như thể bị một thế lực siêu nhiên uốn nắn.

Theo truyền thuyết địa phương, những phù thủy từng tụ họp trên cành cây này để thực hiện nghi lễ huyền bí. Họ nhảy múa, đọc thần chú suốt đêm, khiến cây không thể phát triển bình thường mà lan rộng như một sân khấu tự nhiên cho những nghi thức ma thuật.

Cây sồi này còn gắn liền với một tác phẩm văn học kinh điển. Chính dưới tán cây này, Carlo Collodi đã ngồi viết nên một phần câu chuyện Những Cuộc Phiêu Lưu của Pinocchio. Đây là nơi chú rối gỗ Pinocchio gặp Mèo và Cáo, cũng như nơi Cậu Bé Người Gỗ bị treo lên cây trước khi được Tiên Xanh cứu giúp. Vì thế, bên cạnh cái tên đầy huyền hoặc, cây còn được gọi là Quercia di Pinocchio – Cây Sồi của Pinocchio.

Ngày nay, cây sồi huyền thoại này được chính phủ Ý công nhận là Di tích Quốc gia và thậm chí còn được đánh dấu trên bản đồ NATO nhờ kích thước ấn tượng và hình dáng độc đáo. Du khách có thể tìm thấy nó trong công viên của Villa Carrara ở San Martino in Colle (Capannori, Lucca), nơi vẫn gìn giữ tinh thần của Pinocchio qua các địa điểm gắn liền với câu chuyện.

DH - THEO PANE E VINO - 3 NGUYỄN KHẮC CẦN

Lừa đảo thuế

BẢO SƠN

Lừa đảo không có mùa, nhưng kẻ lừa đảo biết rõ những ngày trước kết thúc khai thuế 15/4 là thời gian tốt nhất để tung ra những bẫy rập lừa đảo thuế. Mỗi năm, Sở Thuế Quốc Gia (IRS) đều có nêu danh sách những kiểu lừa đảo phổ biến nhất mà cư dân cần biết. Người không hiểu rõ về thuế hoặc lo lắng về tiền hoàn thuế dễ dàng sập bẫy.

4. Số an sinh xã hội bị “treo”. Trong trường hợp này kẻ gian sẽ giả dạng là nhân viên sở thuế gọi điện thoại hay gửi email báo là số An Sinh Xã Hội của bạn đang hoặc sẽ bị thu hồi hoặc bị treo do có vấn đề về thuế.

Cách tránh: ngưng điện thoại, xóa bỏ email và đừng quan tâm tới điều đó. Số An Sinh Xã Hội của một người không bao giờ bị treo, bị xóa bỏ, bị đóng băng hay bị thu hồi.

Nên bảo vệ kỹ những thông tin cá nhân quan trọng như số an sinh xã hội, ngay cả chỉ 4 số cuối. Đừng cho ai số an sinh xã hội nếu không phải là trường hợp quan trọng cần thiết và không bao giờ chia sẻ số này với bất cứ người nào gọi điện thoại tới hỏi vì một lý do nào đó.

5. Những kẻ khai thuế “ma”. Kẻ gian gọi điện thoại hay đăng quảng cáo trên internet tự xưng là chuyên viên khai thuế nhiều kinh nghiệm có thể giúp lấy lại tiền hoàn thuế cao. Nhưng khi làm hồ sơ họ khai vào đó những thứ được miễn trừ thuế mà thực ra bạn không hợp lệ, tệ hơn nữa là họ lấy thông tin của bạn để làm một hồ sơ khai thuế giả dưới tên của bạn để lấy tiền hoàn thuế.

Cách tránh: Chỉ cung cấp thông tin cá nhân và hồ sơ thuế cho một nhân viên khai thuế đã được xác minh. Tất cả các chuyên viên khai thuế đã được xác minh đều có mã số nhận dạng (PTIN) của sở thuế IRS. Bạn cũng có thể tìm tên của họ trong danh sách chính thức của sở thuế tại: <<https://irs.treasury.gov/rpo/rpo.jsf>>

6. Yêu cầu bổ sung bản khai thuế. Nếu bạn nhận được email từ IRS yêu cầu bạn phải gửi bổ sung thêm một biểu mẫu khai thuế (tax form), phải cẩn thận. Có một số biểu mẫu hợp lệ cho người khai thuế cần phải điền vào, nhưng một số biểu mẫu như W-9 cho người làm việc tự do, và mẫu W-4 cho nhân viên, được gửi tới các công ty chứ không phải gửi cho IRS.

Cách tránh: Bỏ qua những email này và thông báo lừa đảo tới IRS. Sở Thuế IRS không bao giờ tiếp xúc với khách hàng bằng email, vì vậy các yêu cầu bổ sung bản khai thuế kiểu này đều là lừa đảo.

(còn tiếp)

TEXAS IN BLOOM” ART EXHIBITION

29/3 tới 10/5. Trưng bày tranh mô tả vẻ đẹp của Texas dưới góc nhìn độc đáo của các họa sĩ tài danh với các cảnh quan tuyệt đẹp và hoa bluebonnet biểu tượng cho Texas

Địa điểm: Southwest Gallery, 4500 Sigma Rd, Dallas TX 75244. Điện thoại: 972-960-8935.
Giá vé: miễn phí.

DALLAS INTERNATIONAL GUITAR FESTIVAL

2/5 tới 4/5. Lễ hội Guitar quốc tế với nhiều nhạc sĩ và các nhà sưu tập. Có mua, bán, trao đổi các loại đàn guitar, bass, amp, banjo, mandolin, dây đeo, dây đàn. Trình diễn của trên 50 ban nhạc địa phương và quốc gia

Địa điểm: Dallas Market Hall, 2200 N Stemmons Fwy, Dallas TX 75207. **Giá vé:** miễn phí.

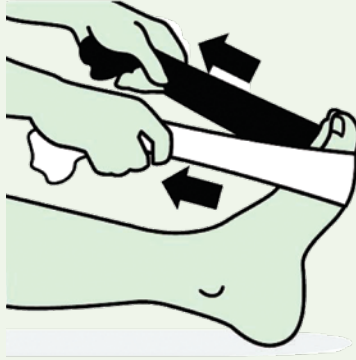
CITYLINE LIVE MUSIC SERIES

4/4 tới 31/5. Trình diễn âm nhạc vào buổi tối các ngày thứ Sáu và thứ Bảy mỗi tuần. Người xem có thể mang theo ghế hay khăn lót ngồi

Địa điểm: CityLine 1415 State St, Richardson TX 75082.
Giá vé: miễn phí.

Giảm đau gót chân

Nếu gót chân của bạn bị đau, nguyên nhân có thể do viêm cân gan chân (plantar fasciitis) hoặc viêm gân gót (Achilles tendinitis). Loại viêm thứ nhất xảy ra khi dải mô nối xương gót chân đến ngón chân (cân gan chân) chịu áp lực quá mức, còn loại viêm thứ hai là hậu quả của việc lạm dụng gân Achilles - bộ phận nối cơ bắp chân với xương gót. Cả hai tình trạng này đều gây đau gót chân sau khi vận động hoặc khi bạn đứng dậy sau thời gian dài nghỉ ngơi (như buổi sáng thức dậy). Một nguyên nhân khác là lớp mỡ đệm bảo vệ dưới lòng bàn chân bị mỏng đi do lão hóa. Để giảm đau, hãy thử các biện pháp sau đây - nhưng nếu cơn đau không thuyên giảm sau 2 tuần tự điều trị, bạn cần đến gặp bác sĩ chuyên khoa bàn chân (podiatrist).

1

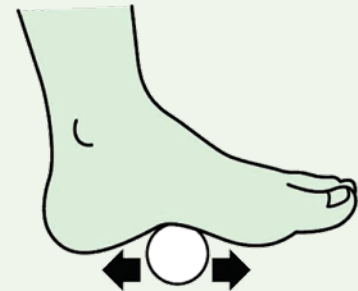
Bài tập giãn cơ để giảm đau

Kéo giãn cơ bắp chân và gân Achilles vài lần mỗi ngày giúp giảm cả hai tình trạng trên. Vì cơn đau thường dữ dội hơn vào buổi sáng, hãy thực hiện động tác này trước khi ra khỏi giường: Quấn khăn, dây đai (belt) hoặc dây tập (strap) quanh phần dưới bàn chân. Giữ chân thẳng, nhẹ nhàng kéo ngón chân về phía bạn và giữ trong 15 giây.

2

Massage giảm đau

Để giảm đau do viêm cân gan chân, lăn một trái bóng (bóng golf là lựa chọn lý tưởng) dọc theo vòm bàn chân và hai bên để làm giãn mô bị căng. Bạn cũng có thể lăn chai nước đông lạnh dưới vòm bàn chân 10-15 phút vài lần trong ngày để giảm khó chịu.

3

Nâng cấp giày dép

Tránh đi chân đất, kể cả trong nhà, và chọn giày có đệm êm, gót hơi cao, phần mũi rộng cùng phần gót ôm sát để bàn chân được ổn định. Để tăng độ thoải mái, hãy dùng miếng lót giày có hỗ trợ vòm tốt (good arch support) bán tại các tiệm thuốc.

Lễ hội hoa anh đào ở Conyers

Thế là mùa xuân lại về, muôn hoa đua nở, sắc hương bát ngát, trời đất phong quang. Nàng Persephone quay trở lại nhân gian sau 6 tháng ảm đạm nơi địa phủ (thần thoại Hy Lạp). Mùa xuân là mùa của tăng trưởng, sinh sôi nảy nở, trong muôn loài hoa ở Bắc Mỹ có một loài hoa vốn có nguồn gốc từ Đông Á nhưng lại vô cùng thịnh hành ở đây. Đó chính là hoa anh đào (Cherry Blossom).

TIỂU LỤC THẦN PHONG
GEORGIA, USA

Hoa anh đào là biểu tượng cái đẹp và là biểu tượng văn hóa Nhật nói riêng, văn hóa phương Đông nói chung. Hoa anh đào từ xưa được ví với gái má đào “Nhân diện đào hoa tương ánh hồng” – (thơ Thôi Hộ). Đặc biệt và đậm đặc nhất vẫn là hình ảnh hoa anh đào trong thơ Haiku của nhà thơ Nhật Bản lừng danh Tùng Vĩ Ba

Tiêu.

Thành Ất Lăng có duyên với hoa anh đào, tiểu bang này có rất nhiều hoa anh đào. Cứ mỗi độ xuân về hoa anh đào nở rợp trời, hoa từ nội thành ra đến bờ bãi, hoa từ trang trại cho chí khắp núi đồi hoang vu. Lễ hội hoa anh đào Conyers là một trong nhiều lễ hội hoa anh đào ở đây. Ta có thể kể thêm như: Lễ hội hoa anh

đào Macon, lễ hội hoa anh đào Brookhaven... Ngoài ra những lễ hội hoa anh đào tầm cỡ quốc tế phải kể đến: Macon (Georgia), New York, Washington D.C., Tokyo, Osaka ...

Năm nay là năm thứ 44 Conyers tổ chức lễ hội hoa anh đào. Lễ hội được tổ chức tại công viên Horse Park, một công viên rộng lớn đến 1,400 acres, chuyên

để tổ chức lễ hội: Horse show, rodeo, dog show, hòa nhạc, thể thao và nhiều hoạt động khác.

Lễ hội hoa anh đào Conyers 2025 có đến 300 gian hàng thủ công mỹ nghệ như: Đồ gốm sứ, thủy tinh, tranh, tượng, đồ trang sức, may thêu, đồ gỗ, xà bông, nến thơm, đồ trang trí ngoài vườn... dĩ nhiên là rất nhiều quầy ẩm thực với nhiều phong cách ăn uống kiểu Mỹ, Mễ, Tàu...

Cũng như mọi lễ hội khác, bao giờ ban tổ chức cũng dành một khu vực an toàn và rộng lớn cho trẻ em. Khu vực vui chơi của trẻ em rất phong phú, đa dạng: nhà trượt bơm hơi, cầu tuột, leo núi, cưỡi ngựa lùn (pony), vẽ mặt, bubble bong bóng và cả diễn kịch ...

Nói đến lễ hội thì không thể thiếu phần trình diễn nghệ thuật âm nhạc, kịch. Lễ hội hoa anh đào Conyers ở Horse Park có đến hai sân khấu trình diễn cùng lúc, đó là Main Stage và Robins Financial Community Stage. Các ban nhạc thay nhau trình diễn suốt thời gian lễ hội, xen vào đó là những màn trình diễn của nghệ thuật châu Phi (African – Peruvian Dance), Sanggar Lestari Indonesian Dance, American Indian Dance, Laos – Asian Music & Dance... Những MC nổi tiếng dẫn chương trình như: DJ Static, Selah Morgan, Rob Clark...

Trẩy hội hoa anh đào

Tại lễ hội hoa anh đào Conyers còn có triển lãm bonsai kiểng (Sakura's Garden – Exhibit), đây là khu vực hấp dẫn để quảng bá văn hóa Nhật Bản, có cả một gian hàng của Lãnh sự quán Nhật Bản. Họ trình bày nét đẹp và kỹ thuật bonsai Nhật Bản. Khu vực này có mục treo những điều ước nguyện lên cây, kể chuyện hoa anh đào Sakura; gấp gỗ, nói chuyện trao đổi với nhân viên Lãnh sự quán Nhật Bản (đóng ở Atlanta).

Lễ hội hoa anh đào Conyers chạy câu khẩu hiệu: “Look up, look down, and explore every corner to discover your treasure! Don't miss out on this exciting springtime adventure”.

Conyers Cherry Blossom Festival, 2025

Cũng trong lễ hội hoa anh đào Conyers, những tình nguyện viên của lễ hội Renaissance Festival mặc cổ trang châu Âu đi quảng bá, quảng cáo cho chương trình sắp tới của họ càng làm cho không khí lễ hội thêm sôi động, náo nhiệt.

Suốt hai ngày cuối tuần qua (Mar, 22-23) hàng chục ngàn lượt người đổ về lễ hội để vui chơi giải trí, mua sắm, ăn uống, giao lưu... Nam thanh nữ tú dập dìu trải hội xuân. Mặc dù cuộc sống mưu sinh có bận rộn và vất vả, mọi người vẫn không quên “khám phá” điều quý giá trong cuộc sống như câu slogan của lễ hội.

TLTP

ẤT LÃNG THÀNH, 0325

Nhìn ngược, nhìn xuôi và mọi góc, mọi góc ngách triển lãm để khám phá ra điều quý báu. Đừng bỏ lỡ cuộc phiêu lưu thú vị trong mùa xuân.

Hoa anh đào đẹp quá! Từng chùm hoa, từng bụi hoa như mây rớt trên cây. Mỗi cơn gió xuân thổi qua là vô số cánh hoa bay khắp đất trời. Hoa anh đào trên

cây, gái má đào đứng dưới tán cây làm duyên chụp hình. Khung cảnh lễ hội hoa tự dừng khiến cho ta chút hoài niệm về những mùa xuân Đông phương huyền hoặc.

Những gian hàng thủ công mỹ nghệ

Cây bụi luôn xanh

Evergreen shrub- Cây bụi luôn xanh là giống cây có lá kim hoặc lá xanh quanh năm. Đặc biệt vào mùa đông, khi hầu hết các cây trồng khác rụng lá, trở trụi, cây luôn xanh vẫn giữ nguyên màu sắc. Nhiều giống cây còn có trái mọng đỏ bắt mắt. Dưới đây là một số giống cây bụi luôn xanh dễ trồng, cho vẻ đẹp suốt 4 mùa.

■ **Camellia Japonica** (hoa trà mi). Loài cây bụi luôn xanh này có lá bóng, dày và những bông hoa với các màu trắng, hồng và đỏ. Hoa trà thích đất thoát nước tốt, hơi chua và là giống cây sống lâu, chịu hạn tốt khi đạt tới độ trưởng thành.

NGUỒN: THE GARDEN CLINIC.

■ **Azalea** (đỗ quyên).

Đỗ quyên nổi tiếng với những bông hoa nở rộ rực rỡ và tán lá xanh tươi vào mùa xuân. Có thể trồng được trong chậu. Giống đỗ quyên bản địa rụng một số tán lá vào mùa đông nhưng sẽ mọc trở lại vào mùa xuân cùng những bông hoa có mùi thơm. NGUỒN: GARDENIA.NET

■ **Gardenia.** Những bông hoa màu trắng của Gardenia mang đến hương thơm cho khu vườn vào mùa xuân. Cây chịu lạnh kém nên chỉ trồng được ở các vùng từ Zone 7 đến 10. Nếu ở Zone 7, nên trồng cây ở nơi có nhiều ánh nắng để giúp cây trở bông dày. Ở những vùng ấm hơn, cần trồng cây ở nơi có ánh nắng vào buổi sáng và bóng râm vào buổi chiều. NGUỒN: FAST GROWING TREES.

■ **Loropetalum.** Là giống cây bụi luôn xanh đa năng. Cây phát triển tốt trong khu vực bán bóng râm. Các giống Loropetalum lớn có thể trồng làm hàng rào bao quanh vườn nhà. Một số giống nhỏ có thể trồng trong chậu. NGUỒN: FINE GARDENING.

■ **Boxwood.** Là giống cây dễ trồng, thích hợp để làm hàng rào hay cắt tỉa tạo dáng bonsai. Có hơn 100 giống cây boxwood cho người làm vườn chọn theo sở thích. Boxwood ưa đất ẩm đều, thoát nước tốt. NGUỒN: PINTEREST.

■ **Heavenly Bamboo.** Là giống cây có tán lá bắt mắt và các chùm trái mọng đỏ. Cây trồng được ở nơi có nhiều ánh nắng hoặc bán bóng râm, thích nghi với nhiều điều kiện đất khác nhau ở các vùng từ Zone 6 đến 10. Cây trưởng thành có chiều cao và tán rộng từ 4 đến 6 feet. NGUỒN: BACKYARD ECOLOGY.

Kính mắt trang bị trí tuệ nhân tạo

Kính mắt ngày nay không chỉ là dụng cụ để giúp cho người mắt yếu mà đã trở thành dụng cụ thu hình với kỹ thuật ngày càng cao. Một loại kính mới của công ty Techno mới được giới thiệu có thể cung cấp hình ảnh với số lượng pixel tới 50 megapixel, cao nhất trong lãnh vực máy ảnh gắn trên kính mắt. Máy ảnh còn có chức năng SmartSnap giúp nhận dạng cảnh một cách thông minh và lập tức đưa lên mạng xã hội. Trên gọng kính có nút kích hoạt chức năng “trợ lý Ella AI” để được giúp đỡ qua đối thoại. AI còn giúp lập kế hoạch, tóm tắt thông tin, lập danh sách việc cần làm, nhắc nhở và dịch được trên 100 ngôn ngữ. Kính có tích hợp pin điện đủ để phát nhạc liên tục trong 11 tiếng qua loa trên gọng kính. Hệ thống được kết nối wifi và Bluetooth.

Hiện công ty chưa chính thức công bố giá bán nhưng các nhà kinh tế cho rằng giá bán sẽ không hơn \$300.

Chuột máy tính hình tròn

Ý tưởng về chuột máy tính (mouse) hình tròn có dạng như nhẫn đeo tay đã có từ hàng chục năm trước nhưng không thành công. Với nhiều tiến bộ kỹ thuật gần đây, loại ring-mouse này mới được giới thiệu lần nữa với cách tiếp cận đơn giản và dễ sử dụng hơn.

Loại ring mouse này có kết nối bluetooth và tương thích với điện thoại, laptop, tablet và cho phép điều khiển các chức năng bằng cách dịch chuyển ngón tay để xem video, lướt Tiktok, Instagram, cuộn qua các bài viết hay bài thuyết trình, thậm chí tự quay phim bằng camera điện thoại. Ưu điểm của ring mouse là nó tương tác như một chuột thông thường và rất nhỏ, có thể mang đi dễ dàng.

Ring mouse hoạt động 10 tiếng sau mỗi lần sạc pin và không thấm nước. Công ty sản xuất cho biết ring mouse sẽ được bán với giá \$169 vào tháng 6 năm nay.

Gián bắn người

Một người đàn ông đã chụp chiếc giày trên kệ để ném con gián, nhưng trong lúc vội vã, ông ta quên là ông giấu khẩu súng trong chiếc giày. Súng cướp cò, ông bị chửi vào cấp cứu còn con gián được một mẻ cười nút bụng. Hy vọng, nếu sống sót, ông chủ nhà này sẽ tìm cách diệt gián đơn giản hơn.

Cướp gan thỏ

Hai tên cướp tại tỉnh Quảng Nam, Việt Nam vừa bị tuyên án trong một vụ cướp nhà băng. Gọi là cướp... cạn vì cả hai chưa có đủ bản lĩnh. Khi uy hiếp các nhân viên ngân hàng để lấy tiền, một nhân viên lên bấm chuông báo động, chuông kêu to làm cả hai giật bắn người, quăng cả túi tiền bỏ chạy. Nhưng rồi bị tóm sau đó, người ta nói "có gan ăn cướp, có gan chịu đòn", nhưng hình như hai anh này cầm tinh tuổi con... thỏ

Vật quên hiếm có

Khi nhân viên dọn phòng tại một quán trọ tại Cheboygan, Michigan, họ tá hỏa khi tìm thấy không phải một cái điện thoại hay quần áo khách bỏ quên lại mà là... một con cá sấu dài cả thước dưới gầm giường. Khách sạn đã gọi cho vị khách trọ và người này cho biết mang cá sấu cho học trò xem nhưng thức dậy không tìm ra, nghĩ rằng cá sấu đã sống mất. Không rõ nhà chức trách có tin câu chuyện này không, vì nếu một động vật nguy hiểm như vậy mà sống chuồng thì phải báo cho khách sạn hay cơ quan quản lý động vật hoang dã truy tìm chứ đâu có lạng lẹ nơi này, vậy cha?

Độc Tâm Thanh, từ một góc riêng

Nhà văn Tâm Thanh ra đi đến nay là đã 10 năm. Hôm nay, một ngày của Tháng Tư, xin mời anh em cùng tưởng niệm Tâm Thanh. Anh tên thật Ngô Thanh Tâm. Sinh ngày 25 tháng 8 năm 1942 tại Hà Nội. Vào Nam năm 1954. Là cựu giáo chức VNCH. Tâm Thanh định cư tại Na Uy từ 1980.

Khởi viết năm 1980 trên các tạp chí: Văn, Văn Học, Thế Kỷ 21, Phố Văn... Và trên nhiều tuyển tập.

Tác phẩm đã xuất bản:

- *Thiên Nga Giữa Cõi Người* (tập truyện ngắn, Văn Học, xuất bản năm 1999, tại Hoa Kỳ.)
- *Gỗ Thúc Trên Rừng* (tập truyện ngắn, Văn Mới, xuất bản năm 2002, tại Hoa Kỳ)
- *Peer Gynt* (Kịch thơ của Henrik Ibsen, dịch chung với Khánh Hà; Ủy ban Ibsen, Na Uy, Oslo, 2006)

20 năm nơi xứ người, nhà văn Tâm Thanh đã đóng góp nhiều sáng tác giá trị cho các tạp chí văn học tại hải ngoại.

Hôm nay xin mời anh em đọc lại bài viết của Nguyễn Mộng Giác về Tâm Thanh. NGUYỄN & BẠN HỮU

NGUYỄN MỘNG GIÁC

Hồi anh chị Trần Dạ Từ-Nhã Ca vừa từ Thụy Điển qua Mỹ định cư, tôi có hỏi thăm về đời sống của anh chị ở bên đó. Lời kể của anh chị có thể làm cho mọi người “mơ được làm công dân Thụy Điển”. Một đất nước thanh bình. Một dân tộc khả ái, hiếu khách, văn minh. Một hệ thống an sinh xã hội tuyệt hảo... Bao nhiêu chuyện ấy, tôi đã nghe qua. Nói chung, đời sống của người tị nạn Việt Nam ở các nước Bắc Âu như Na Uy, Phần Lan, Thụy Điển, Hoà Lan là “ước mơ đã thành hiện thực”, như cách nói của người Mỹ. Nhưng đã được sống như thế, sao anh chị vẫn định đem cả gia đình sang Mỹ?

Nhà thơ Trần Dạ Từ kể chuyện cả hội đồng thị xã bàn cãi nhau hàng tháng trời chuyện nên cho chim ở công viên ăn thức ăn gì, hoa trồng ở công viên nên chọn loại gì... nghe mà sốt cả ruột! Vì sốt cả ruột trong cái thanh bình “bất thường” ấy, anh chị muốn qua Mỹ để được sống trở lại cái dồn dập, cái bất trắc, cái hồi hã, cái khóc cái cười của dân tộc mình, qua sinh hoạt của cộng đồng người Việt tại Quận Cam tiểu bang California. Trong cái quyền được đi tìm hạnh phúc, mỗi người có cái quyền định nghĩa thế nào là hạnh phúc. Có những định nghĩa trái khoáy, như trong các lạc thú hạnh phúc, có cái thú đau thương.

Một số bạn văn định cư ở các nước vùng Bắc Âu không chọn con đường phiêu lưu như anh chị Trần Dạ Từ-Nhã Ca. Chị Nguyễn Thị Vinh, Anh Nguyễn Hữu Nhật, Anh Dương Kiên, Anh Cao Xuân Tứ, Chị Khánh Hà, Anh Tâm Thanh... Cộng đồng người Việt ở các nước đó hầu hết đều nhỏ, gặp đồng hương còn mừng rỡ như gặp cố nhân chứ chưa lạnh nhạt đề phòng như cách cư xử nhau ở các cộng đồng lớn ở Pháp, Đức, Úc, Canada, Mỹ.

Tôi đoán những lúc có một phong trào chính trị nào đó quét qua, những cộng đồng nhỏ ấy cũng có xáo trộn. Nhưng như cơn bão trong tách trà, có bất đồng gì cuối tuần cũng phải gặp nhau ở nhà người này người nọ, nếu tuyệt giao với những người nghĩ khác mình thì còn chỗ nào để giải trí cuối tuần? Cái vốn bạn bè không có nhiều như ở những xứ có đông người Việt, nên sự khôn ngoan cho người ta biết phải dè sẻn. Bão lớn cũng thành gió heo may. Sống trong một xã hội ổn định, chuyện cộng đồng thì vô sự, những bạn văn của tôi ở vùng Bắc Âu lấy nguồn hứng ở đâu mà viết? Tôi thường tự hỏi như thế mỗi khi nhận liên tiếp nhiều truyện ngắn, bài thơ giá trị gửi từ Bắc Âu.

Câu hỏi ấy đeo đẳng tôi suốt thời gian tôi đọc tập truyện ngắn *Thiên Nga Giữa Cõi Người* của nhà văn Tâm Thanh.

Không phải ngẫu nhiên mà Tâm Thanh chọn tên truyện ngắn này làm tên chung cho toàn tập truyện. Truyện đơn giản thôi: Một đôi thiên nga giống đẹp nhất vùng sông hồ Telemark một hôm đột nhiên trở nên hung dữ với một cậu bé bơi lội trong hồ. Biến cố đó đặt dân trong vùng trước một lựa chọn khó khăn: hoặc xem vụ loài chim diêm lệ tấn công cậu bé như một vụ việc không đáng kể, hoặc phải bắn chết “thủ phạm” là con chim trống để bảo vệ an toàn cho những người đến chơi hồ.

Nhiều cuộc tranh luận nổ ra trên báo chí, trong tòa hành chánh thị xã. Một “phiên tòa” được thiết lập. Những người bênh vực đôi thiên nga ngờ rằng vụ tấn công đứa bé phải có nguyên nhân nào đó, chẳng hạn đôi chim tức giận vì bị kẻ lạ quấy phá ổ trứng. Lập luận này bị bác bỏ, vì những người am tường đời sống loài thiên nga cho biết rằng thiên nga ít khi làm tổ để trứng ở gần chỗ đông người, và cậu bé nạn nhân không hề quấy phá ổ trứng của đôi chim hung dữ.

Kết quả là bản án tử hình dành cho con chim trống, mặc dù người ta biết rằng một khi con trống qua đời, con mái không thể chịu đựng sự cô độc cũng sẽ chết theo sau đó. Sau khi bản án được thi hành, người viết truyện tìm thấy một ổ trứng thiên nga ngay gần hồ, bên cạnh là xác con thiên nga mái. Đôi thiên nga tức giận vì ổ trứng bị loài rái cá quấy phá, và khi thấy cậu bé bơi theo kiểu ngụp lặn giống loài rái cá, tưởng đã tìm ra kẻ thù. Sự lầm lẫn bi thảm!

Có thể nói “bi kịch diễn ra ngay trong những hoàn cảnh lý tưởng” như câu chuyện vừa kể là chủ đề của hầu hết truyện ngắn của Tâm Thanh. Bối cảnh truyện của anh đều đẹp. Nhân vật truyện đều hiền. Mạch truyện xuôi dòng êm

Nhà văn Tâm Thanh

ả. Ngôn ngữ truyện trong sáng, nhiều khi thi vị như ngôn ngữ thơ. Thiên nhiên hùng vĩ và diêm lệ của vùng Bắc Âu, cùng với tình người cao đẹp của các dân tộc địa phương đối với người tị nạn Việt Nam, như đã hiển hiện trên từng trang truyện của Tâm Thanh. Nếu dừng lại đây, tác giả cũng đã hoàn tất một phận sự cần thiết: cảm ơn Trời Đất bao dung, cảm ơn Con Người bao dung.

Nhưng Tâm Thanh không chủ tâm viết những bài tụng ca, thay mặt cho các đồng hương tị nạn. Những hoàn cảnh lý tưởng của truyện, thật ra, chỉ là màn khói giả trang. Hoặc là những cái cớ. Chủ ý của anh là truy tìm những bi kịch muôn thuở ngay trong những hoàn cảnh bất ngờ nhất, nơi người ta tưởng không bao giờ có bi kịch. Người đọc bước vào truyện như lạc vào một cõi mơ, và ra khỏi truyện thì ngỡ ngàng bàng hoàng vì bản khoán không hiểu nổi những vấn nạn muôn thuở của nhân sinh. Có thể xem truyện ngắn của Tâm Thanh như những bài thơ triết lý. Dấu vết bi kịch ẩn hiện thấp thoáng đằng sau thiên nhiên thơ mộng hay nếp sống yên ả thanh bình, để đến những dòng cuối, toàn thể bi kịch hiện ra bất ngờ giống như cấu trúc những truyện ngắn của O. Henry hay Anton Tchekov (như trong Phấn thông, Hai chiếc bóng, Nam quốc sơn hà, Hai mẹ con, Con bỏ mắt).

Đọc truyện của Tâm Thanh, người đọc nhận được món quà đầu tiên là cảm thấy yêu đời, yêu người hơn. Món quà ấy đáng quý đối với kiếp sống tha hương của những người phải xa nơi chôn nhau cắt rốn, bắt đầu tái dựng một cuộc sống mới ở nơi xa lạ. Nhưng Tâm Thanh còn gửi đến tất cả chúng ta một món quà quý hơn sự lạc quan. Anh giúp chúng ta hiểu đời hơn, báo trước cho chúng ta những bất trắc, những ngộ nhận, những mất mát không thể tránh khỏi trong đời sống, nghĩa là giúp chúng ta biết vui mà không mù quáng, cũng như biết buồn mà không bi lụy. Tâm Thanh viết văn như một cách tiếp nối nghề nghiệp anh đã từng làm ở quê nhà trước ngày tan đàn rã gánh: nghề một giáo sư triết học. Chỉ khác là lần này anh “triết lý” bằng “thi ca”.

NMG - NGUỒN: VĂN HỌC SỐ 159, THÁNG BẢY NĂM 1999

'Nhà Bảo tàng', Tủ sách trao và nhận, ông Nguyễn Thi trong phòng sửa máy

“Nhà bảo tàng Thi Đà Lạt”

Nhiều người nói, đến ngôi nhà ở số 3, đường Yagout, phường 5, thành phố Đà Lạt (rộng 240m²), dễ bị choáng ngợp trước... một rừng đồ cổ. Đến một lần thôi chưa đủ! Như tôi cũng vậy, một buổi sáng hạ tuần tháng 3/2025 và gần hết buổi chiều được ông Thi giới thiệu,thể nghiệm... tour miễn phí. Thật ra cũng chỉ là “cưỡi ngựa xem hoa”...

LÊ KUNG DIỄM
(BÀI VÀ HÌNH)
ĐÀ NẴNG, VN

Một Nguyễn Thi đa tài

Ông Thi sinh năm 1964, tại Đà Lạt. Từ nhỏ đã mê nhạc, đọc sách, đánh đàn, chơi cờ tướng... Ông được ba cưng chiều, mua cho một máy hát đĩa than xách tay,

chạy bằng pin rất dễ dùng, dành cho con nít. Ông sớm có ý tưởng lưu giữ sách nên hay để dành tiền mua. Những loại sách, truyện tranh Xi Trum, Tin Tin, kiếm hiệp, lôi cuốn ông... “Năm 1976, ông anh của em mang rất nhiều sách đem nộp trong chiến dịch tiêu hủy “văn hóa phẩm đồi trụy”. Tiếc đứt ruột anh ơi!”, ông chép miệng.

Học theo ba mình, ông sưu tầm, mua, lưu giữ nhiều sách cũ, băng đĩa, máy chụp ảnh, máy chiếu phim, máy hát, tài liệu về Đà Lạt bằng hình ảnh v.v. Do ba ông là thợ chuyên sửa vô tuyến điện (máy hát băng cối, máy đĩa, radio...), từng là lính Truyền tin Cộng hòa, là Phó Chủ tịch Hội Thương phế binh Đà Lạt, rất có uy tín nên khách hàng đông. Tiệm Radio Hoàng Anh trên đường Minh Mạng trước năm 1975, nay là đường

Trương Công Định, ít lúc nào vắng khách. Một số người giao máy cho tiệm sửa. Nhưng do tình hình chiến sự vào tháng 4/1975, nhiều người hoảng loạn rời bỏ Đà Lạt. Một số vào Sài Gòn tìm cách vượt biên không màng lấy lại máy móc đã gửi sửa. Sau đó chẳng thấy ai trở lại nhận! Ông

Thi kể: “Có người trước khi rời đi đã đem cái máy đo đèn điện tử (loại quý hiếm lúc ấy) đến nhà. Ông ta nói với ba em, sau này nếu tôi không trở lại lấy thì tùy anh sử dụng. Ông khách đã “chọn mặt gửi vàng” đó anh!”. Hiện ông Thi vẫn còn giữ.

Năm 1977, ba ông cũng dạy cho ông lý thuyết

âm nhạc (Tự học guitar của Ferdinando Carulli), phân thực hành thì tự học lấy. Ông cũng sớm bắt chước đánh đàn, mò mẫm sáng tác... vào năm 11 tuổi! Năm 1979, ông được ba mình dạy lý thuyết về sửa chữa điện tử. Từ năm 1985, ông là thợ sửa chính, bao giàn hết, từ sửa tivi, chuyển hệ tiếng, chuyển hệ màu đến lắp ráp ampli, cassette. Lúc ấy, không có linh kiện, phụ kiện, chỉ độ chế là chính. Bằng nhiều cách độ chế phù hợp nên nhiều ti-vi qua bàn tay ông... biến hóa đều xài ngon ơ!

Sau này, khi công nghệ phát triển, ông tự học qua sách vở. Do có năng khiếu và đam mê, học xong trung học phổ thông, ông có hai nghề là đánh đàn, dạy nhạc, và phụ ba mình sửa máy. Ba ông mất năm 1996...

Từ năm 2022, ông và người em ruột Nguyễn

Bộ sưu tập máy chiếu phim

Hữu Tuấn (sinh năm 1968) lại có thêm nghề sửa đàn piano. Có người có cây đàn piano Steinway hư hỏng nặng, nói ông lấy về rồi đàn lấy linh kiện dùng! Hai anh em ông bỏ sức ra sửa thành công. Hiện cây đàn này do ông sở hữu. Ba ông từng có lúc một ngày sửa cả mấy chục cái máy hát đĩa than, radio, máy chiếu phim (hổng hóc nhẹ). Nghĩ đến ba mình, ông ra sức tìm tòi, tự học nên tay nghề sửa máy ngày càng thuần thục.

Sau năm 2000, người ta có xu hướng chơi máy hát cổ khá nhiều. Từ chỗ sưu tầm sách, ông... chuyển hệ sang sửa chữa, phục hồi các loại máy móc xập xó mà ba mình để lại. Lục lọi, tìm kiếm linh kiện các nơi, ông sửa được hầu hết các máy đó. Được đà ông lòng mua máy hát trên mạng internet, sưu tầm được nhiều loại máy tốt. Đặc biệt, có máy ghi âm dân dụng đầu tiên trên thế giới chạy bằng sợi thép! Máy hát chạy bằng băng nhựa, máy đĩa than không hoạt động, ông lòng mua về phục chế, “đánh thức âm thanh” những cái máy còn đủ linh kiện. Có lần mua được 10 cái xác máy băng cối, ông sửa dùng được 8 cái!

Năm 2003, tình cờ chỉ nghe ông dạo đàn trong một tiệm bán đàn, một người Đà Loan chuyên

Sách trước năm 1975 hơn 1 nghìn cuốn và còn lại sách sau năm 1975

mua bán đàn đã “chịu” ngay. Ông đó đặt hàng ông Thi đóng cho một số đàn guitar. Họ cung cấp nguyên liệu gỗ, dây đàn, phím, khóa.. để ông gia công. Ông Tuấn sợ anh mình làm đàn nhiều sẽ bị cứng tay ảnh hưởng việc chơi đàn nên đảm nhận nhiều công đoạn hơn trong quá trình sản xuất. Bên đặt hàng cử

chuyên gia từ Đà Loan qua thẩm định khi nhận đàn. Số đàn giao âm thanh đều đồng nhất, không mắc lỗi!

Nhiều bộ sưu tập độc, lạ

“Nhà Bảo tàng Thi Đà Lạt” (dưới đây gọi tắt là “Nhà Bảo tàng”) ngày càng có nhiều bộ sưu tập đa dạng, phong phú. Có

người biết tiếng ông rất trân trọng đồ cũ bèn gửi tặng sách, đàn ... Trong số người hào hiệp có chị Liên tặng bộ sách Tuổi Hoa, bạn học cũ tặng ti-vi cũ. Riêng anh Huân tặng nhiều đồ xưa và sách truyện cũ. Đặc biệt, anh tặng ông bộ đồ nghề tác nghiệp của Nha Địa dư Đà Lạt (Cục Bản đồ Đà Lạt).

Ông giới thiệu sơ lược với tôi về một số bộ sưu tập. Tập “Thế giới Điện ảnh” số 24 (xuất bản năm 1972) và số 33 (xuất bản năm 1982), mỗi số gồm 1000 bức ảnh của các phim và diễn viên được Hollywood chiếu hằng năm... Hai bộ sưu tập muống bằng mạ bạc và mạ vàng. Mỗi bộ có 34 cái. Hai mặt của muống có chạm nổi ảnh và khắc tên của một tổng thống Mỹ kèm nội dung giới thiệu sơ lược về sự kiện đương thời của mỗi vị từ George Washington đến Dwight D. Eisenhower. Các cuốn băng, đĩa nhạc

Vài bộ bàn ghế trong quán có trưng bày các bộ sưu tập cũ xưa

gốc “Những bài ca tháng Hạ”, của Phạm Mạnh Cường, băng nhạc Jo Marcel, một ca sĩ tên tuổi trước năm 1975 và cũng là một tay “phù thủy âm thanh”, băng nhạc Diễm ca, băng nhạc Shotguns... được ông trưng bày trong tủ kính. Ông Nguyễn Thi, “Người lưu giữ ký ức của Đà Lạt” vẫn cần mẫn sưu tầm nhiều hiện vật từ sách đến máy móc điện tử... Ông cho biết, sách trước và sau năm 1975 hiện có hơn 3 nghìn cuốn. Nhưng tôi nghĩ phải trên 5 nghìn cuốn. Ba tầng, kể cả tầng áp mái ngôi nhà, chỗ nào cũng có giá sách, tủ sách. Thang gác lên lầu cũng tận dụng để sách...

Khách Đức, Pháp, Mỹ, Nga... đến thăm, góp ý ông cách liệt kê các bộ sưu tập tiêu biểu giúp người xem dễ nhận biết.

Quán Thi Tuấn coffee với nhiều thể nghiệm

Để thu hút khách đến “Nhà Bảo tàng”, cuối

Tác giả (trái) và ông Nguyễn Thi

năm 2022, ông xây dựng một số hoạt động phụ trợ như mở quán “Thi Tuấn Coffee” trong khuôn viên nhà... Quán do ông tự thiết kế, thi công. Tôi thấy nhiều hạng mục khá là tinh xảo như đóng quầy lễ tân, trang trí đĩa than gắn trên trần nhà... Ông Thi đưa ý tưởng, ông Tuấn bổ sung thực hiện cùng với một người bạn. Mười bộ bàn ghế ngồi uống cà phê đều có trang trí. Trên mỗi mặt bàn bằng kính trong có trưng bày một số hình ảnh theo một chủ đề riêng như “Âm nhạc xưa”, “Phim ảnh xưa”, các tờ giới thiệu về phim của 3 rạp phim (Ngọc Lan, Hòa Bình, Ngọc Hiệp của Đà Lạt xa xưa); tài tử điện ảnh... “Ca sĩ xưa” (Ảnh bìa đĩa nhạc các ca sĩ Thanh Thúy, Thanh Tuyên, Hoàng Oanh...), “Sách Tập đọc thời tiểu học xưa”, “Tờ tiền giấy” (các tờ tiền của Ngân hàng Quốc gia Việt Nam như tờ 1 đồng, tờ 5 đồng, tờ 20 đồng, tờ 1000 đồng, đặc biệt có tờ 30

đồng (Ngân hàng Nhà nước Việt Nam)...

Đến “Nhà Bảo tàng” gặp “Một không gian thư giãn yên tĩnh hoài niệm với các hiện vật, tranh ảnh xưa cũ” gặp được người “Sưu tầm, sửa chữa, bảo trì, cung ứng linh kiện các định dạng máy hát cổ”; “Sưu tầm đồ xưa, sách, truyện xưa, tranh ảnh cũ trước 1975” và “Dạy, chế tác guitar classic”. Xây dựng “Tủ sách trao và nhận”. “Tủ sách mở, không giới hạn người nhận. Người lấy sách về trang trí (decor) quán hoặc đọc. Người xin sách chỉ để lấy cái bìa! Có người nhận cả chục cuốn sách mang đi cũng có người đến trao cả một

thùng sách! Cứ cho đi là được nhận lại”, ông cười, chia sẻ.

Hiện ông tổ chức hướng dẫn, giới thiệu cho khách khi đến “Nhà Bảo tàng” bằng hình thức: “Tour thể nghiệm máy móc điện tử”, “Định dạng các máy móc, băng đĩa analog từ thuở sơ khai”. “Xem ảnh nổi 3D, các loại máy chiếu phim nhựa xưa”, “Những hình ảnh xưa của Đà Lạt”... Về “tour nhạc”, hai anh em ông thay nhau đọc tấu nhạc cho khách nghe 45 phút, lệ phí 500 nghìn đồng, phục vụ số lượng từ 1 đến 5 người... Có người “đặt hàng” nghe đánh guitar nhạc cổ điển, không lời cho họ nghe,

có khi cả gia đình hoặc nhóm bạn cùng thưởng thức. “Hàng tuần, em dạy nhạc miễn phí vào lúc 15 giờ Chủ Nhật, chơi nhạc miễn phí cho khách nghe 45 phút vào 19 giờ thứ Bảy. Thêm “Tủ sách trao và nhận” nữa là ba hoạt động miễn phí”, ông Thi chia sẻ thêm.

Đặc biệt, quán không hẳn chỉ kinh doanh đơn thuần mà còn đặt mục tiêu sức khỏe cho khách lên hàng đầu. Những thức uống không tốt cho sức khỏe thì không bán như trà sữa, thức uống có ga. Và không hút thuốc lá trong nhà.

Ngày 31/10/2023,
UNESCO công bố danh

sách 55 thành phố được gia nhập “Mạng lưới thành phố sáng tạo toàn cầu”, trong đó có Đà Lạt là thành phố sáng tạo âm nhạc đầu tiên của Việt Nam. Thiết nghĩ “Nhà Bảo tàng” cũng nên được thành phố giúp đỡ. Khách đến là những người thích khám phá, tìm hiểu, hoài cổ, có tâm hồn âm nhạc. Nói không quá, nó cũng là một nhân tố trong thành phố sáng tạo âm nhạc.

Rồi Đà Lạt còn có thêm cái để nhớ về. Nhớ ông Nguyễn Thi đa tài, có tâm hồn nghệ sĩ và “Nhà Bảo tàng Thi Đà Lạt”- Thi Tuấn Coffee!

LKD

(Ảnh do nhân vật cung cấp)

Nếu bạn có thắc mắc?

Nếu bạn có bất kỳ thắc mắc nào về các vấn đề An Sinh Xã Hội (Social Security) như: **Trợ cấp hưu trí- Trợ cấp người già- Trợ cấp tàn tật.**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Angie Hồ Quang.

Cô Angie Hồ Quang đến Hoa Kỳ năm 1984, là Giám đốc cơ quan tìm việc làm cho người Việt. Bà từng làm việc cho Sở An Sinh Xã Hội từ năm 1991 đến 2020.

Câu hỏi xin ghi:

Mục “**An Sinh Xã Hội**”

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn cần trợ giúp hoặc có bất kỳ câu hỏi nào về tiêu chuẩn, quyền lợi **thực phẩm, chăm sóc sức khỏe**, bao gồm các chương trình **Phụ nữ, Trẻ sơ sinh và Trẻ em (WIC), Trợ cấp Y tế cho Trẻ em (Children's Medicaid), Hỗ trợ Dinh dưỡng Bổ sung (Supplemental Nutrition Assistance Program- SNAP).**

Xin vui lòng gửi câu hỏi cho cô Cindy Thu Hoàng, phụ trách **Phúc Lợi Xã Hội** [Texas Health and Human Services Commission (HHSC)], đây là cơ quan quản trị các chương trình trợ giúp các gia đình về các quyền lợi trên. Cô Cindy Thu Hoàng hiện đang là nhân viên của bộ Y tế Tiểu Bang. Câu hỏi xin ghi:

Mục “**Phúc Lợi Xã Hội**”

Gửi về email: bientap@trenews.net

Nếu bạn có bất kỳ **câu hỏi gì về Thuế** hoặc **gặp rắc rối với sở Thuế**, cần được giải thích và cố vấn miễn phí, xin đặt câu hỏi với cô Đài Thi.

Cô Nguyễn Đài Thi là cựu Thanh Tra của Sở Thuế Hoa Kỳ (IRS) và cũng là cựu Thanh Tra của Bộ Ngân Khố (U.S. Treasury Inspector General). Có bằng IRS Enrolled Agent do Sở Thuế cấp. Hơn 30 năm kinh nghiệm làm việc cho Sở Thuế và Bộ Ngân Khố, cô cũng đã từng audit-Sở Thuế. Với kinh nghiệm đặc biệt này, chẳng những cô Đài Thi rất rành về luật thuế, mà còn hiểu tường tận về cơ cấu và nội bộ của cơ quan IRS. Xin gửi câu hỏi cho cô Nguyễn Đài Thi.

Xin ghi mục “**Thuế vụ**”

Gửi về email: bientap@trenews.net

Thằng lơ xe đồ

trong văn hóa Miền Nam

NGUYỄN GIA VIỆT

Đi xe đồ mà không có lơ thì khỏi xuất bến. Anh lơ mang hành lý hàng hóa của khách lên mui, sắp xếp ghế cho khách, dẫn người già lên xe, là cái loa báo hiệu quãng đường khách sắp tới.

Lơ xe có quyền lực ghê lắm, có thể đuổi khách xuống nếu phát hiện đi chui.

Ai đi xe đồ Sài Gòn Mỹ Tho sẽ gặp vậy:

“Sắp tới Tân Hương, bà con nào xuống chuẩn bị

đồ đặc nghen!”

Ngồi chưa nóng đất là đã tới ngã ba Phú Mỹ, tới Tân Hiệp.

Ai đi xe đồ Chợ Lớn Cần Đước sẽ nhớ giọng anh lơ:

“Tới Cầu Ông Thìn bà con ơi! Tới Kế Mỹ rồi. Tới cầu Mông Gà rồi. Tới Chợ Trạm bà con cô bác nào xuống chuẩn bị nghen!”

Nhớ cầu Nhị Thiên Đường, nhớ cầu Ông Thìn như rằng bà già sắp rụng, nhớ cầu Mông Gà và cầu Chợ Trạm

trong bụi đỏ mù trời!

Nghề lơ xe là một nghề mà người Nam Kỳ nào cũng biết.

Mấy bà già kêu “Thằng lơ”. mấy em tre trẻ kêu “Anh lơ”. Mấy em học sinh kêu “Chú lơ...”.

Thông thường kêu là “Thằng lơ” là hết xì mòm.

Đi dê gái, mới tán gái vài câu mấy em chẳng xí một cái: “Cái thứ lơ mà trèo cao, đĩa đòi đeo chùn hạc, xí không thềm!”

Lơ xe tưởng bình dân, ăn mặc lèn xèn vậy chứ là từ tiếng Pháp à!, nó là “Contrôleur” người soát vé trong tiếng Pháp.

Người Nam Kỳ nhớ chữ leu và biến thành “lơ xe”.

Người Nam Kỳ xưa xài hàng Tây không hà, kêu tài xế là *số phơ* (chauffeur), số phơ ôm cái bánh lái kêu là *ôm vô lăng* (volant).

Khi khách lên xe, anh lơ sẽ động vô thành xe nói lớn:

“Bà con cô bác ngồi ngay ngắn, giữ kỷ đồ đạc, xe chuẩn bị để *pa!*”

Đê pa tiếng Pháp là *départ* có nghĩa là khởi hành, rồ máy xe chạy.

“Sài Gòn có bến *Chương Dương*

Có dinh Độc Lập, có đường Tự Do

Phường Chợ Quán, khóm Cầu Kho

Bến xe Lục Tỉnh, con đò Thủ Thiêm.”

Xin đông dài dẫn về thăm một chút cái bến Miền Nam của chúng ta.

Ở Miền Nam mình, nơi ghe tàu đậu nhiều bên sông kêu là bến, từ bến ghe, bến đò tới bến xe.

Sài Gòn có Bến Nghé, có Bến Thành. Dạt qua Bình Dương Thủ Dầu Một có Bến Cỏ, Bến Củi là nơi bán cỏ cho ngựa ăn và bán củi.

Bến Cát là nơi tập trung ghe chở cát, Bến Súc là

nơi buôn bán cây mà thuộc loại lớn, người Nam Kỳ kêu những cây lớn còn nguyên hình là cây súc.

Bến Thế Thủ Dầu Một là cái bến có trạm thâu thuế thuyền bè qua lại kêu là Bến Thuế, lâu ngày dân Bình Dương đọc thành Bến Thế.

Bây giờ chúng ta chạy về hướng Miền Tây.

Qua cầu Bình Điền, Chợ Đệm ta đụng Bến Lức, nơi có khóm nổi tiếng ngon ngọt, phải qua cái cầu khá lớn về dưới

Bến Lức là tên của sông Vàm Cỏ Đông chảy qua khúc này.

Bến Lức là bến sông có nhiều cây lứt (lúc) và không loại trừ có xuất xứ từ gốc Khmer.

Trong sử Nguyễn, chữ tên Hán Việt của Bến Lức là Lật Giang.

Chúng ta về Mỹ Tho sẽ gặp cầu Bến Chùa, nó là cái bến có cái chùa gần đó, dễ hiểu.

Mỹ Tho là một trung tâm về Miền Tây, có ga xe lửa, có cầu tàu lục tỉnh, mọi thứ đều nằm trên Quai Galliéni (bến Trưng Trắc).

Năm xưa quan lớn Phan Thanh Giản từ Huế về Bảo Thạnh Ba Tri thì phải ghé Mỹ Tho kiếm đò ở vàm sông Bảo Định này rồi lên ghe đâm ngang ra sông Cửa Tiểu và Cửa Đại rồi vô đến sông Ba Lai về Bảo Thạnh.

Thời Nguyễn bến đò nằm mé bên Chợ Cũ, Bến Tầm Ngựa, nằm cuối đường Trịnh Hoài Đức.

Mỹ Tho có cái bến tàu này là trạm sông lớn nhứt về các tỉnh Miền Tây, về Châu Đốc, về Cần Thơ, Cà Mau ...

Bến tàu lục tỉnh Mỹ Tho ngày đêm lúc nhúc người và người, tàu ghe chen chúc, tiếng réo gọi nhau rân trời.

Tại cầu tàu lục tỉnh, ngoài tàu khách còn có ghe thương hồ chất hàng lên chợ Mỹ Tho, lòng vòng đó có nhiều chiếc ghe nhỏ chèo bán đồ ăn, phần đông là những cô còn trẻ, dân Mỹ Tho kêu là “gái bán vàm”.

Và chúng ta qua Bến Tre.

"Bến Tre Bến Tre hồi!

Có nhớ gã thương hồ

Khua dầm loang nắng đục

Lấn thẩn sâu bán thơ?"

Có 2 lý giải về Bến Tre:

-Bến Tre xuất phát từ gốc Khmer là Srok Tre với nghĩa là Sóc Tre hay Bến Tre.

-Bến Tre có nguồn gốc Khmer là Srok Kompong Treay nghĩa là xứ bến cá Xứ này cá đông nhiều.

Ngày nay vẫn còn các địa danh tên cá như cầu Cá Lóc, nên chữ Srok Kompong Treay cũng nghe có lý.

Trên bờ Rạch Bến Tre có

cái chợ Bến Tre.

Khi Pháp thành lập hạt tham biện Bến Tre đã đặt tỉnh lỵ ngay khu vực đất trung tâm của làng An Hội này, cái tên Bến Tre là lấy tên cái chợ Bến Tre này.

Xuống Cần Thơ có Bến Ninh Kiều.

Thời Pháp tên bến này là Quai de Commerce, dân gọi là Bến Hàng Dương. Năm 1958 ông tỉnh trưởng Cần Thơ vì mê bài "Bình Ngô đại cáo", mê câu "Ninh Kiều máu chảy thành sông, tanh hôi vạn dặm-Tự Động thây chất đầy nội, nhơ để ngàn năm" nên đặt tên là Bến Ninh Kiều.

Thiệt không hiểu nổi vì sao lại lấy một địa danh có mùi máu tanh ngoài Bắc đặt tên cho một bến sông thơ mộng Cần Thơ?

Đó cũng là sai lầm.

Có lẽ muốn "lạ" hơn Sài Gòn vì Sài Gòn đã có Bến Bạch Đằng, Bến Hàm Tử, Bến Vân Đồn, Bến Chương Dương là tên những trận thủy chiến.

Nhưng Ninh Kiều là câu thơ máu.

Sài Gòn còn có Bến Lê Quang Liêm, Bến Tôn Thất Thuyết, Bến Trần Xuân Soạn, Bến Mễ Cốc, Bến Bình Đông, Bến Bình Tây, Bến Bãi Sậy.

Miền Tây nổi tiếng nhiều kinh rạch, nhiều cầu thì cũng nhiều đò, chỗ ghe rước khách kêu là bến đò.

Rồi chợ cũng cất sập sông, dễ hiểu là cho tàu bè chở hàng hóa lên chợ cho dễ, vậy là sau chợ sẽ có cái bến.

Cái chợ nổi tiếng nhứt Nam Kỳ, giàu có nhứt Lục Tỉnh là chợ Bến Thành, tên thiệt là chợ Sài Gòn, nằm trên cái bến ngay hào thành Sài Gòn xưa.

Bến xe đồ Lục Tỉnh đầu tiên là bến xe bên hông chợ Bến Thành.

Chợ Bến Thành Tây viết là “Le Marché Central”, dân Nam Kỳ kêu là chợ Bến Thành, chợ Sài Gòn hay chợ Mới.

Chợ Mới được hãng Brossard et Maupin xây dựng trên cái ao Bồ Rệt (Marais Boresse) từ năm 1912 đến năm 1914 thì hoàn tất.

Cái chợ nằm giữa bốn cái lộ.

Mặt tiền day mặt về hướng chánh Nam theo Kinh Dịch là con lộ Place Cuniac (Bùng binh Chợ Bến Thành - Công trường Cộng Hòa - Công trường Diên Hồng - Quảng trường Quách Thị Trang).

Mặt Bắc chợ là Rue d’Espagne (Lê Thánh Tôn).

Mặt Tây là Rue Schroeder (Phan Châu Trinh).

Phía Đông là Rue Viénot (Phan Bội Châu).

Hai con lộ bên hông chợ được Pháp làm bến xe đồ

lục tỉnh.

Lộ cửa Tây Rue Schroeder (Phan Châu Trinh) là bến xe về Miền Tây. Lộ mé Đông Rue Viénot (Phan Bội Châu) là bến xe đồ về Miền Đông.

Lúc bấy giờ khu chợ Bến Thành là khu trung tâm Sài Gòn, xế bên có ga xe lửa Sài Gòn-Mỹ Tho thì hành khách từ xe lửa có thể đi bộ qua hông chợ Bến Thành lên xe đồ đi các nơi.

Tối những 1940 vẫn còn bến xe hai bên hông chợ Bến Thành.

Sau đó Pháp cho tản bến xe ra khỏi khu vực chợ Bến Thành để giữ văn minh đô thị.

Bến Miền Tây về bến xe Lục Tỉnh Pétrus Ký, bến xe Chợ Lớn Bình Tây.

Bến Miền Đông dời về bến xe Nguyễn Cư Trinh, bến xe Nguyễn Thái Học.

Tối những năm 1960 thì chuyển hết về bến xe Pétrus Ký.

Rồi thì bến xe Pétrus Ký quá tải, xe đi Miền Tây được dời ra Phú Lâm gọi là Xa cảng Miền Tây.

Các hãng xe đồ ngày trước ở Sài Gòn rất mạnh, họ chạy xuống Miền Tây, ra Miền Trung, thành ra thuật ngữ “xe đồ” vang danh thiên hạ.

Bến xe đồ, bến xe lam, bến xe lô.

Xe lô là nói tắt từ “lô ca xông”, tiếng Pháp là *location*. Đây là loại xe chạy nhanh hơn xe đồ, chở ít khách, hàng hóa hơn xe đồ.

Xe lô xưa thường của hãng Citroen sản xuất, nó dài, tiêu chuẩn là 7 tới 8 hành khách, nhưng sắp phơ hay nhét trên 10 người cho đủ số hụi.

Có cả thấy 20 tỉnh ở Nam Kỳ ghép thành vần:

“Gia, Châu, Hà

Rạch, Trà, Sa, Bến

Long, Tân, Sóc, Thủ, Tây, Biên

Mỹ, Bà, Chợ, Vĩnh, Gò, Cần, Bạc.”

Sau thêm Cấp là Vũng Tàu.

Bến xe đồ thì không phải tỉnh nào cũng có, nhưng bến xe lam, bến xe lô thì tỉnh nào cũng có.

Tại Lục Tỉnh xưa có rất nhiều bến xe lam.

Mà đi xe lam cũ rất vui, ông lái xe lam phải khởi động bằng cái cây sắt chọt vô cái lỗ đầu xe mà quay nhiều vòng.

Sau thì có xe lam đập máy tành tạch. Có nhiều khi không nổ máy khách phải hì hụi phụ đẩy.

Xe lam chở nhiều bị nhổng đít, cái đầu chống lên trời hoài.

Trở lại đề tài “lơ xe”.

Muốn làm lơ xe phải có sức khỏe vì phải trèo lên trèo xuống từ mặt đất lên mũi.

Lơ thường đứng hoặc ngồi bẹp dưới sàn vì ghế là của khách đi xe.

Làm lơ xe nhà thường nghèo, vì có nhà giàu nào cho con đi làm cái thứ “lơ xe”.

Tuy nhiên đã có nhiều cuộc tình giữa lơ xe trẻ và nữ hành khách đi xe đồ thường, từ gặp rồi quen, giúp bưng đồ riết thương nhau luôn.

Sau 1975 khi cộng sản quản lý Miền Nam kiểu ngăn sông cấm chợ, mấy bà bán đường dài phải ở bến ông bán vé xe và ông lơ xe.

Chơi “líp ba ga” với khách thì sẽ có tình thôi.

Trong lịch sử chánh trị thế giới có một ông chủ tịch nước Lào ngày xưa hoạt động nhờ nghề đi lơ xe đồ, mà ông này có máu người Việt mới vui!

Hàng ngày không thể thiếu những chuyến xe đồ đường dài nối các tỉnh, cũng như không thể thiếu anh lơ xe

Nhiều bà đi bộ ghét lơ xe, bả đi ngoài đường xe đồ trở tới, lơ xe ló cái đầu ra net bả: “Đi đứng gì mà tè le ra đường, muốn ch-ết hả má?”

Bả bực quá chửi lại:

“Ch-ết bà n-ội mày, đồ... cái thứ lơ xe!”

Đúng là cái thứ lơ xe!

(Nhắc mà nhớ, trời ơi sao mà mới như hôm qua vậy cả?)

NGV, 3-2025

Nhạc sĩ Minh Kỳ

“Chuyến tàu hoàng hôn”, 1962

Nhạc sĩ Hoài Linh

Chuyến tàu hoàng hôn

(Mang yêu thương rắc lên muôn vạn oán hờn)

TÁM VẠN
ĐỨC QUỐC

Nhạc sĩ Minh Kỳ tên thật là Nguyễn Phúc Vĩnh Mỹ, xuất thân từ dòng dõi hoàng tộc và đồng vai vế với vua Bảo Đại (Vĩnh Thụy). Ông sinh năm 1930 ở Nha-Trang và qua đời tháng 8.1975 trong một vụ thảm sát bằng lựu đạn ở trại tù cộng sản tại Biên-Hòa. Minh Kỳ là một nhạc sĩ tên tuổi, sáng tác rất nhiều nhạc phẩm giá trị được khán thính giả khắp nơi ưa chuộng. Ông hợp tác với nhiều nhạc sĩ nhưng được nhắc nhở nhiều nhất qua những sáng tác của nhóm Lê Minh Bằng gồm

Anh Bằng, Lê Dinh và Minh Kỳ. Ông tham gia vào lực lượng Cảnh sát Quốc gia Việt-Nam Cộng Hòa với chức vụ Đại Úy trước ngày miền Nam bị cưỡng chiếm.

Nhạc sĩ Hoài Linh tên thật là Lê Văn Linh, sinh năm 1920 (có tài liệu ghi là 1925) và mất ngày 30 tháng 4 năm 1995 vì một căn bệnh hiểm nghèo. Nhạc sĩ Hoài Linh phục vụ trong Quân lực Việt-Nam Cộng Hòa với cấp bậc Trung Úy nhưng được biết đến và nhắc nhở qua những ca khúc trữ tình của hơn 20 năm miền Nam Việt-Nam thanh bình, thịnh trị. Sự nghiệp sáng tác của Hoài Linh khá đồ sộ và còn được yêu chuộng đến ngày nay như “Lá thư trần thế”, “Về đâu mái tóc người thương”, “Căn nhà màu tím”, “Nhịp cầu tri âm” v.v. Lời ca trong âm nhạc Hoài Linh rất mượt mà và trữ tình nên nhiều nhạc sĩ như Song Ngọc, Minh Kỳ, Tuấn Khanh, Nguyễn Hiền v.v. đã nhờ nhạc sĩ Hoài Linh đặt lời ca cho sáng tác của mình.

Nhắc đến nhạc phẩm “Chuyến tàu hoàng hôn”, ca sĩ Hoàng Oanh đã thuật lại như sau: “Mùa hè năm 1962, nhạc phẩm Chuyến tàu hoàng hôn” ra đời trong một ngày mưa đầu mùa ly biệt. Sau khi hoàn tất phần nhạc, nhạc sĩ Minh Kỳ đã nhờ nhạc sĩ Hoài Linh đặt lời ca. Bản nhạc được viết tại Thị-Nghè giữa năm 1962 và được tác giả ấn hành. Sau đó, nhà xuất bản Tỉnh Hoa Miên Nam của nhạc sĩ Lê Mộng Bảo cũng tái bản nhiều lần trong những năm của thập niên 60”.

Hơn 60 năm qua, “Chuyến tàu hoàng hôn” đã được nhiều thế hệ ca sĩ trình bày trên sân khấu, thu hình, thu thanh nhưng lần đầu tiên do hãng đĩa Việt-Nam thực hiện với tiếng hát ca sĩ Hoàng Oanh và phần hòa âm của nhạc sĩ Nghiêm Phú Phi năm 1962 tạo được ấn tượng nhiều nhất. Lần đó, ca sĩ Hoàng Oanh chọn hát lời 2, chứ không phải là phần lời 1 thường được phổ biến sau này.

Tiến đưa nhau giữa buổi hoàng hôn dâng lên màu tím thắm, đôi tình nhân bịn rịn không muốn rời xa. Thời gian ơi xin ngừng lại, không gian ơi xin đừng tan để phút giây lưu luyến này kéo dài thêm chút nữa ...

“Chiều nao, tiến nhau đi khi bóng ngả xế tà

Hoàng hôn đến đâu đây màu tím dâng trong hồn ta

Muốn không gian đừng tan, nín đôi chân thời gian

Ngừng trôi cho giây phút chia ly này kéo dài

Trước khi phân kỳ, ước sao cho tàu đừng đi”

Thương nhau nhiều nhưng dù lưu luyến mấy rồi cũng phải chia xa. Con tàu chuyển mình rời sân ga và đem theo bao niềm nhung nhớ. Chiều xuống đã lâu, sương rơi ướt áo mà bóng ai còn thấp thoáng ở thêm ga. Những giọt mưa thu hay nước mắt của người ở lại cứ lăn dài trên má, trên môi ...

“Xe lăn êm êm lúc ga chiều sắp lên đèn

Mưa thu bay bay vắt ngang trời ướt vai mềm

Hoàng hôn dần buông

Mà ai còn đứng im trong chiều sương xuống”

Đường dẫu xa nhưng đường bao nhịp nối, tình dù cách xa nhưng trăm mối ngổn ngang. Lòng thầm trách con tàu vô tri mang người thương về chốn nào xa xôi để người ở lại tương tư sầu nhớ ...

“Tâm tư cô đơn trách con tàu nở sao đành

Đem yêu thương đi đến nơi nao, cách đôi tình

Đường bao nhịp nối, tình trăm nghìn mối

Hướng theo một bóng người”

Nơi chiến địa gươm giáo, súng

đạn vốn dĩ vô tình nhưng vì muốn bảo vệ nền hòa bình non trẻ nên người trai phải dấn thân đi vào tuyến lửa. Dù giặc thù gây bao tang tóc nhưng người ra đi quyết mang theo tình yêu thương để rắc lên muôn vạn oán hờn và mang lại công bằng, bác ái trên một dãy đất chinh chiến triền miên ...

“Tà dương khuất trong sương là mỗi lần ngóng chờ

Nhìn theo phía chân mây, đợi chuyến xe xưa về chưa

Nếu hay chẳng người ơi, chốn xa xôi chàng trai,

Còn đem yêu thương rắc lên muôn vạn oán hờn

Nếu mai đây về, cũng trên chuyến tàu hoàng hôn”

Nhạc phẩm “Chuyến tàu hoàng hôn” (hình bìa ca sĩ Minh Hiếu) trên đĩa hát 45 vòng của hãng đĩa Việt-Nam, 1962

Ca sĩ Hoàng Oanh và đĩa CD “Chuyến tàu hoàng hôn” được thu thanh và phát hành ở hải ngoại

Nhịp xe lướt nhanh trong khúc quân hành rộn rã như lời nhắn nhủ của người ra đi. Rồi đây, nương dâu sẽ thắm xanh, vườn cây cho trái ngọt thì sá gì chút tình riêng bé nhỏ. Giữ cho nhau niềm tin như lời hứa buổi chia tay hôm nào, hoàng hôn buông xuống và nhường cho ánh ban mai lấp lánh đầu ngày ...

“Nhịp xe lướt nhanh nhanh đồn khúc vang quân hành ca

Nhấn em ơi đừng thương, chí trai anh ngàn phương

Về đi sao cho thắm nương dâu, đẹp mảnh vườn

Đến mai anh về giữ sao cho vẹn niềm thương”

Mùa thanh bình sẽ về sau bao ngày chia ly, sầu nhớ. Giây phút hạnh ngộ cho kẻ tiên tuyến, người nơi hậu phương chan hòa một niềm vui như trăng thanh sáng tỏ đêm rằm, như bông hoa thắm tươi trên ngàn lối. Tình thương sẽ xoa dịu hận thù và nối lại những ngăn cách sau chuỗi ngày chinh chiến, điêu linh ...

“Người ơi chí nam nhi khi đã gửi sa trường

Thì xin phút chia ly này hãy quên đi sầu thương

Đến mai đây mùa thương, nở hoa trên ngàn phương

Là khi đôi tim sẽ vui chung nhịp nối niềm

Ánh trăng chan hòa chiếu riêng cho mình và ta”

Sau mấy mươi năm thương hải, tang điền, từng lớp trai tráng vì nước đi xây tình quê hương, đem yêu thương rắc lên muôn vạn oán hờn mà thanh bình còn lẫn khuất nơi xa. Mùa xuân năm đó xóa tan bao niềm ước vọng để người dân Việt cứ mãi lâm than và lặng lẽ ra đi mang theo nỗi sầu vong quốc.

TV (10.03.2025)

Nghĩ về Mandalay

ĐÀO THỊ THANH TUYỀN
SÀI GÒN, VN

Là vùng hứng chịu nặng nề nhất trong trận động đất 7.7 độ Richter ở Myanmar ngày 28/3/2025. Mọi thứ sụp đổ, hàng dài người còn sống thất thần đi trên những con đường hai bên là nhà đổ nát. Cơ quan Địa chất Mỹ dự báo con số có thể lên tới 10,000 người chết dựa trên mức độ rung lắc, mật độ dân cư và nhiều yếu tố khác.

Tổn thất vượt quá sức chịu đựng của con người. Và tôi không hình dung Myanmar sẽ tái thiết như thế nào sau động đất khi trong lúc những con người khốn khổ, khốn nạn còn bị vùi lấp dưới đồng đổ nát thì đâu đó trên đất nước họ vẫn vang lên tiếng súng của cuộc nội chiến. Làm sao thân phận con người chịu đựng nổi vừa thiên tai và vừa chiến tranh?

Những chuyến cứu trợ khẩn cấp của các nước trên thế giới đã và đang trên đường đến với Myanmar chạy đua với giờ vàng cứu người, những tấm lòng sẽ chia chút ấm áp nhỏ nhoi

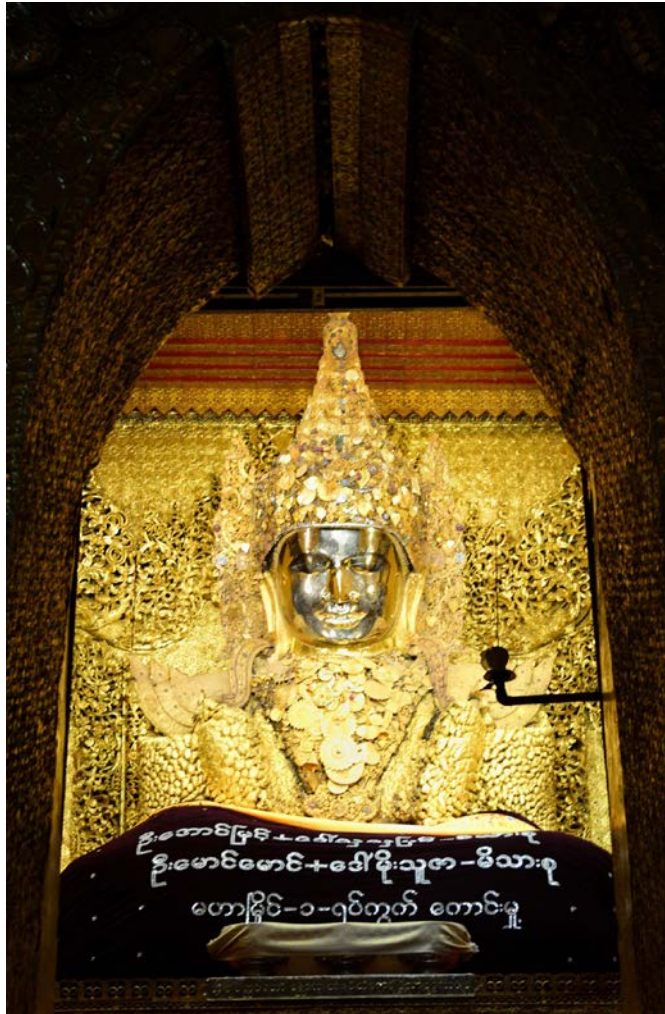
làm sao bù được thiệt hại ghê gớm của một đất nước còn nghèo ở Đông Nam Á này?

Màn trời chiếu đất, người sống sót không có cả thức ăn và nơi ở... Một phận người được cứu là cả một nỗ lực. Trăm ngàn con người cần cứu và đã không còn cơ hội được cứu. Mùi tử khí khắp nơi trong cái nắng nóng 41 độ C khi mọi thứ đã qua khung giờ vàng.

Và còn di sản, tôi thật sự thần thờ khi mà gần như những đền, chùa, công trình lịch sử tôi đã đến thăm 8 năm trước bị đổ sụp. Mỗi ngày, bất cứ công trình lịch sử nào ở

Mandalay bị hư hại được công bố, với tôi như có điều gì làm nghẹt thở. Quá nhiều công việc cần truyền thông nhanh mà đường giao thông tắc nghẽn, còn vì bất ổn chính trị; tin tức đến với mọi người trên thế giới không đầy đủ về thiệt hại. Cứu người trước đã, tay không mà bối tìm trong đồng đồ nát, trong bùn chút mong manh sự sống... Di sản, công trình lịch sử tính sau, dù rất đau đớn

Tôi tour lại những tấm hình cũ. Mandalay, kinh đô của hoàng triều cuối cùng của Myanmar, cách Yangon khoảng 716 km về phía Bắc, thành phố lớn thứ hai của Myanmar, và rất nhiều di tích cổ xưa được giữ lại

Tượng Phật ở chùa Mahamuni

trong một thành phố là trung tâm kinh tế quan trọng của Myanmar.

Này là tấm hình tôi chụp trước chùa Mahamuni⁽¹⁾. Buổi sáng hôm ấy nơi đây khá đông người. Một thánh tích Phật giáo nổi tiếng và là trung tâm hành hương quan trọng của Phật tử Myanmar. Tôi nhớ lại, trong chánh điện của chùa có bức tượng Phật dát vàng. Lớp vàng dày lên mỗi ngày khi khách hành hương đến viếng và tiếp tục dán lên bức tượng các lớp vàng lá.

Người dân Myanmar khi có chút tiền thì họ mua vàng, không phải đầu cơ tích trữ mà là dát chùa dát tượng. Những ngôi chùa, và có lẽ có những pho tượng dát vàng hùng

Bên trong chùa Mahamuni

Chùa Mahamuni sau động đất

Chùa Amarapura bị hư hại nặng (HÌNH INTERNET)

vĩ đã vỡ vụn và lẫn vào đất. Không biết rồi họ sẽ nhặt những vụn vàng ấy lên cát đi để một ngày nào đó lại dát lên tượng hay phân kim để bán mua chút lương thực sống qua ngày theo ý

nghĩ của một người “trần tục” như tôi?

May quá, tôi chưa thấy tin tu viện Maha Gandhayon Kyaung ⁽¹⁾ bị sụp đổ.

Đây là hình ảnh ngôi

chùa Amarapura, một kiệt tác về kiến trúc. Ngôi chùa màu trắng thật đẹp này được xây dựng vào 1820. Tôi nhớ lại rất rõ, khi ấy nhóm chúng tôi mọi người tản mác đi khắp nơi,

chỉ mình tôi tha thần với cái máy hình trước những bậc thêm dần lên rất cao, có một cánh cổng nhỏ, thấp. Một vị sư tiến đến, tôi ngỏ ý nói muốn lên trên cao đó nhưng tôi nhận được câu trả lời là phụ nữ không được lên. Ông hỏi tôi có muốn ông chụp giúp cho vài tấm hình không? Background trắng toát và ngược sáng, tôi biết tấm hình sẽ không đẹp và không tin tưởng vào tài bấm máy của vị sư ấy. Quả đúng vậy, những tấm hình không cân, không bố cục, không ưng ý nhưng bây giờ tôi thấy quý quá chừng. Tôi cũng chụp cho vị sư ấy một tấm hình, nhưng không hiểu sao, chính tay tôi chụp

Chùa Amarapura

Chuông ở chùa Amarapura

cũng không đẹp, không như ý. Vị sư hiền từ ấy đã thế nào qua trận động đất kinh hoàng này? Lại thêm một dấu hỏi trong rất nhiều dấu hỏi. Tôi đâm ra tức mình, tại sao ngôi chùa đẹp như vậy mà tôi chỉ có những tấm hình lệch lạc, không cân đối. Rồi lại tự bào chữa, có thể khi ấy tôi từ Bagan về, mắt đã no đầy với cả biển tháp vàng mênh mông nên không còn hứng thú chăng? Lại càng thêm tiếc nuối (thời gian lúc ấy) khi tôi coi lại những hình bạn chụp tôi với cái chuông khổng lồ của chùa mà bây giờ tôi bỏ tấm hình vào công cụ tìm kiếm google nó chỉ ra hàng loạt nơi có chuông như vậy. Tôi khó tha thứ cho cái sự hồi hợt này của mình - nơi cần lưu giữ hình thì lại bỏ qua, nơi không cần nhiều thì

lại thừa thãi.

Và còn nữa, trái tim tôi thật sự nhói lên khi đọc tin chùa Kuthodaw⁽²⁾ hay còn gọi là The World's Biggest Book nằm trong danh sách di sản bị hư hại bởi động đất.

Tôi đọc trên báo: “Mandalay và Sagaing là hai vùng thuộc miền trung Myanmar chịu hậu quả thảm khốc nhất”. Trưa hôm ấy chúng tôi lê bước thật chậm lên đồi Sagaing vì mệt mỏi do đi nhiều

nơi và... đói. Thế nhưng lên đến nơi nhìn xuống mới thấy xứng công. Một biển tháp và cây rừng bên dưới, đặc biệt là những cây phượng cổ thụ⁽¹⁾, gió trên đồi mát rượi, một nhọc tan biến. Dòng sông vòng lượn

Chùa Kuthodaw

chùa
Kuthodaw
sau động
đất

dưới chân đồi thật ngoạn mục. Đồi Sagaing xinh đẹp bây giờ thế nào sau thảm họa?

Và còn nữa để cho trái tim tôi thổn thức vì tiếc và nhớ. Chùa Hsinbyume hơn 200 tuổi, Ngôi chùa sở hữu lối kiến trúc ấn tượng mô phỏng theo hình dáng ngọn núi thiêng của Phật giáo, bề ngoài sơn màu trắng. Động đất kinh hoàng đã biến công trình biểu tượng của Mandalay thành đồng đổ nát, phần tháp chính của chùa bị sập gần như toàn bộ. Hệ bậc thang xung quanh hư hỏng.

Tôi đọc tin trên báo: “Bagan, thành phố với hàng ngàn ngôi chùa Phật giáo với những bảo tháp nhọn tuyệt đẹp, nằm gần đường Đứt gãy Sagaing, đã hứng chịu tổn thất nặng nề trong thảm họa động đất ngày 28-3.” Thế nhưng tôi không tìm thấy hình ảnh nào về một Bagan đổ nát ngoại trừ một tấm hình mà tôi chưa chắc chắn đó là Bagan ⁽²⁾. Tôi cầu

mong, Bagan không sụp đổ, tôi cầu mong bản tin trên không có thật.

Cũng vì Myanmar có chùa đẹp lâu đời và họ giữ gìn giáo pháp mà

ĐTTT

⁽¹⁾ Dẫn lại bài viết “Phượng hồng Mandalay của tôi đăng trên Trẻ Phượng hồng Mandalay - TRE Magazine

⁽²⁾ Dẫn lại bài viết “Mùi hương bí ẩn ở Bagan” của tôi đăng trên Trẻ Mùi hương bí ẩn ở Bagan - TRE Magazine

Chùa Hsinbyume. bị đổ nát

Chùa Hsinbyume

Một nhóm vận động trước US Capitol ngày 25 tháng 3, 2025

Tiếp tục nỗ lực vận động cho người tỵ nạn

NAM LỘC
ORANGE COUNTY, CA

Như kế hoạch dự trù, và qua bài viết được phổ biến hơn một tháng trước đây. Chúng tôi đã âm thầm

làm việc với một số cơ quan thiện nguyện cùng Phong Trào Việt Hưng và những cá nhân, tình nguyện viên có lòng, tập trung vào nỗ lực

vận động để tân chính phủ Hoa Kỳ tiếp tục cho phép định cư người tỵ nạn nói chung, và thực hiện chương trình bảo lãnh tư nhân nói riêng.

Các nhóm vận động chuẩn bị lên đường

Đặc biệt là qua tổ chức Welcome Corps mà trong đó rất nhiều đồng bào tỵ nạn Việt Nam của chúng ta đang còn kẹt lại tại Thái Lan, sẽ có cơ hội được chính phủ Mỹ nhận định cư qua các nhà bảo trợ đã nộp đơn bảo lãnh. Nhiều hồ sơ đã được chấp thuận và đang chờ phái đoàn Mỹ (USRAP) phỏng vấn. Có các trường hợp đã hoàn tất thủ tục khám sức khỏe, chỉ chờ ngày lên đường định cư.

Bên cạnh những thử thách về pháp lý, mà tối thiểu đã có hai quyết định do các vị thẩm phán liên bang, yêu cầu chính quyền của Tổng thống Donald Trump tiếp tục các chương trình định cư người tỵ nạn đã được quốc hội Mỹ phê chuẩn. Thi vào ngày Thứ Ba, 25 tháng 3, 2025 vừa qua, chúng tôi cùng với gần

Bà Kelly Ryan, President JRS-USA

300 thiện nguyện viên, từ 35 tiểu bang ở Hoa Kỳ dưới sự phối hợp của cơ quan bác ái Jesuit Refugee Service (JRS), qua mọi hình thức, đã tập trung về Hoa Thịnh Đốn để phát động một trong những cuộc vận động hành lang khá mạnh mẽ tại quốc hội Hoa Kỳ, đồng thời tiếp

xúc và gập gở với đúng 100 vị dân cử, gồm có 55 dân biểu (34 Dân Chủ, 21 Cộng Hòa), cùng 45 Thượng Nghị Sĩ (26 Dân Chủ, 19 Cộng Hòa).

Phái đoàn cũng đã gặp một số viên chức của Bộ ngoại giao Mỹ, hầu trình bày cũng như đạo đạt nguyện vọng của nỗ lực định cư người tỵ nạn

mà Tổng thống Donald Trump đã yêu cầu Bộ ngoại giao và Bộ nội an HK phối hợp làm việc để trình lên ông một bản báo cáo vào ngày 20 tháng 4 tới đây, tức là 90 ngày sau khi ông nhậm chức cũng như ký quyết định hành pháp, tạm ngưng chương trình định cư. Và như chúng tôi đã chia sẻ cùng quý vị, bản báo cáo này vô cùng quan trọng, vì nó sẽ quyết định chính sách cũng như số phận của các chương trình định cư hiện nay của chính phủ Hoa Kỳ.

Ngoài sự hiện diện của bà Kelly Ryan, tổng giám đốc trụ sở JRS ở Hoa Kỳ, và đã từng là phụ tá thứ trưởng Bộ ngoại giao Mỹ dưới thời Tổng thống George W. Bush, chúng tôi nhận thấy có mặt luật sư Don Kerwin, cựu giám đốc tổ chức CLINIC (Catholic Legal Immigration Network), giảng sư luật khoa tại đại học Georgetown University và Notre Dame, bà Hilary Chester, cựu viên chức điều hành của hội USCCB v.v. hầu hết đều là những nhân vật dày dặn kinh nghiệm, mà chúng tôi đã có cơ hội cộng tác hoạt động từ hơn 20 năm qua.

Cùng đi với chúng tôi còn có các luật gia, sinh viên đại học, một số vị lãnh đạo tinh thần và đồng đạo thiện nguyện viên. Đặc biệt với sự tham dự

Cô Jennifer Miller, Foreign Policy Advisor của DB Lois Frankel

Cô Nguyễn Thục-Nhi, Legislative Assistant, và ông Andrew Pelkey, National Security Fellow, văn phòng TNS Tim Scott tiếp đón phái đoàn vận động

của ông Lê Đình Yên Phú, chủ tịch Hội Đồng Điều Hành, Cộng Đồng Người Việt Quốc Gia Liên Bang Hoa Kỳ, luật sư Trần Kinh Luân, một trong những nhà vận động từng tranh đấu thành công trong việc định cư hơn 3,000 đồng bào tỵ nạn VN tại Phi Luật Tân 20 năm trước đây. Bên cạnh đó chúng tôi còn nhận ra anh Taylor Trần, một tình nguyện viên rất trẻ tuổi nhưng đã từng làm việc cho văn phòng JRS, giúp người tỵ nạn tại Thái Lan trước đây, cùng ông Tín Lưu, thành viên của cộng đồng người Việt tại Virginia.

Vì thời gian có hạn, mà cuộc hẹn thì nhiều cho nên chúng tôi đã phải chia nhau đi tiếp xúc và gặp gỡ các vị dân cử ở những tiểu bang mà mình cư ngụ để tiếng nói được chú ý và lắng nghe. Anh Lê Đình Yên

Phú cư ngụ tại Florida, chúng tôi và luật sư Luân hiện đang sống tại California đã được những vị dân cử của tiểu bang mình tiếp đón, như Lois Frankel và Maria Elvira Salazar ở Florida. Lou Correa và tân dân biểu Derek Trần, vùng Orange County, nơi có rất đông đảo cử tri người Mỹ gốc Việt. Và mặc dù

đang chuẩn bị bỏ phiếu một số dự luật tại nghị trường quốc hội, nhưng DB Derek Trần cũng đã sắp xếp thì giờ để gặp gỡ phái đoàn chúng tôi.

Ngoài ra chúng tôi cũng dùng thời gian còn lại để vận động với một trong số những vị dân cử thuộc đảng Cộng Hòa, có ảnh hưởng mạnh với tân chính phủ HK, kể

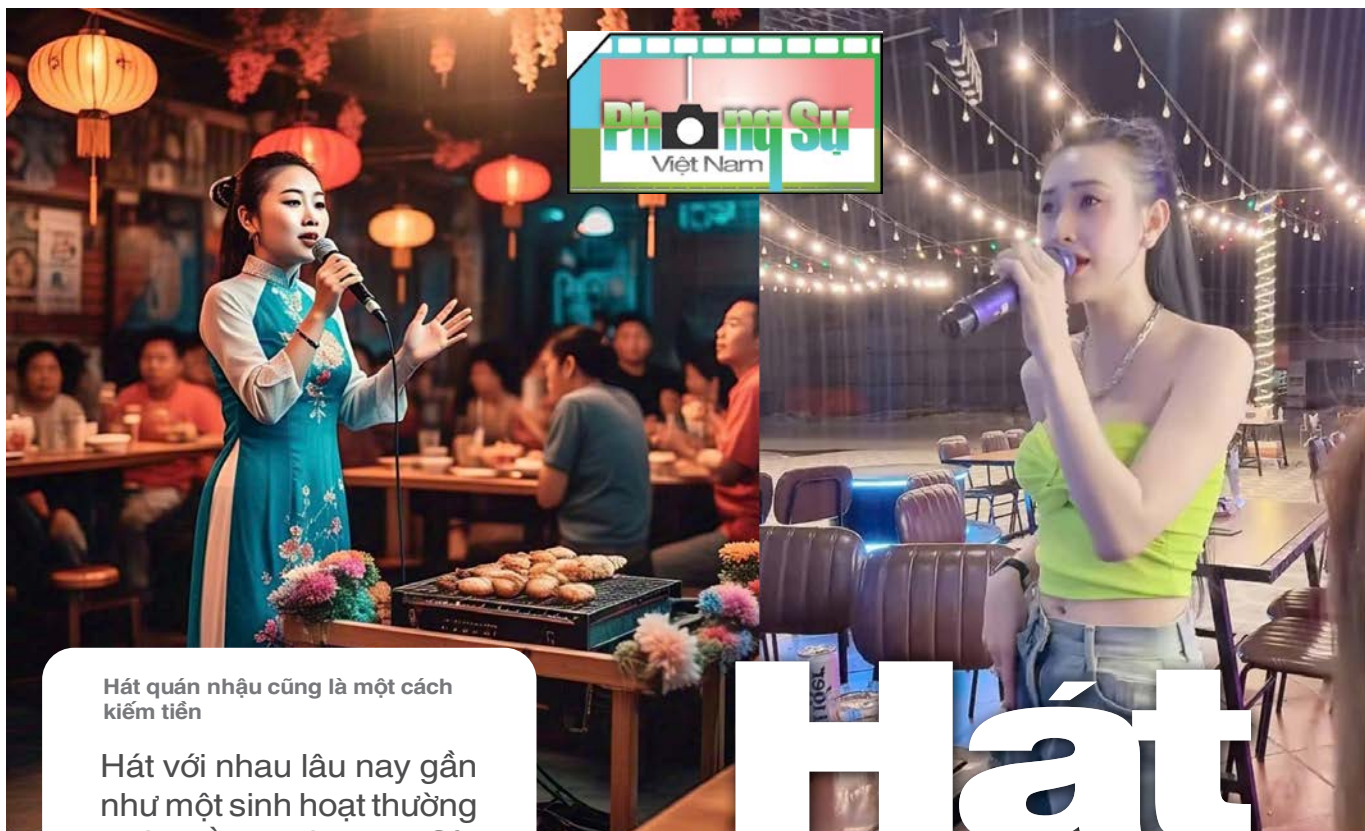

cả đương kim Chủ tịch quốc hội, Mike Johnson và Thượng nghị sĩ Tim Scott thuộc TB South Carolina, nơi có đông đảo người tỵ nạn Việt Nam gốc thiểu số đang định cư.

Người xưa thường nói, “còn nước thì còn tát”. Trong ý nghĩa đó chúng tôi đã cố gắng làm tất cả những điều có thể làm được hầu cho Tổng thống Donald Trump cứu xét và để ý đến hoàn cảnh của những người tỵ nạn khốn khổ, nạn nhân của các chế độ độc tài Cộng sản, cũng như các nhà đấu tranh cho tự do dân chủ và nhân quyền đang bị đàn áp ở những quốc gia mà Hoa Kỳ rất quan tâm.

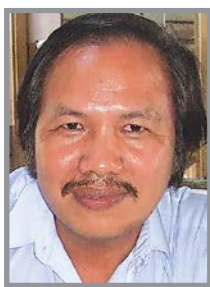
Cuộc vận động đã chấm dứt vào lúc 5 giờ chiều cùng ngày. Các thiện nguyện viên lưu luyến chia tay, nhưng họ đã không quên nhắc nhở với nhau về quyết tâm và bổn phận của những người đang có tiếng nói trong công cuộc tranh đấu cho quyền lợi của những người tỵ nạn thiểu may mắn, đang chờ đợi được đặt chân đến bến bờ tự do như chính chúng ta đã và đang có.

NL

Hát quán nhậu cũng là một cách kiếm tiền

Hát với nhau lâu nay gần như một sinh hoạt thường nhật hằng đêm tại Sài Gòn và nhiều tỉnh, thành lân cận. Ở các quán xá (nhất là các quán nhậu), tiết mục hát với nhau thường khởi sự vào lúc 20 giờ tối và kết thúc lúc tận khuya. Trong góc độ nào đó, hát với nhau như sự giao lưu khá vui của giới ăn nhậu bình dân sau một ngày lao động nặng nhọc. Song...

NGUYỄN SINH (bài và hình)
SÀI GÒN - VN

Hát quán nhậu

Chuyện thường ngày ở quán “hát với nhau”

“Đốc hết tình này ta trả nợ đời...”, tiếng hát bi thương của cô “ca sĩ” Nguyệt Hà làm “rung động” bao thực khách đang hiện diện tại quán nhậu K.D (Thủ Đức). Nhiều ông khách mặt mày đỏ lựng vì... bia, gật gù vỗ tay tán thưởng, những bông hồng có “nhụy” được trao tay. Xong bài hát, Nguyệt Hà đưa lại chiếc micro cho chàng MC, sau đó đi thẳng về phía một bàn nhậu nơi có mấy vị khách đang vẫy tay mời gọi...

Theo vài người biết chuyện,

“ca sĩ” Nguyệt Hà năm nay 37 tuổi, đã ly hôn và có 2 đứa con đang sống với ông bà ngoại ngoài quê. Riêng cô thuê nhà trọ ở Sài Gòn, chiều tối đi hát kiếm tiền. Mỗi đêm châu chực từ 19 giờ tối đến 0 giờ khuya, “cát-sê” cô được chủ quán “trả trọn gói” bình quân từ 200 – 250 nghìn đồng, tùy hôm đông hay ít khách. Để “cải thiện” thu nhập, Nguyệt Hà đành phải chấp nhận những cái bèo má, sờ mông thậm chí tự ý xông vào... hôn hít của khách nhậu để kiếm thêm một khoản tiền “boa”. Rồi vì chạy theo đồng tiền, cô cũng sẵn sàng chấp nhận những lời mời mọc đi chơi overnight!

Ca sĩ quán nhậu

Tại quán nhậu L.R (quận 12) có chương trình “hát với nhau” luôn đông khách. Nơi đây cũng có sẵn “đội quân” là các chàng, nàng “ca sĩ” miệt vườn. Trong số này có Thúy Ngọc (quê Cần Thơ) ngoài tân nhạc, cô còn “chuyên trị” những bài vọng cổ hay các bài bản Phụng Hoàng, Nam Ai.... Chính vậy mà cô thường được các ông khách đang ngà say đề nghị cùng nhau hát song ca. Cô tâm sự: “Làm gì cũng vậy, cũng cay đắng trăm bề chứ dễ dàng gì đâu mấy anh. Chỉ vì khách thích được vậy nên mình buộc phải làm theo, bởi nếu không đồng ý thì mình dễ “mất điểm” với khách!”. Im lặng một lúc, cô nói tiếp: “Vì nghèo, bọn em phải xem như một cách để kiếm tiền chứ cũng thấy tủi nhục lắm. Lắm khi có những ông khách vừa vỗ đùi hát cạnh mình vừa tiện tay cố tình

quàng vai, bá cổ, ôm ấp, sờ rầm, bóp nắn khắp người mình! Nếu không chịu thì họ kiếm chuyện nói là mình “chảnh”, mình khó và dĩ nhiên không “boa” cho đồng bạc nào!”

Ranh giới không minh bạch!

Lúc này gần 23 giờ khuya nhưng quán T.V (Gò Vấp) vẫn nườm nượp khách ra vào. Mỹ Trang,

năm nay 34 tuổi nhưng vẫn được mệnh danh là “hoa khôi quán nhậu hát với nhau” này. Cô chào bàn chúng tôi khá ấn tượng với cú “nốc” một mạch hết nhẵn chai bia Heineken ướp lạnh. Khoảng vài phút sau thì chuông điện thoại của cô reo vang. Nghe xong cô xoay qua chúng tôi, nói:

- Có hai đứa bạn bên quận 12 muốn ghé đây nhập bọn, mấy anh OK

em bảo nó tới. Đám này bạn thân của em, xinh gái và chịu chơi lắm!

Chúng tôi đồng ý. Chỉ 5 phút sau, 2 cô gái trẻ cùng đi chung trên một chiếc tay ga Honda Vision tiến vào. Không chờ ai hỏi, các cô tự giới thiệu luôn, cho biết một người tên Trúc Chi, quê Đồng Tháp, 29 tuổi và người còn lại là Diễm Quỳnh, 32 tuổi, quê Bến Tre. Cả hai ngồi chưa nóng chỗ, mỗi người uống chưa được ngụm bia đã nghe anh chàng MC mời Mỹ Trang lên sân khấu. Hóa ra ông khách trung niên ngồi một mình ở bàn kế bên vừa gọi lời mời.

Trong khi Mỹ Trang lên hát theo lời yêu cầu của ông khách, Trúc Chi nói cho chúng tôi biết Mỹ Trang chính là một trong những “ngôi sao”

Vui vẻ chiều khách tới bến

trong làng hát với nhau, được nhiều người ái mộ. Rằng cô ta nhậu không bao giờ phải tốn tiền mà còn được tiền “boa”. Với bài hát ruột cùng những bước rumba lả lướt khiến mọi cặp mắt đều đổ dồn về sân khấu. Chân dài chuẩn người mẫu, gương mặt khá Tây, làn da rất trắng nên Mỹ Trang luôn khiến nhiều nhân viên, ca sĩ quán nhậu nhìn cô vừa ngưỡng mộ, vừa ganh tỵ.

Cũng theo lời Trúc Chi, thực ra nghề chính của Mỹ Trang là làm móng tay, chân dạo. Nhưng cách nay 3 tháng, kể từ khi cô này có được người bạn mới là ông Thành, chủ doanh nghiệp công ty tư nhân ở Tân Bình, căn phòng trọ của cô không xập xệ như trước mà được “lên đời” với nhiều thứ tiện nghi đắt tiền. Cô cũng không cần ngày ngày phải xách giỏ đồ nghề làm móng dạo như trước mà thường xuyên hiện diện ở các quán nhậu hát với nhau vừa thỏa sức ca hát, vừa

ăn nhậu miễn phí và còn có nhiều tiền “boa”! Cô gái còn lại Diễm Quỳnh cho chúng tôi biết thêm: *“Giữa năm ngoái bọn em cũng làm ca sĩ hát lót cho mấy phòng trà, quán nhậu ở quận 12, Gò Vấp... nhưng sau Tết Ất Tỵ, do làm ăn thất bát, các quán ấy đóng cửa nên bọn em cũng... thất nghiệp theo. Hiện tại, ban ngày bọn em tạm “chép vè” (nằm nhà) chờ cơ hội còn chiều tối thì chờ điện thoại của chị Mỹ Trang rủ đi “đánh lẻ” như bữa nay đây!”*. Chúng tôi vờ hỏi: *“Đánh lẻ là sao?”*. Diễm Quỳnh thực thà đáp: *“Thì bọn em tối đây ngồi trò chuyện, rót bia, gấp mồi cho mấy anh. Rồi sau cuộc nhậu này, nếu mấy anh muốn đi tăng 2 karaoke hay đi đâu đó tụi em cũng chiều hết, kể cả đi overnight từ A đến Z, miễn sao, khi xong việc mấy anh cho tụi em chút đỉnh tiền mang về mai ăn sáng và nuôi con là được!”*

Bài và hình NS

tre

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- Kết nối cộng đồng
- Gìn giữ tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

baotrehaingoai@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần.

Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoai@gmail.com** để ghi danh vào chương trình nhận báo (bản pdf và eMagazine) miễn phí.

Dù nhà bạn sạch sẽ đến đâu, không khí bên trong vẫn có thể ô nhiễm - đặc biệt vào mùa đông khi cửa đóng kín, ngăn không khí trong lành lưu thông. Nếu bạn nuôi thú cưng, nấu ăn thường xuyên hoặc dùng lò sưởi đốt củi, phẩm chất không khí càng đáng lo ngại.

Máy lọc không khí (purifier) là giải pháp hữu hiệu. Tuy nhiên, qua thử nghiệm hơn 150 model, thấy hiệu quả giữa các loại khác biệt rõ rệt. Dưới đây là những model hàng đầu - có khả năng lọc sạch chất ô nhiễm mau chóng ở cả cách đặt quạt ở tốc độ thấp và cao. Nên đặt máy ở những phòng sử dụng nhiều như phòng ngủ hoặc nhà bếp, duy trì quạt ở tốc độ thấp và chỉ tăng tốc khi bạn có mặt trong phòng.

Máy lọc không khí

PHÒNG NHỎ
(150 Sq. Ft. Hay nhỏ hơn)

GermGuardian
CDAP4500BCA
\$217

Lasko FF305
\$60

Lasko LP 200
\$40

PHÒNG TRUNG
(150 - 350 SQ. FT.)

GermGuardian AC5900WCA
\$180

Honeywell AirGeniusS
HFD-320
\$175

Clorox 11011
\$160

PHÒNG RỘNG
(350 - 650 SQ. FT.)

Blueair Blue Pure 211i Max
\$245

Blueair Blue Pure 211+
\$300

Winix 9800
\$260

vài chuyện vui vui...

ELITA ANH NGUYET (JACKSONVILLE - FL)
Ba và ông xã em câu được 2 con snook, làm gỏi ngon quá trời luôn anh Don:), em định tặng anh một con, tại nghe anh nói anh “mê” cá này, nhưng anh tặng em tôm khô nha. Tôm khô bên em không ngon như biển LA, cũng giống như anh đâu kiếm được snook đâu nè!

- Ha ha. Nghĩ tới là quý rồi. Anh có thể tặng em tôm khô mà không cần trao đổi con “snook” đâu! (ghi chú của Don: snook là loại cá sống ở vùng biển lợ, có nhiều ở Parismina Ranch, Costa Rica. hay vùng Fort Myers, Florida hoặc Gatun Spillway Canal Zone, Panama. Cá này thịt chắc, không tanh, có thể chế biến nhiều món ngon. Luật Florida chỉ cho mỗi người được bắt 1 con trong ngày).

DIEM MY NGUYEN (ST PAUL - MN) Lâu nay em đặt tôm khô anh, lúc nào cũng nhận được rất sớm. Nhưng mấy tuần trước, giao trễ đến 3 ngày lận. Có phải càng ngày càng đông khách rồi anh Don đâm ra “chảnh chợ” không vậy?

- Càng đông khách, càng phải chu đáo và quý mến khách hơn chứ! Có nghĩa là mình đang được khách “mến chuộng”, đánh mất sự tín nhiệm đó là tự đào thải mình.

Anh Don luôn tâm niệm điều này. Anh có xem lại lịch đặt hàng của em, vào đúng ngày tiểu bang anh bị đợt lạnh kỷ lục, hôm đó -10° C (không phải độ F nha). Trời mưa nên đường bị đóng băng (icy road) và toàn bộ các xe pick-up hàng ngưng hoạt động, nếu họ có nhận hàng cũng đành chịu thua vì các hãng bay cargo cũng cancel hết. Thành thật xin lỗi em và tất cả khách hàng đặt hàng trong đợt lạnh đột biến trong năm này.

DUNG NGUYEN (CUMMING - GA) Nhờ cháu mà bây giờ cả xóm, rồi mấy bạn trong hăng Delta ai cũng “ghiền” Tôm khô của chú Don! Chú Don biết cháu vui nhất là gì không, ai ăn ngon cũng khen cháu chứ chẳng ai nói đến chú Don hết á. Thím Hài (khó tính nhất trong mấy bà Thím) còn nói: “Muốn nấu cho ngon - món bún riêu - thì hỏi mua tôm khô con Dung nè, tao xài đủ loại tôm, chỉ có chỗ con Dung đặt là được nhất...”

Bây giờ bỗng dưng cháu có biệt danh là “Dung tôm khô”. Hu hu...

- Biệt hiệu đó cũng đẹp mà cháu, nhất là nó mang lại cho người khác niềm vui và hạnh phúc! Chúc mừng cháu :)

Tôm Khô USA! Tôm Khô sạch!!!

MADE IN LA, USA

Quý khách có thể đặt mua tại :
WWW.TOMKHOSACH.COM

Xin gọi anh Don để đặt mua, gởi về tận nhà hoặc tiệm trên toàn tiểu bang Hoa Kỳ:

318-235-4564

CÓ 3 LOẠI: NHỎ (S), VỪA (M) VÀ LỚN (L)

NGOÀI RA CÓ MỘT SỐ LƯỢNG RẤT ÍT LOẠI TÔM RẤT NHỎ (GIÁ RẺ HƠN) VÀ JUMPO

**SỨC KHỎE
LÀ VANG!**

TÔM KHÔ SẠCH

TÔM BIỂN LOUISIANA - USA

KHÔNG CHẤT BẢO QUẢN | KHÔNG THUỐC NHUỘM MÀU

**10 LBS
TẶNG 1**

MADE IN USA

**FREE
SHIPPING**
5 lbs trở lên

ORDER

XIN GỌI ANH : ĐƠN

235.4564

BẠN CÓ THỂ ĐẶT MUA TẠI TRANG WEBISTE

WWW.TOMKHOUS.COM

10

ngàn cư dân, thị trấn Sanger cách khu vực Dallas-Fort Worth về hướng Bắc trên xa lộ I-35 về hướng Oklahoma được dự đoán sẽ là cửa ngõ phát triển mới của khu vực DFW trong 10 năm tới.

9

tỷ đô la là giá mà hệ thống bán lẻ hàng rẻ tiền Dollar Tree đã mua lại hệ thống Family Dollar hồi năm 2015. Dollar Tree vừa bán lại Family Dollar với giá một tỷ đô la trước hoạt động khó khăn của các tiệm hàng rẻ tiền nay đã tăng giá này.

25

đến 33% xe hơi của ba hãng xe lớn của Mỹ (Big Three) là Ford, General Motors (GM), và Stellantis (Chrysler trước kia) bán ra tại Mỹ là sản xuất tại Mexico và Canada, trong đó hãng Stellantis dẫn đầu với 39% số xe bán.

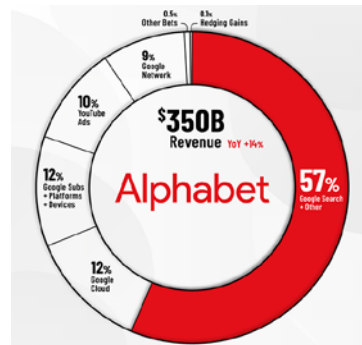
63

tuổi, Han Jong-Hee, Tổng Giám đốc tập đoàn Samsung Electronics vừa bị đột quỵ và qua đời hồi tuần trước. Han Jong-Hee được xem là người có công đưa TV và điện thoại Samsung trở thành thương hiệu toàn cầu.

350

tỷ đô la là tổng thu của hãng Alphabet, hãng mẹ của Google, trong đó phân nửa số thu này là từ thị trường Mỹ. Số thu của youtube, cũng là hãng con của Alphabet chiếm 10% mức này, tức 35 tỷ đô la từ quảng cáo.

18.8%

thanh thiếu niên Mỹ dưới 30 tuổi có hút thuốc, mức thấp nhất so với thập niên 90s là 50%, trong đó số hút thuốc mỗi ngày chiếm chỉ 3.6% và khoảng 2% cho biết đã hút nửa gói mỗi ngày.

1

triệu đô la sẽ mua được 205 sqft tại khu đất "vàng" của Monaco, chỉ khoảng bằng một chỗ đậu xe thông thường tại Mỹ và mắc nhất thế giới. Theo sau là Hồng Kông được 237 sqft, Singapore là 344 sqft và tại New York sẽ mua được 366 sqft.

47.5

tỉ đô la là số tiền thưởng nhân viên tại sàn chứng khoán Wall Street ở mức kỷ lục trong năm nay, trung bình là \$244,700 cho mỗi nhân viên dù thị trường chứng khoán có những biến động trong thời gian qua.

1978

là năm liên hoan phim Sundance ra đời tại Park City, Utah và tổ chức hàng năm cho đến nay. Sau gần 50 năm hoạt động, những nhà tổ chức Sundance Festival đã quyết định dời về Boulder, Colorado.

Xin Đừng Quên Tôi

“Tù Nhân Lương Tâm” (POC: Prisoner of Conscience), thuật ngữ được Peter Benenson đưa ra vào những năm 1960 để cập đến bất kỳ cá nhân nào bị giam cầm vì niềm tin chính trị, tôn giáo hoặc vì lương tâm, nguồn gốc dân tộc, giới tính, màu da, ngôn ngữ, nguồn gốc quốc gia hoặc xã hội...

Cộng sản Việt Nam đang có hàng trăm tù nhân như thế, họ có thể bị bỏ tù vì bất cứ lý do nào, thậm chí chưa kịp có tên trong định nghĩa của Peter Benenson, như dạy học sinh hát một bài nhạc thể hiện lòng yêu nước trong trường hợp thầy giáo Nguyễn Năng Tĩnh...

A Quyn

Sinh năm 1973

Bị bắt: không rõ

Án tù: 9 năm rưỡi.

Y Drim Nie

Sinh năm 1979

Bị bắt: không rõ

Án tù: 8 năm.

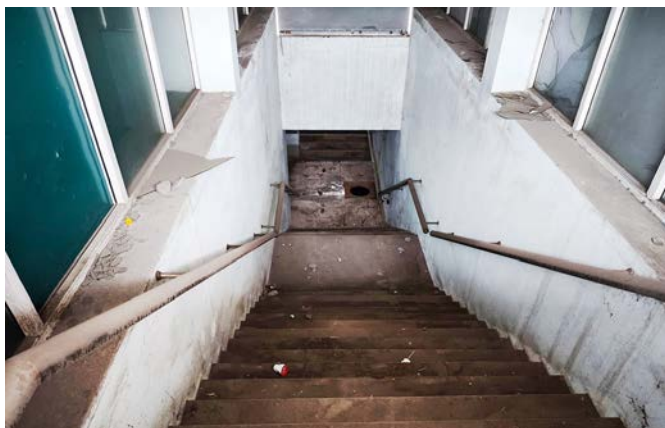

A Tach (aka Ba Hloi)

Sinh năm 1959

Bị bắt: không rõ

Án tù: 11 năm.

Khi cả thế giới bay ra khỏi địa cầu, Việt Nam còn chưa làm xong đường sắt (ẢNH: VNEXPRESS.NET)

Sai nhất là dân...

Với gần 8,300 tỷ VND (tăng so với tổng mức đầu tư ban đầu khoảng 700 tỷ VND) từ thuế dân và hơn 17 năm xây dựng, dự án đường sắt Yên Viên - Phả Lại - Hạ Long - Cái Lân dài 131 km (nối ga Yên Viên - Hà Nội với cảng Cái Lân - Quảng Ninh) nhưng chỉ mới hoàn thành 5.6 km. Dự án được chia thành 4 tiểu dự án độc lập, khởi công năm 2008, dự kiến hoàn thành 2011 song đến nay-2025 vẫn dở dang, vật tư chất đống, ray, tà vẹt, động cơ nằm dưới cỏ mọc um tùm, sắt thép gỉ sét mục nát.

Riêng Ga Hạ Long, mảnh ghép 5.6 km duy nhất (trong 131 km) hoàn thành, khởi công 2005, hoạt động từ 2011, từng nuôi hy vọng lớn lao. Tuy nhiên, sau gần chục năm hoạt động, nhà ga mỗi ngày chỉ đón một đoàn tàu hỗn hợp khách và hàng hóa từ Yên Viên (Hà Nội) với vài chục khách, lượt về gần như không có hàng. Lý do không có khách vì để xe lửa đi đoạn đường 5.6 km này, phải mất tới 7 tiếng đồng hồ, lâu hơn người dân đi bộ. Thế là từ năm 2020, ga này chính thức "nghỉ hưu", đường ray hoen rỉ, 17 toa tàu nằm phơi mưa nắng, thành đồng sắt vụn.

Ai sai? Chẳng ai lên tiếng, chẳng ai chịu trách nhiệm. Nhưng vào tháng 2-2025, Bộ Giao thông Vận tải CSVN đã đề xuất chi thêm... 4,000 tỷ VND để "hồi sinh" dự án. Tiền dân mà, cứ vung tay thoải mái!

Bình luận GOAT: Gần 8,000 tỷ VND cách đây 17 năm quy ra vàng rồi tính cho hiện tại không biết bao nhiêu, quá lãng phí tài nguyên, tiền thuế dân.

Bình luận Hải Nguyên: Một tắc đường sắt ở VN là một tắc kim cương, nhể?

Tiền thuế đi đâu?

Đã hơn 11 năm kể từ ngày khởi công năm 2014, hai “siêu dự án” cơ sở 2 của Bệnh viện Bạch Mai và Việt Đức tại Hà Nam, với tổng vốn đầu tư mỗi dự án vượt 4,500 tỷ VND - tổng cộng hơn 9,000 tỷ VND (chưa tính chuyển tiền Việt đã trượt giá). Thay vì được đưa vào hoạt động, hai bệnh viện trắng lẹ nay đang bị bỏ phế, cỏ mọc um tùm.

Sau 11 năm, cuộc thanh tra của Thanh tra Chính phủ CSVN kéo dài 40 ngày vào đầu năm 2025 đã dễ dàng tìm hơn 3,000 sai phạm hệ thống từ bộ phận chuẩn bị đầu tư đến ký kết hợp đồng và thi công: hợp đồng mập mờ, đấu thầu khuất tất, xây dựng nhưng không có thiết kế kỹ thuật... khởi công chỉ sau 8 ngày ký kết, lãng phí ngân sách - tiền thuế của người dân - lên tới hàng nghìn tỷ VND (con số gấp nhiều lần so với thiệt hại tạm tính ban đầu chỉ khoảng 100 tỷ VND). Chiều 31-3-2025, Thanh tra Chính phủ CSVN chuyển hồ sơ vụ án này đến Bộ Công an CSVN xem xét điều tra, hy vọng trong vòng 10 năm tới sẽ phanh phui...

Dân chúng cay đắng nhìn cảnh bệnh viện tuyến trên quá tải, bệnh nhân chen chúc, còn hơn 9,000 tỷ VND thì tro gan cùng tuế nguyệt. Chưa hết, chính quyền CSVN hứa hẹn năm 2025 sẽ “hồi sinh” hai công trình này bằng tiền... ngân sách - vẫn là tiền người dân!

Bình luận Nguyễn Quý Kỳ: Bộ trưởng thời đó là Nguyễn Thị Kim Tiến liệu có chịu trách nhiệm gì không? Chắc cũng hock cả mớ chứ gì!

Bình luận Nguyễn Thế Anh: Tôi luôn thắc mắc 2 bệnh viện xây to khàng trang quá trời xong vứt xó làm nơi chăn bò, giờ đã hiểu.

Bình luận Lam Anh: Xây - tiền dân, tham nhũng/rút ruột - tiền dân, sửa - tiền dân.

Bệnh viện Việt Đức. Cơ sở 2, (ẢNH: THIẾU TRANG/LAODONG.VN)

Bệnh viện Bạch Mai cơ sở 2 (ẢNH: NGỌC THÀNH/VNEXPRESS.NET)

Anh hùng núp?

Việt Nam hiện có 63 tỉnh/thành phố, Bộ Xây dựng CSVN chỉ mới kiểm tra sơ sơ mạng lưới đường bộ tại 50 tỉnh/thành phố, có ít nhất 586 cụm đèn giao thông "chập chờn" - bị lỗi, bị hư, 6,962 bảng báo bị che khuất hoặc bị hư, mờ nhòe như đang chơi trốn tìm với người lái xe... Chưa hết, ở nhiều ngã tư, bùng binh thiếu đèn tín hiệu cho người đi bộ, hoặc có thì cũng chỉ để làm cảnh vì đã hư từ lâu. Không ít cột đèn được đặt ở vị trí "hợp phong thủy" nhưng lại vô lý với thực tế, bị cây che, bảng quảng cáo che, thậm chí là... cột khác che!

Tóm lại, bao năm qua, người dân đi đường không chỉ khổ vì đường chật mà còn phải căng mắt tìm đèn tín hiệu "ẩn thân chi thuật", bảng báo thì núp lùm, còn cảnh sát giao thông cũng không kém phần "bí ẩn", "hiện ra" khi muốn bắt lỗi. Chỉ có người dân là không có chỗ núp! Đôi khi bị phạt oan, nhưng muốn cãi cũng không được, vì cãi thì kiểu gì cũng thua, khéo lại bị thêm tội "cứng đầu"!

Bình luận Nhi Thanh: Thiếu nhiều "đặc sản" khác, như "đặc sản" của Công An giao thông quốc lộ 51: thường xuyên có 2 người chuyên núp lùm chụp hình quay phim người dân rồi gửi cho mấy chú công an ở cách đó không xa chặn bắt xe người dân.

Bình luận Thanh Tuấn: Bây giờ ra đường áp lực lắm, đèn tín hiệu thì "chập mạch", Cảnh sát giao thông núp lùm, "chìm mỗi" thì lớn vốn khắp nơi, sơ sẩy là sập

bẫy! Mức phạt thì trên trời... Tất cả là lý do nhiều gia đình nghèo phải khổn đốn dẫn đến tiêu cực từ chính trong gia đình ví dụ như không có tiền đóng học cho con, không tiền ăn, không tiền đóng nhà trọ...

Đèn giao thông núp, bảng báo giao thông cũng núp mà cảnh sát giao thông cũng núp... (ẢNH: LÊ KHÁNH/DAIDOANKET.VN)

Dzô mánh

(ẢNH: TTXVN/LAODONG.VN)

Sau một thời gian tự biên tự diễn, từ đề nghị, hợp bàn cho đến biểu quyết, Tổng Bí thư CSVN Tô Lâm đã "hé lộ" viễn cảnh tương lai: cả nước sắp tới chỉ còn 34 tỉnh/thành phố cùng khoảng 5,000 đơn vị cấp xã/phường. Hiện tại, cả nước đang có 63 tỉnh/thành, 696 huyện/quận và hơn 10,000 xã/phường. Một thông tin không quá bất ngờ, trừ việc trước đó, không ít người dân đã bị "mời" lên phường nộp phạt vì "tung tin sai sự thật" về việc Việt Nam sáp nhập 32-33 tỉnh/

thành phố.

Chưa hết, Bộ Nội vụ CSVN còn "cao kiến" đề xuất: sau sáp nhập, chủ tịch tỉnh sẽ tha hồ chỉ định ghế chủ tịch, phó chủ tịch và ủy viên cấp xã/phường cho đến khi bầu cử khóa mới. Điều này đồng nghĩa với việc từ nay, quyền bổ nhiệm sẽ tập trung hơn bao giờ hết, chủ tịch tỉnh vốn đã "làm vua một cõi", nay lại càng có cơ hội thể hiện uy quyền. Đám cán bộ xã thì hí hửng, biết rõ "cửa chạy" nằm đâu, đang rục rịch gom tiền đưa ghế.

Còn người dân? Họ có quyền gì với những lãnh đạo cấp cơ sở trực tiếp quản lý mình không? Có, quyền ngồi... chờ.

Bình luận Minh Hiền Trần: Cúng cho ông tỉnh nhiều vào là ghế ông Xã được yên, tại ông tỉnh cũng phải cúng cho ông Trung ương cả mở, giờ là lúc lấy lại vốn.

Bình luận Minh Le: Dân không được bầu tứ trụ thì ít nhất cũng phải trực tiếp bầu Chủ tịch tỉnh và Chủ tịch xã chứ nhỉ?

Bình luận Thanh Tam: Mấy ông Tỉnh vô mánh...

Lấy mỡ nó rán nó

Bộ Chính trị CSVN ra thông cáo sẽ miễn học phí cho học sinh từ mầm non đến hết trung học phổ thông công lập trên phạm vi cả nước, thực hiện từ đầu năm học mới 2025-2026. Báo chí nhà nước rầm rộ ca ngợi, xem đây là bước tiến vĩ đại của nền giáo dục VN. Nhưng phụ huynh thì chỉ biết cười trừ: học phí vài trăm nghìn một năm vốn chỉ là hạt cát so với tiền học thêm, quỹ lớp, và vô số khoản đóng góp "tự nguyện" nhưng không thể từ chối...

Bộ Giáo dục CSVN dự kiến phải chi 30,000 tỷ VND (cỡ hơn 1.2 tỷ USD) cho chính sách này - và đây cũng là tiền từ ngân sách (tiền thuế của dân). Trong khi đó, phẩm chất giáo dục ở VN sau hơn 50 năm vẫn ì ạch với những bài học nhồi sọ, tôn vinh các nhân vật lịch sử theo hướng một chiều, tạo ra một xã hội đang đầy rẫy kẻ xấu và ác...

Trong khi người dân trong nước chưa kịp được hoàn đồng học phí nào, bọn lừa đảo bên Campuchia đã lên kịch bản lợi dụng chủ trương miễn học phí của chính quyền VN để gọi điện lừa phụ huynh VN nhập mã ngân hàng, làm theo hướng dẫn... để nhận lại tiền học phí cho con (nhưng thực ra là không phải, chúng lừa để rút tiền trong tài khoản của người nhẹ dạ).

Bình luận Jack 98: Miễn học phí nhưng các khoản phụ phí, hội phụ huynh vẫn còn và phụ huynh buộc phải tuân thủ theo quy tắc của hội này là đóng tiền vào hội.

Bình luận Việt Ngữ: Thật lòng mà nói: Tiền học phí chẳng bao nhiêu... so với các loại phụ phí đầu năm, nó nặng gấp 10 lần tiền trường chính thức: tiền xây dựng, quỹ phụ huynh, đồng phục, tiền ăn sáng, tiền quản lý học sinh, tiền nước uống, tiền giấy thi, tiền mượn máy lạnh, tiền bảo hiểm y tế, tiền phiếu liên lạc điện tử

THU CHI QUỸ PHỤ HUYNH LỚP 1/2 - TRƯỜNG TH HỒNG HẢI				
Năm học 2023 - 2024				
STT	NGÀY	NỘI DUNG	THU	CHI
TỔN ĐẦU KỲ				
1	13/08/2023	THU ĐẦU NĂM	310.000.000	
2	13/08/2023	Chi ứng trước cho nhà thầu sửa chữa phòng học		150.000.000
3	15/08/2023	Chi quỹ cho cô Thủy mua quà cho HS ngày 21/8, mua đồ trang trí lớp và mua cây xanh để ở lớn		10.000.000
15	13/09/2023	Chi trả tiền còn lại chi phí xây dựng Lớp cho bên Thấu Xây Dựng		20.000.000
16	25/09/2023	Chi tiền trang phục Chi Hằng, Chú Cuội		1.500.000
17	25/09/2023	Chi tiền Lồng Đèn		2.572.000
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				
34				
TỔNG CỘNG			313.300.000	260.328.500
TỔN CUỐI KỲ			52.971.500	

Các khoản thu "tự nguyện" buộc phải đóng vào đầu năm học mới là thứ phụ huynh lo lắng (ẢNH: CÁC BÁO TRONG NƯỚC)

"Của người phúc ta"

Nguyễn Hoàng Long (ẢNH: VIETNAMNET.VN)

Cựu đại sứ Việt Nam tại Anh - Nguyễn Hoàng Long - nay đã "thăng tiến" làm Thứ trưởng Bộ Công thương CSVN vừa bị họa sĩ Trần Gia Tùng "tế sống" trên mạng xã hội trong nước.

Chuyện xảy ra từ 2020, khi 4 họa sĩ Trần Gia Tùng, Trần Trung Thành, Lê Minh và Trần Mạnh Linh nghe lời ông Long nên gửi 7 bức tranh cho "Ngày Hội văn hóa Việt Nam tại Anh", mỗi bức tranh có giá trị khoảng 5,000 USD. Triển lãm hoãn vì COVID-19, tranh bị "giam lỏng" tại Đại sứ quán Việt Nam tại Anh. Đến tháng 6-2024, khi ông Long sắp hết nhiệm kỳ đại sứ, các họa sĩ đòi tranh thì tá hỏa: chỉ còn 1 bức được trả, 6 bức kia đã "biến" thành quà biếu (hoặc bán?) để "quảng bá hình ảnh Việt Nam" - theo lời ông Long. Ngoài ra, ông Long còn chặn liên lạc các họa sĩ khi bị truy hỏi tung tích tác phẩm của họ!

Khi bị tố lên mạng xã hội, ông Long "tĩnh bơ" nói với báo chí rằng đó là "quà tặng ngoại giao", giúp quảng bá hình ảnh Việt Nam(?) Ông Long thì cho rằng các họa sĩ "qua cầu rút ván", từng "ca ngợi" sứ quán, giờ lại "quay xe" đòi tranh, tính tiền.

Các họa sĩ đồng loạt "phản pháo" rằng, không hề có thỏa thuận tặng tranh nào trước đó...

Bình luận Lê Văn Luyện: Nhà, ruộng của dân nó cũng lấy. Bà mẹ Việt Nam anh hùng nó cũng đuổi thì mấy bức tranh có là cái gì đáng kể

Bình luận Đồ gỗ hồ nai: Tất cả của nhân dân nhưng do đảng quản lý... Tôi quản lý tôi có quyền .

Bình luận Tài Nguyễn Đăng: Làm đại sứ cũng có tiền nhiều, giờ về làm thứ trưởng bộ công thương thiếu gì nguồn thu nhập mà không lạng lã trao đổi cái giá phải chăng để xử lý công việc trong êm ả lại đi đòi co giữa thiên hạ như này đích thị là thăng ngu!

Bảo Tồn Tiếng Việt - Nối Kết Cộng Đồng

TÌM VIỆC MIỄN PHÍ

Chuyên mục TÌM VIỆC MIỄN PHÍ là nơi dành cho quý vị cần việc làm. Quý vị có thể tự giới thiệu về bản thân, sở thích, khả năng và nghề nghiệp mong muốn.

Chuyên mục này được đăng tải miễn phí, với mục đích kết nối những người cần việc làm với các cơ hội công tác phù hợp. Báo Trẻ mong sẽ là nhịp cầu nối kết, chung tay giúp đỡ lẫn nhau, tạo cơ hội cho quý đồng hương.

Xin vui lòng gửi thông tin ngắn gọn, không quá 30 chữ.

Quý độc giả ở khắp nơi có thể viết thư gửi qua bưu điện

Địa chỉ thư tín: "TÌM VIỆC MIỄN PHÍ"

3202 N. Shiloh Rd., Garland, TX 75044

hoặc email đến tòa soạn: **info@trenews.net**

TPB ĐỖ VĂN TÌNH

Sinh năm 1955

Số quân 217.815. Binh I.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc ông Đỗ Văn Tình.

ĐỊA CHỈ: Thôn Phú Cường, Xã Lộc Thủy, Huyện Phú Lộc, Tỉnh Thừa Thiên Huế.

ĐIỆN THOẠI: 034 899 0201

TPB NGUYỄN QUANG VINH

Sinh năm 1940

Số quân 60/207.781. Trung Sĩ.

Mọi sự giúp đỡ xin liên lạc về ông Nguyễn Quang Vinh.

ĐỊA CHỈ: Tổ 12, thôn Đại Cánh, xã Tiên Hà, huyện Tiên Phước, tỉnh Quảng Nam.

ĐIỆN THOẠI: 038 983 4458

Xin cảm ơn quý ân nhân

BẢN VIẾT TẮT CÁC CHỮ DÙNG TRONG QUÂN ĐỘI

Trong hồ sơ thương binh đăng trên báo Trẻ, chúng tôi thường viết tắt các danh từ thường được dùng trong Quân Đội, chúng tôi xin có bản chú thích như sau:

- TPB: Thương Phế Binh	- ND: Nhảy Dù	- CK: Chi Khu
- SQ: Số quân	- TQLC: Thủy Quân Lục Chiến	- TR.Đ: Trung Đội
- QP: Quả phụ	- PB: Pháo binh...	- ĐĐ: Đại Đội
- ĐPQ: Địa Phương Quân	- TĐT: Trung Đội Trưởng	- TĐ: Tiểu Đoàn
- NQ: Nghĩa Quân	Tiểu Đoàn Trưởng	- SĐ: Sư Đoàn
- CLQ: Chủ Lực quân	- ĐĐT: Đại Đội Trưởng	- SĐ23BB: Sư Đoàn 23 Bộ Binh
- BDQ: Biệt Động Quân	- TK: Tiểu Khu	- QYV: Quân Y Viện.
		- V.I, II, III...CT: Vùng I... Chiến thuật.

Quy định về số quân

NQ: Số quân của Nghĩa Quân chỉ có 6 số, không có hai số đầu.

ĐPQ: Số quân Địa Phương Quân, lấy năm sinh làm hai số đầu.

CLQ: Số quân của Chủ lực Quân, lấy năm sinh +20= hai số đầu (Ví dụ sinh năm 1940, số quân là 60/000).

Tuần báo Trẻ, một tạp chí đa dạng, phong phú, nội dung đặc sắc và hữu ích, đang phát hành rộng rãi nhất tại hải ngoại với sự cộng tác của những cây bút tài năng khắp thế giới.

Trẻ luôn có những chuyên mục hàng tuần được bạn đọc yêu thích về đủ thể loại từ phóng sự đến kiến thức, văn chương, thơ nhạc và cả những giải đáp về An sinh xã hội, Thuế Vụ, Phúc lợi xã hội...

Mục đích của Trẻ:

- **Kết nối cộng đồng**
- **Gìn giữ tiếng Việt, văn hóa Việt Nam ở hải ngoại**

Trẻ sẵn sàng đón nhận những sáng tác của quý bạn, xin vui lòng gửi về email:

bientap@trenews.net

(bài được đăng có trả nhuận bút. Nếu quý bạn không muốn nhận nhuận bút xin ghi "Miễn nhuận bút", hoặc bạn muốn chuyển tặng cho một cá nhân hay một cơ sở từ thiện nào đó, vui lòng ghi "Xin chuyển cho..... tên, địa chỉ")

Tác giả bài được chọn đăng sẽ nhận bản pdf gửi mỗi tuần sau khi báo phát hành.

Nếu bạn muốn nhận báo pdf (bản điện tử và sắp tới sẽ có thêm bản eMagazine) xin vui lòng gửi email cho chúng tôi:

baotrehaingoi@gmail.com

Chỉ cần ghi "Yêu cầu gửi báo" là bạn sẽ được vào danh sách nhận báo (bản điện tử) hàng tuần.

Xin vui lòng chuyển cho bạn bè, thân nhân email : **baotrehaingoi@gmail.com** để ghi danh vào chương trình nhận báo (bản pdf và eMagazine) miễn phí.

mừng hục

Một họa sĩ gặp một người bạn, hỏi:

- Tuần rồi cậu có đi xem triển lãm tranh của mình ở Câu lạc bộ Hội Họa Sĩ Trẻ không?
- Có. Hôm đấy nhiều tranh quá, nhưng chỉ có tranh của cậu là mình có thể xem được mà thôi!
- Cảm ơn cậu, cho mình biết lý do được không?
- Tại những bức của các họa sĩ khác, người ta bu đông quá, mình không chen vào nổi.

HÙNG ĐÀO (sưu tầm)

BẢO HUÂN

hệ quả

Ông chồng dẫn chó đi dạo về, báo tin vợ:

- Bà nghe tin gì chưa?
- Chuyện gì vậy?
- Thằng Micheal chết chỉ sau hai tuần mua xe đời mới!
- Ôi giờ! Tai nạn à?
- Không. Chết đói!

QUACH THANH (San Diego -sưu tầm)

BAO HUÂN

kỹ tính

Hai anh chàng ngồi trong một tiệm ăn:

- Mấy thấy cô gái xinh đẹp ngồi ở bàn bên kia không, cổ mới đá lông nheo với tao.
- Mấy qua làm quen với cổ đi!
- Chờ chút đã...
- Sao vậy, cổ đi có một mình mà?
- Nhưng cổ chưa thanh toán tiền ăn.

NGUYỄN THỊ HÒA AN (An Giang - lượm trên net)

BẢO HUÂN